PSB / DSP
Received/Reçu
DEC 14 '87

P203 / cl 2+ 9/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, DEC. 9, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats,** 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe,** 6D Millholland Drive, Fishkill, NY 12524, Chicago Editor **A. Zaube,** 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs,** 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 50 SESTDIENA, 1987. GADA 12. DECEMBRIS 36. GADS SATURDAY, DECEMBER 12, 1987.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1.25 DOL.

ANDREJA EGLĪŠA SUMINĀŠANAI VELTĪTS VAKARS TORONTO

Tautas balvas laureāta dzejnieka Andreja Eglīša jubilejas sarīkojumu Latvijas karogiem greznotā altāŗa priekšā Sv. Jāņa baznīcā 28. novembrī ievadīja archibīskaps Arnolds Lūsis. Savā dziļi pārdomātā uzrunā viņš raksturoja dzejnieku latviešu tautas likteņgaitās. Turpinājumā svētku viesi dziedāja jubilāra sacerēto — Mūžam ceļams, mūžam ceļams... Anitas Rundānes ērģeļmūzikas pavadījumā. Sekoja dzejnieka dzīves gaitu raksturojums mācītāja A. Celma sakārtotā stāstījumā. Stāstījums mainījās ar teicēju skandētām Andreja Eglīša dzejām un J. Norviļa, V. Baštika un A. Purva komponētām dziesmām DV sieviešu koŗa Zīle un DV vīru koŗa izpildījumā. Teicēju — Herţas un Ernesta Jurševska, Skaidrītes Pūpēdes, St. Butkēvica, Juŗa Dzeguzes un diriģentu — A. Purva un A. Pērkona vadītā koŗa sniegums. Programma bija jubilejas gadījumam piemērota, un publika to uzņēma atsaucīgi. Solo dziesmas dziedāja Ariana Liepiņa un Skaidrīte Leja, koklēja Ariana Liepiņa, mūzikālo pavadījumu veica pianists Pēteris Zariņš.

Sarīkojuma norise turpinājās baznīcas sarīkojuma telpās, kur pēc dzejnieces Ingridas Vīksnas teksta, mākslinieka Ērika Dzeņa darinātos adreses vākos ievietoja 15 atsevišķu organizāciju locekļu parakstītas adrešu lapas un nodeva aploksnes jubilāram — Latviešu Nacionālā Fonda darba veicināšanai.

Par viesu pacienāšanu rūpējās jubilāra cienītājas saziņā ar Ventu Lucu, Dzidru Šēferi un Veltu Tikiņu.

Šī latviešu tautai ievērojamā brīvības cīnītāja godināšanas priekšdarbus veica māc. A. Celms un V. Tikiņš ar palīgiem.

Jubilejas saiets noslēdzās ar LNF Kanadas pārstāvja V. Tikiņa teiktu pateicību programmas izpildītājiem — telpu devējiem Sv. Jāņa draudzei, viesiem no Hamiltonas, Kičeneras, Londonas, Oranžvilles, Toronto un citurienes un darbiniekiem par Latvijas brīvības saucēja Andreja Eglīša godināšanu viņa mūža dižajā 75. gadmijā.

-ons

Dzejnieka un nacionālā cīnītāja Andreja Eglīša godināšanas sarīkojumu Toronto ar priekšnesumiem kuplināja arī J. Dzeguze, H. Jurševska, S. Pūpēde un E. Jurševskis. Foto J. Galejs

Andreja Eglīša 75 gadu šūpuļsvētku atceres sarīkojumā Toronto Sv. Jāņa baznīcā dziedāja Zīles koris dir. A. Purva vadībā.

Nopietnā laikā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Šajās dienās mēs dzīvojam zināmās bažās par to, ka ASV prezidents Ronalds Rēgens galotņu sarunās ar Pad. savienības komūnistu partijas ģeneŗālsekretāru Michailu Gorbačovu varētu dot Kremlim kādus nepārdomātus amerikāņu solījumus, kas tieši skartu mūsu tautu. Gorbačovs varētu Rēgenu piemānīt ar solījumu atstāt Afganistānu vai arī, zvērot pie Ļeņina zārka, pārtraukt ieroču piegādi Nikaragai. Runājot par Afganistānu, Rēgens taču amerikāņu žurnālistiem vieglprātīgi izteicies, ka Gorbačovs nav šo problēmu radījis, bet gan to saņēmis mantojumā no saviem priekštečiem. Amerikāņu žurnālists Vils šo Rēgena naīvo komentāru sarkastiski papildināja ar to, ka Gorbačovs no Afganistānas neizvācoties tādēļ, ka Kremļa tanku motoriem neesot iebūvēts atpakaļgājiens.

No otras puses Rēgens atkārtoti svēti solījies mūs neiztirgot. Tas bija cits republikāņu prezidents Fords, kas, parakstot Helsinku nolīgumu, atzina Kremļa virskundzību pār visu Austrumeiropu, pretī saņemot tukšus krievu solījumus, kuŗus tie nekad nepildīja.

Šodien mūs atbalsta arī daudzi amerikāņu senātori, no kuŗiem viens var kļūt par nākamo ASV prezidentu.

Mums šajā laikā būtu jākāpina visas politiskās aktīvitātes, bet man nav zināms, vai mūsu laikrakstā iespiestā Padomju sūtniecībā fabricētā viltotā Latvijas vēsture ir izpelnījusies mūsu vadītāju politiķu ātru un apņēmīgu pretakciju. Vai Malrūnija valdībai ir iesniegts stingrs latviešu protests? Ja tas vēl nav noticis, tad mēs paši netieši akceptējam šo Otavas krievu diplomātu dezinformāciju, kas ir melu propagandas kalngals.

No daudzām vēstulēm var secināt, ka sadarbība ar igauņiem un lietuviešiem kā politiskā, tā arī kultūrālā laukā varētu būt labāka. Mēs varam jautāt, ko mēs paši esam darījuši baltiešu sadarbības veicināšanai. Kanadas Baltiešu Sieviešu Padome ir iestādījums, kuŗā visas trīs tautības vienmēr ir sadarbojušās un tādēļ arī daudz ko panākušas.

Tāpat mūsu pašu iestādījumos palaikam uzsprēgā bērnišķīgas ietiepības vai neattaisnojamas godkārības dzirkstelītes. Tam nav nekāda attaisnojuma. Laiks ir tik no-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 12. DECEMBRIS, 50. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 6D Millholland Drive, Fishkill, N.Y. 12524, U.S.A., tālr. 1-914-838-2411. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill, 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotus materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktas domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu; atkārtojot 4 reizes un vairāk, 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Viktors Kalniņš

Konferencē Ņujorkā

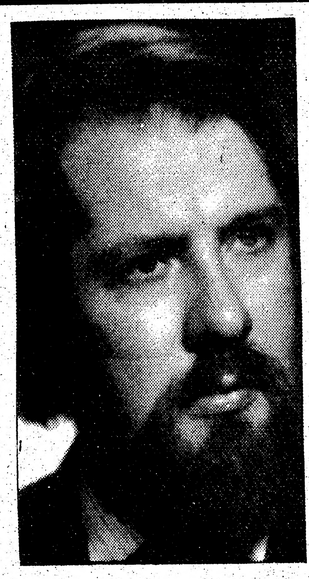

Ņujorkā notika gadskārtējā žurnāla Posev konference. Tas ir politiski sabiedrisks NTS izdevums un iznāk no 1945.g. NTS ir krievu saīsinājums un apzīmē Tautas Darba savienību. Iepriekš ar tādu pašu saīsinājumu šīs organizācijas nosaukums bija Nacionālā Darba savienība. Bieži vien NTS-ieši dēvē sevi par solidāristiem.

Pēc sava rakstura tā ir tīri krieviska organizācija ar virsotnē valdošām lielkrievu šovinisma tendencēm, kaut mēģina vervēt piekritējus ne tikai starp krieviem. Tādi gadījumi bija arī Latvijā un starp latviešiem. Savā laikā pirms dažiem gadiem, kad biju viens no antikoloniālā žurnāla Fakty i Mysļi redaktoriem, aizrakstīju NTS vadībai vēstuli ar lūgumu skaidri deklarēt savu viedokli par apspiesto tautu nākotni. Viņi no atbildes izvairījās.

Tā kā tagadējā konference bija veltīta Gorbačova pārkārtojumiem (un jāsaka, ka NTS-ieši vienmēr cerēja uz patriotisku veselīgu spēku parādīšanos padomju vadībā), nolēmu paklausīties referātus. Starp pieaicinātiem bija ievērojami sovjetologi, tādi kā Avtorhanovs (kas, starp citu, nav NTS biedrs). Jāsaka, ka tieši viņu viedoklis visvairāk disharmonēja ar tik ilgām daudzu NTS-iešu cerībām, jo cerības ir laba lieta, bet politikā vispirms jāņem vērā reālitāte.

Gaidītais nepievīla. Visinteresantākā daļa bija nevis referāti, bet diskusijas, kurās piedalījās pazīstamais politologs no Minchenes, pēc tautības čečens, Abdurahmans Avtorhanovs un bijušais prominentais padomju diplomāts Arkādijs Ševčenko.

Avtorhanovs sāka diezgan paradoksāli: „Es esmu par pārkārtošanos un, ņemot vērā savu vecumu, ar mieru uzrotīt bikses un skriet līdz Gorbačovam. Bet es esmu katēgoriski pret „glasnostj" un „demokratizāciju", jo tā nav nekas cits kā kārtējie padomju demagoģijas meli."

Tālāk viņš norādīja uz Ļeņina darbu „Bērnišķīgā kreisuma slimība komūnismā". Tajā Ļeņins pārspējis Makiavelli, norādot, ka jebkuri līdzekļi der, lai tikai sasniegtu savu mērķi. „Pēc Ļeņina — turpināja Avtorhanovs, — par lielāko autoritāti padomju varas jautājumos es uzskatu Čebrikovu, kas 1985.g. novembrī teica, ka partija ir iemācījusies revolūcijai nepieciešamo lokanumu, prasmi ātri un strauji mainīt savu taktiku, ievērojot mainīgos apstākļus. „Tieši Čebrikovs toreiz pirmais ierunājās par reformām.

Pēc Avtorhanova domām tauta izturas pret pārkārtošanos divējādi: vieni uzskata, ka aiz tās stāv sapratīgie patrioti, kas nolēmuši pakāpeniski maināt pastāvošo sistēmu, lai paglābtu krievu nāciju no fiziskas un garīgas degradācijas. Pastāv arī cits viedoklis, ka pārkārtošanās ir izdomāta, lai paglābtu bankrotējušo padomju diktātorisko sistēmu. Reālitāte pēc Avtorhanova domām liek uzskatīt par iespējamāko otru variantu.

Runājot par Gorbačovu, Avtorhanovs pieminēja savu grāmatu „Brežņeva spēks un nespēks". Tajā viņš rakstīja, ka laime uzsmaidījusi brīvajai pasaulei, jo Kremlī sēž nevis Ļeņins vai Staļins, bet mietpilsonis.

„Šodien", turpina pazīstamais politologs, „tādai laimei

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANA

Priecāsimies, ka starp Kanadu un ASV noslēgts brīvas tirdzniecības līgums. Cerēsim, ka šo līgumu arī ratificēs abu valstu likumdevējas iestādes. Kā zināms, jau vairākus gadus pastāv Kanadai un ASV kopējs tirgus automobiļu rūpniecībā. Liekas, ka Kanadā par jauno līgumu daudz debatē, gan par — gan arī pret. Arī Bafalo kā robežas pilsētā laikrakstā parādās raksti par šo līgumu, visumā labvēlīgi. Daži kongresmeņi gan ir diezgan skeptiski. Liekas, ka citur ASV par šo līgumu daudz nerunā. Šāds līgums jau sen bija vajadzīgs. Kad tāds līgums būs līgts, tad nebūs kavēšanās, pārbraucot robežu, kā tas tagad bieži notiek.

Ķelnes Dziesmu svētku laikā 1973. gadā apceļojām Vakareiropu. kur jau sen pastāv koptirgus. Ielidot Londonā, Gatvikas lidlaukā bija 2vārti ar uzrakstiem „Anything to declare" un „Nothing to declare". Gājām caur pēdējiem. Ierēdnies iespieda pasē zīmogu, ka var uzturēties „United Kingdom" 6 mēneši. Kāpjot Dovērā kuģī ceļā uz kontinentālo Eiropu, zīmogoja pasi, ka izbraucis. Nokāpjot no kuģa Ostendē, Beļģijā, zīmogoja pasi, bet iebraucot ar vilcienu Vācijā, pases parādījām, bet tās nemaz neapskatīja. Apceļojām arī Franciju. Pārbraucot robežupi Reinu pie Strasburgas, pa vilciena koridoru nostaigāja kāds uniformēts ierēdnis, bet mūsu kupejā nemaz neienāca. Un cik nav kari izkaroti Vācijai ar Franciju un robeža asinīm slacīta!

Staigājot pa Vīni, kur bijām vistuvāk „dzelzs aizkaram", bija skumji atcerēties, ko stāsta tautieši, kas brauc uz Rīgu (nevietā runāt par braukšanu uz Latviju, jo to apceļot nevienam neatļauj), par visām tām formālitātēm un nepatikšanām, kas jāpiedzīvo Padomijā, iebraucot un izbraucot.

Sabrūkot krievu imperijai, būs nepieciešams visām trim Baltijas valstīm ciešāk sadarboties. Mūsu un mūsu kaimiņu jaunajiem akadēmiķiem vajadzētu par šīm problēmām padomāt.

Vecais Alks, Bafalo

ATKLĀTUMA ROBEŽAS

Tautas Rietumu demokratijās vēlas mieru un atslābumu. Tām grūti saprast draudus, kas vēršas pret mums, tādēļ mēs pieķeramies katram signālam, ko iespējams iztulkot kā mūsu lielā austrumu kaimiņa (ar spēcīgāko uzbrucēja armiju pasaulē) tieksmi nomest dzelzs cimdu un pārkārtoties cilvēcības, demokratijas un mierīgas līdzās pastāvēšanas virzienā. Gorbačova saukļi „glasnostj" (atklātums) un „perestroika" (pārkārtošanās) ir uztverti Rietumos šādā izpratnē.

Ieslodzīto atbrīvošana š.g. pavasarī tika tulkota par padomju atkušņa zīmi. Februārī un martā, cik zināms, atbrīvoja 59 resp. 65 politiskos ieslodzītos, kas bija jau izcietuši piespriesto soda mēru. Periodā no 1986.g. janvāŗa līdz 1987.g. jūlijam kopā atbrīvots 201 ieslodzītais. Caurmērā 1986.g. atbrīvoja 2 ieslodzītos mēnesī. Skaits palielinājās 1986.g. decembrī un sasniedza kulmināciju 1987.g. martā. Padomju savienība panāca, ko bija tīkojusi — par niecīgu samaksu milzu popularitāti un labvēlību Rietumos. Tikai daži procenti uz 5000—10.000 politiskajiem ieslodzītajiem, kam jāvārgst Gulagā. Diagramma skaidri rāda, ka atbrīvošanas vilnis ir saplacis. Mērķis attaisno līdzekļus, nolūks sasniegts.

Kāds cits piemērs, kas raksturo jaunā padomju atklātuma robežas, tieši skaŗ starptautisko Saharova komiteju. Šā gada jūlija beigās komiteja nosūtīja vēstuli Padomju vēstniecībai Kopenhagenā, kuŗā norādīja uz partijas ģenerālsekretāra Gorbačova jauno līniju un uzskatu maiņu cilvēka tiesību jautājumā, vaicājot, vai komitejas priekšsēdim rūpniekam Ejvindam Feldstedam Andresenam būtu iespējams dabūt vīzu profesora Andreja Saharova apciemošanai. Apciemojums bija paredzēts septembŗa mēnesī.

Līdz šim vēl atbilde nav saņemta. **A. P. Stokholma**

Marta Cakare

4. Ērģeļu dienas Čikagā

Pirmo reizi Čikagā 24. un 25. oktobrī notika Ērģeļu dienas.

Parastā skolas rīta lūgšanas laikā arī bērniem tika kāda maza daļiņa no lielā notikuma. Māc. I. Gaide paskaidroja par dažādām ērģeļu kompozicijām un ko darbā var saklausīt; skaisto demonstrējumu sniedza Anita Rundāne. Pēc šī minikoncerta bērni izklīda pa klasēm. Dievnama telpa nepalika daudz tukšāka, jo sākās Ērģeļu dienu atklāšanas koncerts. Prāvests V. Vārsbergs apsveica ērģelniekus un entuziastus LELBAs un Ciānas draudzes vārdā. Īsu uzrunu teica pirmo Ērģeļu dienu idejas autors un organizētājs Ludvigs Reiters.

Koncertu iesākot, Valdis Treimanis nospēlēja F.X. Muschhausera Prelūdi; spēlējums skanēja labos reģistros un veiksmīgā technikā.

Soprāns Gunta Plostniece Dāvida Ūša ērģeļu pavadījumā dziedāja H. Berino Visspēcīgs un varens, K. Līdaka Bija ziedonis un V. Baštika 23. Psalmu. Dziedone apbalvota ar augstu, dzidru balsi.

Ar mākslinieciem iepazīstināja Čikagas draudžu sadarbības komitejas priekšsēdis māc. O. Cakars.

Vēl dzirdējām jaunā temperamentīgā Dāvida Ūša ērģeļu solo.

Ev. lut. Ciānas draudzes koris Rūdolfa Kalnmaļa vadībā, Z. Zariņas klavieru un V. Treimaņa ērģeļu pavadījumā pacilāti nodziedāja E.B. Jurevja aranž. Teici to Kungu, E.Baštika Pasaules gaisma un V. Baštika aranž. Tu esi, Kungs, mans labais gans. Korī ir pāri par 40 dziedātāju, visumā labā saliedējumā. Sevišķi spēcīgas ir vīru balsis.

Pēc atklāšanas koncerta bija Guntas Plostnieces referāts — Latviešu ērģeļu mūzika. Referente īsā apskatā pieminēja latviešu ērģeļu un komponistu vēsturi. Latviešu ērģeļmūzikas radīšanā pirmā vietā liekams Alfrēds Kalniņš. Viņa darbi vēl šodien tiek atskaņoti ērģeļu koncertos. Būdams pats ērģeļu virtuozs, ar savām kompozicijām tas uzliek lielas prasības izpildītājam.

Trimdā ērģeļmūzikas radīšanu un atskaņošanu veicinājuši dziesmu svētku un draudžu koŗu garīgie koncerti. Ērģeļu dienu ierosmē pēdējos gados radušies jauni ērģeļu darbi — V. Baštikam, A. Šturmam, T. Ķeniņam. Savas kompozicijas Ērģeļu dienās spēlējuši I. Mežaraups, I. Akenberga, E. Brusubārdis.

Par ērģeļu būves sākumu un attīstību, papildinot ar slīdītēm, saistīgi stāstīja Ludvigs Reiters.

Par tematu Korāļi un liturģija mūsu draudzēs notika seminārs, kuŗu vadīja māc. I. Gaide. Panelī piedalījās Viktors Baštiks, Dr. Ingrīda Gūtberga un Anita Rundāne.

Semināra dalībnieki ilgiem aplausiem godināja klātesošo garīgās mūzikas visčaklāko komponistu Viktoru Baštiku.

Dzirdējām arī par jauno dziesmu grāmatu, kuŗas tapšanā darbojas LELBAs komiteja.

Ērģeļu dienu kulminācija bija mūsu virtuozo ērģeļnieču koncerts St. Luke ev. lut. lielajā baznīcā.

Jaunā, apdāvinātā ērģelniece Marta Prāmniece atskaņoja divus D. Bukstehudes darbus, kā arī Arnolda Šturma 3. Ērģeļu dienām komponēto darbu.

Viktora Baštika Balāde ērģelēm, kas speciāli rakstīta 4. Ērģeļu dienām Čikagā, Samuela Barbera Adagio un Tālivalža Ķeniņa Introduction, Pastorale & Toccata — meistarīgi atskaņoja Anita Rundāne. Helmera Pavasara Intermezzo un F. Mendelsona Sonātu atskaņoja Ingrīda Gūtberga. Jāsecina, ka visas ērģelnieces droši varam pieskaitīt pie virtuozēm un mākslinieču izvēlētie reģistri un spēlēšanas technika no jauna apstiprināja, ka mūsu priekšā ir izcilas mākslinieces.

25. okt. ev. lut. Ciānas draudzes telpās notika ērģelnieku sanāksme ar ērģeļu ģildes vēlēšanām. Ģildē ievēlēja līdzšinējos: priekšsēde Dr. Ingrīda Gūtberga, vicepriekšsēde Ārija Šulca, sekretāre Anita Rundāne, kasieris Ludvigs Reiters. Valdes locekļi: māc. Ivars Gaide, Kārlis Jurisons, Gunta Plostniece un Marta Prāmniece. Revīzijas komisijā ievēlēja čikagiešus Martu Cakari, Voldemāru Dzelmi un Valdi Treimani.

Svētdienā notika Dr. Ingrīdas Gūtbergas interesantais referāts par komponistu Dītrichu Bukstehudi, kuŗam šogad svin 350. dzimšanas dienu.

Referātam sekoja jauno ērģelnieku koncerts, kuŗā Dāvids Ūsis spēlēja F. Mendelsona II sonāti, viņa spēle bija techniski aizraujoša, interesantiem reģistriem.

Kārlis Jurisons spēlēja populāro Alfrēda Kalniņa Pastorāli un J.S. Bacha Fantasia et Fuga in G, un kopējā dievkalpojumā viņa atskaņotā Ch. M. Widora Tokata no 5. ērģeļu simfonijas. Tas norāda, ka mūsu priekšā ir nopietni mākslinieki, kas jau paspējuši atklāt ērģeļu burvību dažādās skālās.

Vislabākie vārdi arī jāveltī Rutai Āzei par lieliski atskaņoto Alfrēda Kalniņa Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un J.S. Bacha Praeludium et Fuga in E.

Dzirdot jaunos ērģelniekus, radās līdzīga atziņa kā vērojot jaunos diriģentus. Latviešu mūzikas nākotnei ir gaiša cerība — jaunie mūziķi ir nopietni, mūzikāli izglītoti, viss pārējais atkarīgs no pacietības un centības.

Ceturto Ērģeļu dienu Čikagā programmas izpildītāji un rīkotāji. No kr. sēž 1.r.: Gunta Plostniece, Viktors Baštiks, Dr. Ingrida Gutberga, māc. Ivars Gaide, Anita Rundāne, Ludvigs Reiters un Ārija Šulce; 2.r. no kr.: Ruta Āze, Dāvis Ūsis, Gundega Melli, prāv. V. Vārsbergs, Kārlis Jurisons, Marta Cakare un Olģerts Cakars.
Foto L. Liepiņš

4. Ērģeļu dienas beidzās ar visu konfesiju kopīgu oikūmēnisko dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā.

Prāvests T.B. Baginskis un draudze lasīja 96. Psalmu. Svinīgajā dievkalpojumā Čikagas vīru koris Lorijas Vūdas vadībā un Valža Treimaņa ērģeļu pavadījumā niansēti nodziedāja J. Norviļa Aglona.

Vēl nodziedāja Ch. Gounoda Lūgšanu.

Dievkalpojumā evaņģeliju lasīja Račele Moro. Dzirdējām arī māc. Ivara Gaides solo dziedājumus Dr. Ingrīdas Gūtbergas pavadījumā.

Dievkalpojumā svētrunu teica prāvests Vilis Vārsbergs, ziņojumus — māc. A. Liepkalns un lūgšanu — māc. Rubenis Andermanis.

Ērģeļu dienas Čikagā izdevās, bet par to sevišķa pateicība pienākas draudžu dāmām, vadītājai Dacei Frišai par lielo organizēšanas darbu un rūpēm par dalībnieku ēdināšanu un novietošanu. Tāpat liela pateicība pienākas prāvestam Vilim Vārsbergam un LELBAi par materiālo atbalstu Ērģeļu dienu rīkošanai.

APSTĀŠANĀS ZVIEDRIJĀ

Valija Jankevica No Ārlavas līdz Ņujorkai. Gaujas apgāds, 1987., 224 lp., brošēta, Ojāra Jēgena vāks.

Grāmatā autore aprakstījusi savu skolotājas darbu un dzīvi, sākot ar 1931. gadu. Ļoti daudzas personas minētas vārdos, atzīmēti datumi. No tā jāsecina, ka autorei bijis kāds uzmetums, piezīmes vai dienas grāmata. Tur ir daudzas sīkas darbības, bet samērā maz aprakstu, kas paskaidrotu attiecīgos laikmetus vai apstākļus. Šāda veida atmiņu grāmatas pēdējā gadā parādījušās vairākas, un citas vēl sekos vai vismaz ir apsolītas.

Autore dzīvo Ārlavas muižā, kas sadalīta jaunsaimniecībās, bet centrs ar pili atstāts baronietei. Daļu zemes baroniete izrentējusi, bet pārējo apstrādājuši algoti darbinieki. Nav viegli iesākt skolotājas darbu, kad tikko saņemta apliecība par pamatskolas skolotāja tiesību iegūšanu. Tomēr nākamajā mācību gadā viņai ir iespēja strādāt par palīgskolotāju Popervāles pamatskolā, kur viņa gājusi skolā.

Palīgskolotāja darbs nav patīkams. Katru gadu jāmeklē jauna skolotāja vieta, pa vasaru jāpiepelnās ar lauku vai citiem darbiem. Daudzas skolas ir tikai ar četrām pamatskolu klasēm, kā tas toreiz bija daudzās Latvijas vietās. Stundas notika tikai ar vienu vai pāris skolotājiem, vairākas klases apvienojot. Kamēr viena daļa pilda rakstu darbus, otrai var atprasīt uzdoto vai izskaidrot nākamo stundu. Vēlāk skolām pievienoja vēl divas klases, izveidojot pilnu sešu klasu pamatskolu. Bet arī trimdas skolās nereti viens skolotājs vienā laikā māca divas klases. Mazā skolēnu skaita dēļ trimdas skolas spiestas klases apvienot.

Aprakstīti daudzi citi skolotāji, gan skolās, kur autore māca, gan citur. Skolotājai vēl parasti ir citi pienākumi. Dažreiz pa vasaru jābrauc uz dažādiem kursiem, jāgatavo skolas sarīkojumi vai jāapmāca koris. Kad nodibinās mazpulks, kādam jāuzņemas vadītāja pienākumi, un šoreiz tā ir autore. Pašai jāuzšuj formas tērps un jāizgudro nodarbības vai kādi pasākumi, jābrauc uz nometņošanu, kur vadītājām atkal lieki pienākumi. Arī skolas darbā jārūpējas par pacienāšanu pēc sarīkojuma vai kāda apmeklējuma, pēc tam jāmazgā trauki. Dažreiz vienā laikā jāpiedalās teātŗa spēlē, jāvada režija, jāveic suflieres pienākumi, pēc tam jāskrien un jāpalīdz uzklāt galdus viesiem.

Skolotāju sadarbībā vērojamas dažādas noslieces. Ir izpalīdzīgi un saticīgi skolotāji, tomēr daži nekā lieka negrib darīt, dažreiz tiem ir pretējas dabas, citā vietā rodas dažādas intrigas nevien skolotāju starpā, bet arī, ja tur piedalās vecāki vai pagasta amatpersonas. Tomēr biežāk rodas cilvēki, kas skolotāju un sabiedrisko darbu atbalsta.

Autore iesaistas arī draudzes darbā, kļūst par dāmu komitejas priekšnieci, kur atkal jākārto sarīkojumi. Viņai pazīšanās ar Aspaziju, ko vairākas reizes apciemo jūrmalā. Satiksme parasti notiek kājām vai ar divriteņiem, kas Latvijā tanī laikā bija populāra lieta. Mazpulku vadītāji Latvijā ar trešās klases biļeti brauca 2. klases vagonos, ja ceļoja vilcienā. Autore apprecas 1939. gadā ar Aleksi Jankevicu, kam ir veikals. Krievu laikā to nacionalizē, bet arī vācu laikā to neatdod atpakaļ bijušajam īpašniekam.

Autore atrodas Rīgā kursos, kad krievi okupē Latviju. Viņa ar asarām acīs vēro notikumus. „Es vienkārši skatos, un pamazām viss šis nejēdzīgais iesūcas manā apziņā. Manu tikai, ka sāk birt asaras. Nav vārdu, tikai asaras, kā bēŗēs, vēl īsti neaptverot šī gājiena nozīmi.” (96. lp.) Ir grūti strādāt skolās, dažus atlaiž, citi skolotāji un pārziņi prot piemēroties, tie dabū labākas vietas. Uzņēmumus nacionalizē, arī Alekša kooperātīvu. Nevar veikalos dabūt mantas, rublis iznīcinājis latu.

Ar kaŗa sākumu atkal notiek pārmaiņas. Daudzi pazuduši, citi aizbēguši, vēl citus apcietina jaunā vara. Skolās darbs turpinās. Sākas iesaukšana leģionā, Aleksi no iesaukšanas atbrīvo kā veikala vadītāju. Daudzi pazīstamie frontē krīt, citi ievainoti.

Pēc krievu iebrukuma Zemgalē 1944. gada vasarā daudzi pošas projām. Jankevicu pāris dzīvo Rojā un arī nolemj braukt uz Zviedriju. Autore aprakstījusi gatavošanos aizbraukšanai un arī pārcelšanos uz Zviedriju. Kuģis tā pārpildīts, ka cilvēki stāv uz vienas kājas. Zviedri bēgļus laipni uzņem, bet viņu zeme nav paradīze. Ir grūti atrast darbu vai dzīvokli, valodu nesaprot. Autore cītīgi mācās ne tikai zviedru valodu, bet arī angļu un vācu. Ar neatlaidību viņa dabū labākus darbus kantorī, bet pa starpu ģimenē gadās arī slimības un negadījumi.

(Turpinājums 18. lp.)

Alberts Eglītis

Ugunsgrēks Pienavas Pauguros

Vecajiem neganto dienu draugiem, kas Latvijas dēļ neliekuļoja ne nāvei, ne dzīvībai.

43 gadi jau pagājuši no piedzīvotajiem notikumiem. Daugavā pāri okupantu noslīcinātajam Staburagam šajos krēslainajos gados ir aizplūdis daudz ūdens uz jūru. Grenadieru kapsētas Kurzemē, Vidzemē nolīdzinātas un tanīs ganās kolchozu govis. Bet „uzvarētāju" spējas viltot patiesību atklājas arvien vairāk, kļūst ļaunākas. Viņu atmiņu rakstītāji, nodrošinājušies ar sarkano partiju karti un krievu žēlastību, pazaudējuši acumēru, tas reizes reālitāti, nekautrējas melot un samelot ties, kā piemēram, tā sauktā 130. latviešu strēlnieku korpusa ģenerālis Detlavs Brantkalns, 43. gvardes strēlnieku divīzijas politiskais propagandists Gunārs Kurpnieks, kā arī Vilis Krūmiņš, P. Kamols (pieņemts vārds), un, kur tad nu vēl vēsturnieka Jāņa Dzintara, akadēmiķa Viļa Samsona ačgārnie saražojumi par cietoksni un sešām lielkaujām Kurzemē, kurās nekad nevienā mēģinājumā sarkanarmiešu masas netika ne garām, ne pāri latviešu deviņpadsmitniekiem.

Tagad, pēc tik ilgiem gadiem, reiz atkal ir interesanti epizodiski atcerēties, kā tas tur īsti toreiz bija 1944. gada Ziemsvētkos: 19. divīzijas pulki atradās grāvjos un gaidīja svētvakaru: mierīgu, baltu, ar spožām zvaigznēm. Frontē pēc neveiksmīgajām novembra kaujām pie Apšeniekiem un Bērzupes silā krievi klusēja, vienīgi naktīs pāri starplaukam uz ienaidnieka pusi devās mūsu izlūku grupas; parasti dienas bija miegainas un pelēkas. Dīvainas lietas notika vienīgi pretī sektoram Noriņas — Lutiķi, kurā atradās daudzās tuvcīņās rūdītais Laumaņa bataljons un 6. grenadieru pulks. Vīri, aizturējuši elpu, bieži klausījās savādā troksnī, kas gandrīz ik priekšpusdienu nepārtraukti dobji atbalsojās no netālās ienaidnieka aizmugures.

Klīda visādas baumas, drošsirdīgi izlūki velti mēģināja iegūt skaidrību — patiesība atklājās tikai vēlāk, kad sniegs kusa vīru asinīs un Kurzemes zeme 18 km platā joslā, līdz padebešiem mezdama melnus dūmus, sāka degt granātu uguns.

„Svētki būs mierīgi." diezgan pārliecināti sprieda karavīri un rakstīja vēstules draugiem, piederīgiem un meitenēm. Kāršu spēlmaņi ieklaidējās „zolītes" mākā, bet ltn. Pētersona rotā atkal bija arī divas grāmatas: Virzas Straumēni un Kaudzīšu Mērnieku laiki, kuras sev visur līdz vāca elksniešu Pārups. Taču par visu vairāk katrs diendienā klusībā minēja, kas kuram būs tautiešu sūtītos svētku sainīšos, kas jau atradās pulku noliktavās. Viens gaidīja raibus cimdus, otrs vilnas kreklu, cits tikai pāris sirsnīgu vārdu, lai būtu atkal par ko domāt, sapņot. Vienīgi virsnieki, jo tuvāk nāca svētki, jo vairāk uzturējās grāvjos blakus kaujiniekiem un stundām uzmanīgi pētīja viņu pusi. Bet no posteņiem brīvajās stundās vīri lēja patronu čaulās plošku dzeltenos taukus, aizrautīgi puškoja mazas, zaļas eglītes un, kavēdamies laimīgo dienu atmiņās, zemās balsīs dūca Ziemsvētku dziesmiņas.

Klusa iestājās 22. decembra nakts. Tumsu iluminē zibošas ložu svītras, šur tur krievu pusē tiek izšautas raķetes, un tas ir viss. Gausi nāk 23. decembra rīts ar svina krāsas gaismu, un pēdējie nakts posteņi — pārsaluši, mazliet nervozi, gaida maiņu, atbīdījuši bruņu cepures pinkainos pakaušos. Pulkstenis 8,30, nupat...

Bet tad pēkšņi viņā pusē nolīgojas visa mežainā pamale. Kaucot tumšsarkanām liesmu mēlēm ierēcas neskaitāmi smagā kalibra lielgabali aizgūtnēm paukšķ neskaitāmas mīnmetēju baterijas, un lielā, biedējošā klusuma vairs nav, ir tikai sprādzienu vaimanas un dzelzs šķembu un lidojošu zemes piku svilpieni. Bunkuros izdziest katra gaisma.

Dejojošais gaiss purina vīru drēbes un stipri karsē asinis. Eksploziju dullinošā rūkoņa, kļūdama arvien skaļāka, kāpj aiz mākoņiem, dobji drebēdama aizdun tālumā, spiežas cauri Kurzemes sasalušajiem māliem zemes dziļumā. Pienavas pauguri viļņo trakās liesmās. Vīri, ieplakuši dūmu un putekļu pilnās ieroču lizdās, gaida viesuļaukas pārstāšanos, un neviens vairs nedomā par mazo svētku eglīti bunkurā, par mīļu roku sainotu sainīti, ko šodien pat vēl būtu saņēmuši. Artilerijas viesuļuguni pārtrauc tikai pulksten 1 pēc pusdienas, bet tanī pašā brīdī ir klāt arī ienaidnieka kājnieki un tanki.

Gaisā krievu lidmašīnas aiz mums grauj aizmuguri. Sarkanarmiešiem, starp kuriem atrodas arī kāda sarkano strēlnieku vienība, kurā vairākumā krievi, izdodas iebrukums 21. vācu divīzijas sektorā: Pečuri - Pienava. Tiem pretī starp Rumbiņām - Jātniekiem stājas majora Ozola komandēts 2. latv. artil. pulka III divīzions un ar tiešo tēmēšanu īsā laikā sašauj 14 tērauda kolosus un pilnīgi sajauc aiz tiem sekojošos kājniekus. Ienaidniekam ir izdevies iebrukums arī 7. pulka un Laumaņa izlūku btl. kreisajā spārnā, bet līdz vakaram saniknotie laumanieši (Sprinča rotas vīri), nodarot iebrukušām vienībām asiņainus zaudējumus, to likvidē. Turpretī iepriekšējās dienas iebrukuma vietā ienaidnieka tanku, kājnieku un artilerijas koncentrētie masu triecieni neatlaidīgi turpinās tālāk ap Virbām, Jātniekiem, Rumbām. Sevišķi kritisks brīdis rodas Oša pulka 2. bataljonā, bet stāvokli glābj majora Ruka paša piemērs un drosme.

Dažas stundas vēlāk pulkvedis Osis ievada 2 bataljonus brāzmainā pretuzbrukumā starp Priežsargiem, Pakuļiem, Annužiem, un grenadieri, traukdamies pāri kritušajiem, ievainotajiem sarkanarmiešiem, atgūst vairākus kilometrus vakar zaudētās territorijas. Atgriezušies vecajos ierakumos grenadieri redz, cik drausmīgus upurus sarkanie ir piedzīvojuši arī viņu mīnu laukos.

Sekojošā naktī saņemtie gūstekņi zina stāstīt, kā politruki savus zaldātiņus tiem bez žēlastības vienkārši dzinuši pāri. Tās pašas dienas pievakarē pulkveža Galdiņa rezerves vienības ar pēkšņa pārsteiguma brāzmu atsvabina Staros ielenktā (24 stundas) ltn. Gaigala puikas. 25. decembrī kauju smagumpunkti ir Rumbas, Zvejnieki un apvidus Lestenes virzienā, kurā mitinās divīzijas štābs. Taču panākumu vietā ienaidniekam ir tikai zaudējumi. Atkal vienreizējas spējas gan divkaujās, gan tuvcīņā ar sarkanajiem parāda mūsu artileristu majora Ozola, majora Insberga divizioni.

Naktī notiek latviešu spēku pārgrupēšana. 26. decembrī neiedomājami grūta diena ir vienībai, kas aizstāv Rumbas, un 1. pulkam Zvejnieku Augstumā. Rumbas vairākkārt niknos uzbrukumos, bieži nonāk līdz sīvām tuvcīņām, iet no rokas rokā, un tikai vakarā vienai laumaniešu rotai izdodas tanīs noturēties, kaut arī tā paliek pa nakti ielenkta. Toties Zvejnieku augstumu pulkv. Galdiņa vīri zaudē un neatgūst vairs arī turpmākās dienās, jo augstumā tai pašā brīdī ir iesēdies pats 100. krievu korpusa komandieris ģenerālmajors Dimitrovs ar štābu.

Vēl jāpiezīmē: Zvejnieku augstumā ātrumā iekārtotajā novērošanas punktā iepazīties ar stāvokli plānotās pārrāvuma kaujas norisē Tukuma virzienā deviņpadsmitnieku un 21. LF vācu divīzijas robežās tanīs dienās atradušies arī maršals Vasiļevskis, artilerijas maršals Čistjakovs un 2. Baltijas frontes pavēlnieks armijas ģenerālis Jerjomenko. Žēl, ka tas kļuva zināms tikai daudz dienas vēlāk. 2. un 6. pulku iecirknī notiek abpusējas naktscīņas. Vairākkārt rodas kritiski momenti, kuru likvidēšana katrreiz prasa milzīgu pašaizliedzību, un ir jau vēla stunda rīta pusē, kad beidzot fronte nostiprinās starp Anneniekiem, Bišķēpiem, Rumbām, Vanagiem, Silgailiem, Cīruļiem. Šajā drūmajā diennaktī augstāko varonību apliecina vltn. un virsnieka vietnieks Ansons.

27. decembrī līņā, krīt slapjas sniega pārslas, kaujas dunoņa ceļas malu malās kūpēdama. Tēviņu laukos laumaniešiem (Pētersona rota) pāri un apkārt plosāa krievu artilerijas auka, kurā ar savu uguns daļu piedalās arī mīnumetēji un paki. Mums šāda atbalsta trūkst, paļaujamies tikai uz sevi, saviem kaulu zāģiem, savām mašīnpistolēm un rokas granātām. Sarkanarmieši parādās un atkal atvelkas atpakaļ. 1. pulks mēģina atgūt Zvejnieku augstumu, un droši tas būtu arī izdevies, jo vltn. Pētersona rota Džūkstes purva ziemeļos jau ir aizgājusi Zvejnieku drupām aizmugurē, bet priekšlaicīgi to purvmalā pamana viens ienaidnieka bataljons. Rotu ielenc, un, lai to ātrāk iznīcinātu, ģenerālmajors Dimitrovs, pārbijies no tanī vietā negaidītās latviešu parādīšanās, raida vairākos uzbrukumu viļņos aviāciju ar klāja ieročiem un bumbām.

Bīstams, drāmatisks stāvoklis. Aplencēji arvien ciešāk liecas apkārt grenadieru rotai, kas gatavojas izlauzties. Virsleitnants jau ir izraudzījis vietu, kur triekties krievu kājniekos, un brīdī, kad viņš pastiepj roku tajā virzienā, tieši tur kāda vaņku lidmašīna nomet, liekas, vislielāko bumbu kravu. Nolīgojas purvs, vīri strauji metas garām dziļajiem, kūpošajiem krāteriem un, paņemot līdz nedaudz dzīvus palikušos, apstulbušos gūstekņus, kaujinieki netraucēti atgriežas pie pulka.

28. decembrī 6. pulks kopā ar izlūku (Laumaņa) bataljonu pārņem stipri cietušā 2. pulka iecirkni, un vēl karavīri nav galīgi paspējuši iekārtoties jaunajās pozicijās, ieņemot paredzētās ieroču ligzdas, kad sākas smaga kauja. Līdzšinējās aizstāvēšanās un uzbrukuma cīņās asiņojošie, pārgurušie Laumaņa vīri zaudē Rumbas, Birzniekus.

Drausmīga tuvcīņa izceļas Bišķēpos starp Kociņa pulka vltn. Šūnas rotu un 2 sarkanarmiešu bataljoniem. Cīņas norisi sevišķi ietekmē apstāklis, ka nedarbojas neviens sakaru līdzeklis. Šūnieši vieni paši gandrīz pārcilvēciski un ilgi cīnās pret seškārtīgu pārspēku un atkāpjas tikai tad, kad smagi ievaino rotas komandieri, tāpat kā viņa vietnieku ltn. Pētersonu. Un — visā šinī vājprātīgajā mudžeklī, kad no tā atraujas pēdējie sedzēji, ienaidniekam nepaliek no mūsu vīriem neviens kritušais, neviens ievainotais.

Tās pašas dienas naktī Bišķēpos nostiprinājušās abu ienaidnieku bataljonu paliekas. Pēkšņā pārsteigumā no aizmugures pārskrien speciāli apmācītais ltn. Piķeļa Rīgas aizsargu vads, un šo māju pelni, kas nespēj apsegt visus kritušos sarkanarmiešus, pieder atkal deviņpadsmitniekiem.

29. decembrī sākas bīstamākais uzbrukums 2 km. platā joslā t.s. Jāņukroga šaurumā, kuru aizstāv 6. pulks. Ja šis uzbrukums krieviem laimētos, tad sekas nav pārskatāmas visai Kurzemei. To apzinās visa vadība, to sirdī jūt ikviens sīkstais grāvju vīrs, un pulka komandieris dara iespējamo (tādēļ vien viņš mums ir vienreizējs), lai vispirms, kamēr ienaidnieks vēl kaujā neraida visas rezerves, nav sācies viņu uzbrukums latviešiem, viņš jāpārsteidz ar lielāko artilerijas un miglumetēju (maujošās govis) šāviņu orkānu, kāds jebkad līdz šim grenedierus bija frontē atbalstījis, lai jau izejas pozicijās paralizētu uzbrukumam sapulcinātās 100. korpusa 21., 28., 37. divīziju. Un pulkvedim Kociņam to izdodas noorganizēt.

Veselu stundu ienaidnieka puse (tur, kur izlūki bija konstatējuši šo divīziju pulcēšanos) pazūd dūmos, baltās un oranžās ugunīs. Taču pārpalikums tomēr sāk uzbrukumu. Pulka kauja ar trīs šo sarkanarmiešu divīziju skrandām, kuras politruki dzen pašnāvībā, turpinās līdz pulksten 11 vakarā. Izmisušajiem uzbrukumiem, kaut arī tos neatlaidīgi atbalsta tanki, lidmašīnas, nav vairs izšķīrēja spara, un 6. pulks kaujas gaitā saņem pat vairākus gūstekņus, no kuriem vērtīgas ziņas iegūst par nākošās dienas ienaidnieka plāniem.

30. decembrī smaguma punkts ir Vanagi, kuri atrodas liktenīgā šauruma (Jāņukroga) ziemeļos. Kaut gan ienaidnieks tos cenšas visiem līdzekļiem iegūt, tomēr 6. pulka 1. btl. rotu pretestība nav salaužama. Arī divīzijas ugunsdzēsējiem — laumaniešiem netrūkst piepūlēšanās un uzdevumu. Pienavas pauguri deg un sārtojas. Naktī 6. pulka vienības izdara vairākus izlūkošanas iebrukumus pretinieka grāvjos un katreiz atgriežas ar jauniem gūstekņiem.

31. decembrī par Vanagiem atjaunojas nepiedzīvoti nikna kauja. Krievi domājas tos iegūt, cer iegūt arī Jāņukroga šaurumu, kā arī Freiman-Kundziņus, un šinī dienā kādreiz turīgās zemnieku sētas — tagad drupas — vairākkārt maina īpašniekus. Pievakarē krievi sūta veselu pulku, bet tas saļimst, nesasniedzis mērķi, jau Zvejnieku - Vanagu ceļmalā, gan vēlreiz pulksten 21 vakarā

(Turpinājums 15. lp.)

Jauni vārdi un vecas problēmas

Kad sākās karš un krita brāļi,
Bez cīņām kļūst par ģenerāli.
Maz nozīmīgs, pēc daudzu domām,
Viņš pretendē uz lielām lomām.
u.t.t.

Tā ,,talalntīgo valstsvīru un visas progresīvās cilvēces gaišo cerību'' Iļjiču II savā laikā apdziedāja kāds nezināms tautas dziesminieks. Ģenseks Minerālūdens apzīmēja Brežņevtēva valdīšanu par stagnācijas, korupcijas un tikumiskās pagrimšanas posmu, bet labu laiku izvairījās saukt vainīgo vārdā. Tagad šī kautrība atmesta. Rakstnieks Daniels Graņins propagandas avīzē „Moskovskije Novosti'' („Lielā Oktobŗa'' jubilejas numurā) plaši attēlo, kā laika gaitā ,,atklāti'' arvien jauni Brežņeva varoņdarbi, par ko viņš sev piešķīris četrus padvaroņa titulus. Viņa saimniekošanas periodam Graņins devis krieviski tautisko nosaukumu — *brežņevčina*.

Var jautāt: ko par šādu atklātu zaimošanu saka organiem tuvais Arvīds Grigulis, kas, korupcijas tēvam aizejot pie citiem ,,tētiņiem'', gaudās (LuM, 1982, 45. nr.):

,,Leonīds Brežņevs miris. *Bet tas taču nedrīkstēja notikt!* Tam gandrīz nevar ticēt, kā vienmēr grūti ticēt tam, ka pār zemi nāk liela nelaime.''

Varbūt dziļi satriektais bārenis Arvīds Petrovičs nožēlo, ka toreiz, tai izmisuma brīdī, nekāpa sārtā līdzīgi tām indiešu atraitnītēm. Tad viņam nebūtu jāmētājas apkārt pa ,,republiku'' nežēlīgiem ļaudīm par apsmieklu.

*

15. novembrī Maskava ieguva jaunu ielu — *,,uļica Ulofa Palme''*, kas atrodas netālu no zviedru vēstniecības (tur iebūvētas daudzas padomju ,,zinātnisko ieguvumu'' ierīces tautu draudzības un tuvināšanās veicināšanai). Turpat Maskavas birģermeistars Valerijs Zaikins atklāja piemiņas plāksni, cildinādams nelaiķi kā drosmīgu mieŗa cīnītāju un tautu patieso interešu izpratēju. Zviedru masu informācijas līdzekļi šo ievērojamo notikumu atzīmēja visai kautrīgi un bez plašākiem komentāriem. Šķiet, ka zviedri ar šo pagodinājumu nevēlas lepoties.

Vecais, viedais Konrads Adenauers reiz izteicās: ,,Ja Maskava mani uzteic, tad es ieslēdzos savā kabinetā, lai pārdomātu, ko esmu nepareizi darījis.''

*

Par ,,piemiņas zīmēm'' savi ieskati bija Ojāram Vācietim. ,,Dzelzs Feliksam'' (Dzeržinskim) veltītajā vārsmā viņš izgaismo vairākas dialektiskas likumsakarības:

Žēl, granītā izcirstais Feliks Edmundovič,
Postaments pārakmeņo.
Postaments piesien.
Tev, ar lāstiem un dziļu cieņu
Apvainagotais poli,
Skatīties vajadzēja —
Kas ienes Mauzolejā
Vēl vienu zārku
Un kas nes ārā.
Un — kuŗi pie nešanas piedalās
Abas reizes.

*

Radiožurnālists Jānis Briedis šoruden nosvinēja savu 50. dzimumdienu un „Lit. un Mākslā'' (45. nr.) pastāsta, kā viņš ticīgi kalpojis dažādajiem tētiņiem. voluntārisma un subjektīvisma periodā viņš *cīnījies par kukurūzu*, lai gan govis karājušās striķos pie sijām; apjūsmojis Ņikitas Sergejeviča partijas *Programmu (1961)*, kas solījusi lustīgu dzīvošanu komūnisma pārpilnībā jau 1980. gadā un aptaurējis vērienīgo *Daugavas pakļaušanu* forsētās industriālizācijas vajadzībām. Vēlāk viņš tikpat kaismīgi uzteicis stagnācijas un korupcijas laikmeta izdarības.

Pašlaik jubilārs, protams, pārkārtojies un atzīst, ka daudz reižu viņam nācies vilties. Viņš esot pie tādas *nolemtības* pieradināts. Šobrīd esot tik daudz ko darīt, ka *neatliekot laika domāt*. Taču viņš vismaz kļuvis savā degsmē un censībā piesardzīgāks. Jubilārs saka:

,,Ja apstāsimies pie puspatiesībām, tad arī *pusceļā būs jāpaliek*. Ja ceļu uz demokratiju pasludināsim jau par demokratijas augstāko pakāpi, izgāzīsimies. Mums ir jāiznīdē patiesais formālisms, liekā sēdēšana, liekā muldēšana! Parādās jauni ironiski termini, piemēram *pakaļstundas* — lieki nosēdētā laika apzīmēšanai.''

J. Briedis arī žēlojas, ka republikas prese, salīdzinot ar Maskavu, vēl esot ļoti gaudena (pieradusi pie „nolemtības''). Daudz muļķību dažādo ,,talantīgo tētiņu'' laikos sarakstījis un sarunājis, viņš arī jubilejas rakstā paliek sev uzticīgs un deklarē:

,,Arī šajā piecgadē celtniecības attīstības tempi ir lielāki par būvmateriālu ražošanas attīstības tempiem.''

Bet jāievēro, ka Briedim pašlaik nav laika domāt.

*

Latviešu padvalodā nav pieklājīgi runāt par *tiešiem sakariem* (republikas līmenī), jo tas skan pārāk patstāvīgi un ķecerīgi. Tai vietā var izteikt vēlmes pēc *nepastarpinātiem kontaktiem*, ko republikas varas iestādes varētu izkārtot ar ārzemju iestādēm bez Maskavas kontroles un atvēles. Šādas vēlmes izteiktas nupat *Mākslinieku savienības 11. kongresā*. J. Dimiters teica (LuM):

,,Mākslas darbu eksporta ceļi maksimāli jāsaīsina. *Kam tad mums savas Kultūras, Ārlietu ministrijas, MS un Mākslas fonds* — iznāk, lai sanaglotu kastes darbu nosūtīšanai.''

Kongresa pārraugs, PSRS MS valdes sekretārs I. Obrosovs atzinis, ka prasība pēc nepastarpinātiem kontaktiem esot taisnīga. Taču jāievēro, ka Maskavai pašai ir sava taisnība (pravda), kas ir lielāka par reģionālo taisnīguma izpratni.

*

Arī zviedri nevar saprast, kāpēc latviešiem Rīgā ir Ārlietu ministrija, jo visas ārlietas taču kārto attiecīgā ministrija Maskavā. Šo jautājumu zviedru TV 1. kanālā (22. nov.) uzdeva arī ,,mūsu republikas'' ārlietu viceministram *Koļam Neilandam*, kas Stokholmā bija ieradies kā ,,kultūras sūtnis'' pēc Zviedru institūta ielūguma, kas gan nebija adresēta viņam, bet aktīviem kultūras darbiniekiem. Taču Koļu un LKP CK ārējo sakaru nodaļas vadītāja vietnieku Māri Gulbi padvaras iestādes ietilpināja ,,kultūras delegācijā'' kopā ar Jāni Peteru un Raimondu Paulu. Neievērojot zviedru drošības dienesta iebildumus, zviedru ārlietu ministrija šai gadījumā tad arī izsniedza Koļam vīzu (lai uzlabotu attiecības ar reālsocisma Dzimteni). Uz minēto jautājumu zviedru TV Koļa neko jēdzīgu nespēja atbildēt. Nākošais jautājums bija: vai viņš pazīst *Imantu Lešinski?* — Jā, viņš esot par to dzirdējis. Kad jautātājs atgādināja viņam, ka Lešinskis apzīmējis Koļu par KGB labāko dezinformātoru Zviedrijā, viņš pēkšņi kļuva nervozi runīgs. Lešinskis pats esot liels dezinformātors, kas apmelojis viņu un viņa kollēgas. Lešinskis esot bijis *tikai KGB majors, bet dēvējis sevi par pulkvedi* (jāpiebilst, ka par pulkvedi Lešinski titulēja Dr. U.J. jau vairākus gadus pirms viņa pārbēgšanas, lai uzsvērtu I.L. ievērojamo lomu padomju ,,ārējā frontē''). Par demonstrācijām Rīgā Koļa izteicās, ka tur bijuši nerātni jaunieši, kam patīk taisīt traci. Bet kāds sakars Koļam ar kultūru? O, viņam patīkot kultūra un it īpaši interesējot zviedru kultūra.

Šis TV raidījums saucās: *,,KGB aģents vai īsts Zviedrijas draugs?''*

Ar to savu apskatu beidz titulārpulkvedis (kopš 1945.g. februāŗa)

Dr. Ulafs Jāņsons

Būvinženieris Jānis Švanks aizsaulē

Neilgi pēc savas 90 gadu jubilejas nosvinēšanas savas acis uz mūžu slēdzis Jānis Švanks mierīgi savās mājās 1987. gada 25. novembrī.

Viņš dzimis 1897. gada 11. jūlijā Liezeres dzirnavās, mācījies Rīgas Pēteŗa I reālskolā, studējis Rīgas politechniskā institūtā un Latvijas universitātē, ko beidzis 1925. gadā ar sudraba medaļu, iegūstot būvinženieŗa gradu. Piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās studentu bataljonā.

Technisks, saimniecisks un sabiedrisks darbs raksturo Jāņa Švanka ilgo mūžu. Latvijā jau no 1920. gada strādāja valsts dienestā atbildīgā darbā. No 1935.g. līdz 1938.g. Satiksmes ministrijas Pasta un telegrafa inspektors — konsultants, 1938.g. departamenta direktors, bet no 1939.g. līdz 1940.g. tirdzniecības un rūpniecības departamenta direktors un reizē arī viceprieksšēdis Latvijas elektrības padomē, Pasaules enerģijas konferences Latvijas komitejā un Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamerā. Ir viens no akciju sabiedrības Vairogs dibinātājiem un kopš 1937.g. šīs sabiedrības valdes loceklis un direktora-rīkotāja vietnieks.

Komūnistu okupācijas laikā strādājis Valsts plānu komitejā, vācu okupācijas laikā vadījis Rūpniecības departamentu.

Trimdā Vācijā strādā par inženieri pie kanadiešu un angļu armijām, bet vēlāk pie sabiedroto kontrolkomisijām Hanoverā.

Šo rindu rakstītāja iedraudzēšanās ar aizgājēju sākās 1949. gadā, kad kopā ar Švanku ģimeni vadījām laiku iecelotāju transitnometnē St.Paul-Ermite pie Montrealas. Būvinž. N. Zoldners, strādādams pie IRO Vācijā, bija ierosinājis vairāku tautību inženieŗu iecelošanas projektu Kanadā, bet kad nonācām šeit, neviens par šo projektu neko nezināja. Katram pašam bija jāmeklē darbs. Par to bijām norūpējušies, sevišķi Jānis, kam nebija izredžu šeit uz vadītājiem amatiem, bet galu galā viss izkārtojās ļoti labi. Kanada ir labu iespēju zeme, tikai katram pašam jāatrod izdevība.

Švanks ar ģimeni aizbrauca uz Toronto, kur sāka darbu kā jaunākais inženieris Publisko būvju (Public Works) ministrijā. 1951. gadā ieguvis profesionāla inženieŗa tiesības Ontario provincē. Strādājis pie ūdensbūvju projektēšanas, ko vadījis sākot ar 1953. gadu. 1955. gadā apstiprināts par departamenta ūdensbūvju nodaļas vadītāju. Lielākā Švanka projektētā un viņa uzraudzībā celtā būve ir Port Carling slūžas. Uz bronzā lietās plāksnes pie šīm kuģošanas slūžām iegravēts arī J. Švanka vārds. J. Švanks, būdams ūdensbūvju nodaļas vadītājs, neapmierinājās ar administratīvo darbu vien, bet cītīgi sekoja projektēšanai un personīgi rēgulāri inspicēja viņa vadībā esošos būvdarbus, no kuŗiem vairums atradās grūti sasniedzamos apvidos. Šajos braucienos viņš iepazinās ar daudziem darbiniekiem, iemantodams viņu sirsnību un cieņu. Tāpēc pensionējoties 1967. gada 1. augustā, saņēma daudzas veltes, to vidū arī albumu ar raksturīgāko būvju attēliem. Par vērtīgiem pakalpojumiem nācijai saņēmis 100 gadu jubilejas medaļu.

Citi apbalvojumi Latvijā: Triju zvaigžņu ordeņa 5. šķira; Atzinības krusta 3. šķira; Igaunijas Baltās Zvaigznes ordeņa 4. šķira. Ievēlēts par Latviešu inženieŗu apvienības goda biedru un TLB inženieŗu un techniķu kopas goda biedru.

No sabiedriskās darbības trimdā īpaši piemināma J. Švanka līdzdarbība Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padomē, kur pildījis tās viceprieksšēža amatu un bijis šīs padomes pārstāvis Baltijas tautu federācijā. Bija trešā Latviešu technisko zinātņu kongresa rīcības komitejas priekšsēdis un, koordinējot priekšdarbus, panāca to, ka kongress izdevās teicami, dodot ievērojamu financiālu atlikumu. Latvijā viņš spēlēja tenisu, bet Kanadā golfu.

Švanka kundze mira pirms vairākiem gadiem. Par Jāni sēro meitas ar ģimenēm un visa technisko darbinieku saime.

Labu atpūtu no šīs pasaules pienākumiem!

Skumjās Tavs draugs
A. Spurmanis

KALAMAZŪ

● 18. novembris Latviešu studiju centrā sākās 7:30 ar karogu uzvilkšanu un svētbrīdi. Pēc kopīgām brokastīm Ivars Ivasks referēja par ,,Tabula rasa Baltica'', Liene Ozola par ,,Folklora — reprodukcija vai īstenība?''. Pēc kafijas pārtraukuma Elisa Freimane referēja par ,,Atklātības izpausmes okupētās Latvijas literātūrā''. Pēc kopīgām pusdienām bija Ivara Ivaska otrs referāts ,,Ko nozīmē būt Baltijas telpas dzejniekam''. Sekoja Valža Liepiņa referāts ,,Latvijas nākotnes vizija''.

Pēc kopīgām vakariņām bija Kalamazū abu draudžu kopējais dievkalpojums Sv. Jāņa draudzes baznīcā, kas bija pārpildīta. Dievkalpojumu vadīja abu draudžu mācītāji — prāv. J. Turks un māc. L. Vīksne. To kuplināja tenors P. Lielzuika un Kalamazū vīru koris R. Zuikas vadībā.

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Vanagu Kārlis

Atkal viena gada beigu cēliens

Sienas kalendāra pēdējā lapa ik dienas skumji atgādina, ka jau pieauļojis šī gada pēdējais mēnesis — decembris, ar visīsākajām dienām (dienvidpuslodē — visgaŗākajām), kas tad aizvilks 1987. gada raibo dzīves ainavu aizkaru. Vai aplaudēt šim dzīves cēlienam, jebšu noraust asaru, to katrs izvērtēsim klusajās pārdomās! Dzīvīte, dzīvīte, šūpojos tevī... Nu jau par vēlu šaust sevi par gada sākumā lielā apņēmībā iecerētās ,,dzīves programmas'' īstenošanas gļēvu uzdošanu, atliek tikai paslēpties aiz mierinājuma, ka labos nodomus grīstē salaidis ,,liktenis'' un sevi uzmundrināt, ka nebija jau visām dienām vakars un nokavēto iedzīsim 1988. gadā! Strauji kā viļņi rit mūsu mūža dienas...

Kristieši visā pasaulē decembrī svin Kristus piedzimšanas svētkus, alkstot mieru virs zemes un labu cilvēku sadarbību. Nepacietīgie tirgotāji jau sen veikalošanas kņadā daudzkrāsaini izpušķojuši svētku simbolu — mākslīgu eglīti ar daudzsološo Betlēmes zvaigzni tās galotnē. Mēs gan pukojamies par veikalniecisko gaisotni, kas piesārņo svētku dvēselisko izjūtu, kaut arī paši sākam sildīties bērnu dienu atmiņās, kad viss bija svētāks, sirsnīgāks, alkatīgāks! Kad ar bijāšanu gaidījām mistisko veco vīru — Ziemsvētku vecīti, ko šeit sauc par Santa Klausu, vai tas bez gada laikā izpelnītajiem žagariem atnesīs arī kādas pārsteiguma veltes...

Ziemsvētku veča biografija sākas ap 300 g. pēc Kr. dz., kad tagadējā Turcijā mitis bīskaps Svētais Nikolas, kas pa naktīm izdalījis tautai dāvanas. Viņu sāka daudzināt visā Eiropā, un Viduslaikos tas kļuva par skolasbērnu patronu. Vēl tagad daudzās zemēs 6. decembri piemin kā Sv. Nikolasa dienu (patiesībā tā ir viņa nāves diena).

Vēstures gaitās Kristus piedzimšanas diena nav neapšaubāmi izdibināma. Tagadējo 25. decembri baznīca aizņēmās no romiešiem, kas Ziemas svētkus svinēja kā pagāniskus saulgriežu jeb saules atgriešanās svētkus. Tos ievadīja Saturnālijas par godu lauksaimniecības dievam Saturnam, kas sākās 17. decembrī un ilga 7 dienas ar līksmošanu, dejošanu, bagātīgu izēšanos un pilnu kausu cilāšanu, namus pušķojot ar zaļumiem. Svētku augstspriegums un nobeigums bija 25. decembrī, Saules dieva Mithras (seniem babiloniešiem tas bija Gaismas dievs) dzimšanas dienā. Tikai 4. gadsimta vidū Romas baznīca, lai izbeigtu pagānismu, šajā dienā sāka svinēt Kristus piedzimšanu.

Ziemsvētku eglītes pirmsākumi atrodami Vācijā 8. gadsimtā, saistīti ar Maicas priesteri Vinfrīdu (vēlāko archibīskapu Sv. Bonifaciju), kad pagāni pie Geismāras svētozola taisījušies upurēt kādu zēnu, princi Asulfu). Šis angļu izcelsmes priesteris Vinfrīds tos atrunājis un ziedokļa svētozolu nocirtis. Noticis brīnums — tā vietā tūlīt uzdīgusi eglīte, ko Vinfrīds tad iesvētījis par dzīvības zīmi Kristus mācībai. Arī pagāniskajā Skandinavijā, kur pielūdza koku, pēc kristietības pieņemšanas kā Ziemsvētku tradicija paturēti zaļojoši ziemcieši.

Domā, ka pirmo sveci eglītē iededzinājis Mārtiņš Luters par simbolu Betlēmes zvaigznei, kas rādīja ceļu uz Kristu kā pasaules gaismu. Pušķota svētku egle pieminēta 1531. g.Strasburgā; vācu izcelsmes ceļotāji šo tradiciju pārveda uz citām zemēm, arī Ziemeļameriku. Anglijā Ziemsvētku svinēšana kā ,,pagāniska un sātaniska ieraža'', kas veicina slinkošanu, savā laikā bija noliegta. Pat Jaunanglijā, ASV Masačuzetas līča kolonijās, vēl 1660. g. pastāvējis naudas sods par ,,sātanisko ieražu'' kopšanu Ziemsvētkos — tērpšanos svētku drānās, svētku mielasta galda klāšanu un savstarpēju apsveikšanos vai dāvanu maiņu!

Literātūrā var atrast bagātīgas ziņas par Ziemsvētku tradicijām dažādās zemēs. Īrijā logos dedzinātas sveces, lai Kristus bērniņš redzētu ceļu. Anglijā bērni kāruši zeķītes dāvanu ielikšanai, Francijā tanī pašā nolūkā izlikti ārdurvīs apavi. Italijā un Polijā 24 stundas pirms svētkiem gavēts, uz sekojošā svētku mielasta galda izlikti salmiņi, atgādinot, ka Kristus piedzimis kūtī. Spānijā, pēc svētku dievkalpojuma ļaudis ielās dejojuši sencīgas dejas. Zviedrijā svētku gaisotni ievadīja Sv. Lūcijas diena 13. decembrī.

Pirmās Ziemsvētku dziesmas ir 400 g. vecas, Asīzes Sv. Franča ietekmē priesteŗi svētku vakarā dziesmas dziedādami apstaigāja draudzes locekļu mājas.

Trimdas pirmajos gados arī šajā krastā dzirdēju svētku vakarā ielās ,,karoliešus'', tagad šī jaukā dziedāšana apklususi. Slaveno latīņu himnu Adeste fideles latviski atdzejojis prof. L. Bērziņš (Jūs ticīgie nāciet). Visur iemīļoto Klusa nakts, svēta nakts uzrakstīja 1818. gada Ziemsvētku vakarā māc. J. Mors, tai mūzikālo ielogu tanī pašā vakarā, pusnakts mesā, deva baznīcas ērģelnieks F. Grīnbergs. Šī korāļa latviskotājs vēl līdz šim palicis nezināms!

Mārtiņa Lutera spalvai pieder No debesīm es atnesu... Manos gados Ziemsvētku skanīgo dziesmu pūru ieguvām skolās un ģimenēs kā paaudžu mantojumu, skumji, ka mūsu trimdas visjaunākajai paaudzē tas viss pagaist. Latviešu asiņu bērni šeit pat neprot noskaitīt Latvijas valsts himnu. Ja jūsu jauniešiem ir Dikensa lieliskie ,,Ziemas svētku stāsti'' (bija tulkoti arī Latvijā), ,,piekukuļojiet'' viņus, lai tos aizņemās bibliotēkā, izlasa un pasildās svētku norisēs! Kristus piedzimšanas attēlojumi nemirstīgajās Rafaēla, de Vinči, Botičelli u.c. gleznās, atrodami visās enciklopēdijās. Šajā zemē ieviesušajam Ziemsvētku saīsinājumam ''X-mas'' ir svētsvinīga nozīmība, jo ''X'' grieķiski ir Kristus vārda pirmais burts, ko tad baznīca sāka lietot kā svētku simbolu.

Pirmās elektriskās spuldzītes svētku eglē iedegtas Nujorkā, 1882. g. spuldžu izgudrotāja Tomasa Edisona līdzstrādnieka E. Džeksona mājā. Nesagandēsim arī to bērnu prieku, kas domā ka svētku vecītis viņus apmeklēs pa skursteni, atnesot paijas.

Trimdas vecākā paaudze vēl skaidri atceras Ziemsvētkus 1940. — ,,Baigajā gadā'', kad svētku eglīšu iegāde jau pati par sevi tika usaktīta ,,par buržujiskā ieraduma demonstrāciju pret jauno kārtību''! Toreiz, psiholoģiskā terrora ietekmē, daudzās Rīgas vienstāvu mājās, pirms svētku eglītes iedegšanas (lietojām parafīna svecītes), tika rūpīgi aizklāti logi ,,pret ļaunajām acīm''! Apstākļi tagadējā okupācijā gan uzlabojušies, taču ateistiskais okupācijas režīms Ziemsvētkus noteicis par obligātu darba dienu, aizstājot Kristus piedzimšanas pieminēšanu par obligātu darba dienu, aizstājot Kristus piedzimšanas pieminēšanu ar īstu krieviskiem ,,Sala tētiņa'' svētkiem bedeļu vēlāk!

Neaizmirstiet tuviniekiem un paziņām aiz Dzelzs aizskara aizsūtīt košu Ziemsvētku pastkartīti! Latvieši trimdā Ziemsvētkus joprojām svin pēc savas baznīcas tradicijām, ievērojot adventus, kas sākas 30. novembrim tuvākajā svētdienā. Skolu jaunatnei Ziemsvētki atnes brīvdienas. Baltā ziemā, svešā malā, sārti uzplaukst svētku prieks! (Kārlis Skalbe).

❖❖

Dienu secībā decembrī pieminams, ka 1879. g. *4. decembrī* piedzima Latvijas sūtnis Londonā un neatkarīgās Latvijas valdības sevišķais pilnvarnieks Kārlis Zariņš. 1933. g. *5. decembrī* ASV atcēla alkohola lietošanas aizliegumu. 1891. g. *7. decembrī* miris nacionālās atmodas kustības ievadītājs Krišjānis Valdemārs. 1941. g. ASV piedzīvoja japāņu kaunpilno uzbrukumu Pērl Harborai, bet 1987. g. šajā dienā ASV nožēlojami apkampās ar Ļaunuma Impērijas tirannijas stāba — Komūnistu partijas generālsekretāru M. Gorbačovu. — 1858. g. *8. decembrī* piedzima rakstnieks Apsīšu Jēkabs. — 1950. g. *12. decembrī* nomira rakstnieks Pāvils Gruzna. — *13. decembrī* Apvienoto Nāciju dalībnieču zemēs (kā izsmiekls arī PSRS!) tiek īpaši atzīmēta ,,Cilvēku tiesību diena''! 1848. g. piedzima Latgales dzejnieks Andrievs Jurdžs. — 1931. *21. decembrī* nomira rakstnieks Jēkabs Janševskis. — 1869. g. *22. decembrī* piedzima rakstnieks Augusts Saulietis, bet 1881. g. Latvijas valsts prezidents Alberts Kviesis. —

24. decembrī mūsu sirdis ielīksmos Ziemsvētku vēsts un svētku eglīšu mirdza (pusi no zaļojošām eglītēm ASV svētkiem dod Kanadas meži). 1897. g. piedzima mīlestības liriķis Jānis Ziemeļnieks. — *25. decembrī* Kristiešu dižsvētki, godinot Jēzus Kristus piedzimšanu. 1869. g. piedzima mūsu folklorists, filologs prof. Dr. P. Šmits, bet 1885. g. nomira mūsu tautiskās kustības tiesībnieks Krišjānis Kalniņš. — 1883. g. *27. decembrī* piedzima dzejnieks Edvards Virza (Lieknis), bet 1892. g. filologs prof. Dr. E. Blese. — 1908. g. *30. decembrī* piedzima ar nacionālisma sirdsdedzi apgarotais archibīskaps Arnolds Lūsis. *31. decembris* ir Vecgada vakars, kad dievnamā, ģimenē, viesībās, ballēs vai arī skumjā vientulībā, kā nu kuŗais, teiksim ardievas 1987. gadam un sveiksim Tā Kunga ,,Jauno Gadu'' — Anno Domini 1988, klusu soloties: Lai ko daru, lai kur eju — arī Latvijai pieder manas domas un sirds!

31. decembrī mūsu grēcīgā un kašķīgā Zemes lode 365 dienās, 5 stundās 48 minūtēs un 46 sekundēs būs atkal apskrējusi pilnīgu apli ap sauli, noslēdzot solāru gadu, kas ir gandrīz par 6 stundām garāks par kalendāra gadu, kam tikai ,,apaļas 365 dienas''. Kārtības ievešanai tad nu ik 4 gadus februārī ,,īsākajam kalendāram'' pieliekam vienu dienu klāt, lai starpību ar saules gadu izlīdzinātu! Tālab arī nākošajam — 1988. gada februārim būs 29 dienas! Kas tanī dienā piedzimis, tam ,,dzimšanas dienas'' tiks svinētas tikai ik pēc 4 gadiem!

Bez kalendāra gada vēl pazīstams ,,Baznīcas gads'' (svarīgs gavēņu laikam), ,,Žīdu gads'' (sākas ap 22. septembri) un ,,budžeta gads'' (kad saimnieciskās darbības gads nesakrīt ar kalendāra gadu).

Dzimtenē Jaunu gadu gaidot, parasti lējām no alvas vai svina sev ,,laimi'', lai pēc radušos kribeļkrabeļu ēnām zīlētu, ko nākamība nesīs. Daudziem tagad šīs pestelīgās izdarības priecīgās zirgošanās pietrūkst. Tagad ikviens ir pats savas laimes kalējs un nākotnes veidotājs, Dievam pie rokas ejot līdzi dzīves tekās! Nu Dieviņ, Tavā vaļā, nu Tavām rociņām, nu Tavām rociņām, manas dzīves pavediens!

Beidzot Veco gadu, tautiešus tuvumā un tālumā, brīvībā un komūnistu sprostā, bet it īpaši mūsu iespiestā vārda redaktorus un tos, kas ap viņiem kopj un uztur mūsu periodiku, kā arī manu Trimdinieka piezīmju lasītājus, gan tos, kam izteiktais patīcis, gan tos, kuŗi 12 mēnešus to nopaļājuši, sirsnīgi sveic —

Vanagu Kārlis

Daugavas Vanagu 1988. gada kalendārs

Mēnešus trīs pirms šā gada beigām iznācis Daugavas Vanagu organizācijas illustrētais 1988. gada sienas kalendārs, kuŗu visas saimes un citu interesentu vajadzībām jau 34. reizi pēc kārtas izdevusi DV ASV valde. Kalendāra sastādīšanu arī šoreiz veicis Vilis Zobens, bet iespiešanu — Laikmeta spiestuve Mineapolē. Vāku zīmējis grafiķis Ansis Bērziņš.

Saturu galvenokārt sastāda pats kalendārijs ar pievienotām vārdu dienām (kā tas mūsu kalendāros parasts). Pēdējās lappusēs pievienoti vēsturisku notikumu datumi, organizācijas nodaļu, apvienību un kopu dibināšanas datumi un termometra skālu salīdzinājumi. Titullapā atzīmēta Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes Tautas balvas 1986. g. piešķiršana DV goda priekšniekam maj. Vilim Hāzneram.

Bagātīgs ir illustrātīvais uzņēmumu klāsts, kas raksturo organizācijas dzīves un darbības notikumus, visnotaļ jau Ziemeļamerikā, bet tā vien liekas, ka pirmo reizi vispār — ir viens no Brazilijas nodaļas. Kā patīkams papildinājums — sākumā skatāmi N. Uldriķa Otrā pasaules kaŗa laikā izdarītie latvju leģionāru notikumu un gaitu attēli.

Kalendāra lappusēs lasāmas arī iezīmīgas mudes un citāti. Lai te atzīmēti DV organizācijas goda biedra dzejnieka Andreja Eglīša vārdi: ,,Valsts nav rotaļa. Mūsu zeme ir mūsu valsts. Mēs kādreiz sakām un pieminam — mēs esam maza tauta, maza zeme. Tā tas nav. Zeme, kur ik pēda slacīta asinīm, ir liels zeme. Tauta, kas upuŗus devusi, ir liela tauta. Valsts, kas reiz ir pašu celta, ir liela valsts.''

J.F.

NJUJORKA

● Mākslinieka A. Krūkliņa gleznu izstādē 28. novembrī DV namā Bronksā bija ieradušies ap 75 apmeklētāji. Pavisam bija izstādīti 53 darbi, no tiem 28 bija agrāk pārdoti darbi, ko bija aizdevuši gleznu īpašnieki, viens darbs pat no Hanavas nometņu laikiem, bet 25 bija jauni darbi. Izstādi atklāja apvienības priekšnieks A. Braunfelds, no apvienības tēlotāju mākslas sekcijas sveica A. Treibergs, Dr. P. Norvilis runāja kā kādreizējais Kultūras biroja vadītājs, no māksliniekiem runāja V. Avens, bet noslēgumā mākslinieks A. Krūkliņš teica dažus pateicības vārdus. Vanadzes pasniedza ziedus un kliņģeri. Bija ieradušies daudzi mākslas cienītāji un draugi no Ņudžersijas, kur mākslinieks dzīvo. Izstāde turpinājās arī 29. novembrī.

● Svētbrīdī Rosedeiles kapsētā 28. novembrī vadīja māc. R. Zariņš. Kapsētā apglabāti 79 latvieši. Pārējie Mirušo piemiņas dienas svētbrīžī Ņujorkas draudzei bija nedēļu iepriekš, 22. novembrī.

18. NOVEMBRIS HAMILTONĀ

18. novembŗa svinības Hamiltonā sākās 18. novembŗa vakarā ar svinīgu dievkalpojumu ev. lut. Kristus draudzes baznīcā, kur pirmo reizi kā pilntiesīgs draudzes mācītājs dievkalpojumu vadīja māc. Ivars Gaide. Bija iespaidīgs visu Hamiltonas latviešu organizāciju karogu gājiens, kur priekšgalā HLB karogu nesa biedrības priekšnieks V.Ozols. Karogu gājienu noslēdza V. Ozola mazdēls Juris Ozols ar Hamiltonas latviešu skolas karogu. Dievkalpojumā dziedāja draudzes koris. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas zālē notika Latviešu skolas Hamiltonā 18. novembŗa svētku uzvedums — 18. novembŗa degsme. Ievadvārdus teica skolotājs M. Reinbergs. Bija lasījumi, tēlojumi, dzejas, dziesmas un attēli, piedaloties vecāko pamatskolas klašu skolniekiem un ģimnazistiem.

Latvijas valsts 69 gadu dibināšanas atceres akts notika sestdien, 21. novembrī Hamiltonas ugunsdzēsēju zālē, Hamiltonas kalnā. Svētku runu teica Kanadas armijas pulkvedis Sigurds Andersons no Otavas par tematu ,,Valsts morālā atbruņošanās''. Aktā godināja lāčplēšus un brīvības cīņu dalībniekus. Sarīkojumu vadīja Ilze Valdmane. LNAK padomes loceklis un rev. kom. loceklis Ojārs Ieviņš pasniedza A. Zemītim LNAK goda diplomu par ilgu gadu darbu, kanadiešus informējot viņu presē par Latvijas apspiestību un Latvijas brīvības atgūšanu. Koncerta daļu kuplināja Toronto jauniešu koris Dzirksts Vizmas Maksiņas vadībā ar 8 dziesmām. Klavieŗu pavadījumus veica Andris Dindzāns. Saviesīgajā vakarā par deju mūziku rūpējās Zakulis. Apmeklētāju bija ap 200. **J. G.**

LNAK padomes loc. O. Ieviņš pasniedza LNAK atzinības rakstu A. Zemītim par ilggadīgu darbu Latvijas brīvības labad.

Jauniešu koris Dzirksts no Toronto. Kreisā pusē koŗa diriģente Vizma Maksiņa.

Mēs nelūdzam, bet prasām

Brīvības cīnītājs Rolands Silaraups stāstīja par demonstrācijām un atbildēja uz jautājumiem 27. novembrī Čikagas Latviešu Organizāciju Apvienības sarīkojumā ar paneļdiskusijām Čikagas Latviešu namā Viestura zālē. Sanāksmi atklāja ČLOA priekšsēdis I. Bergmanis, sirsnīgi sveicot ilgi gaidīto viesi Rolandu Silaraupu, Ati Lejiņu no Zviedrijas un ALJA priekšsēdi Vitu Tēraudu un iepazīstināja ar viņu darbību. Paneļdiskusijā vēl piedalījās arī prāv. V. Vārsbergs,kas arī vadīja paneļdiskusiju.

Vispirms R. Silaraups pastāstīja par 18. novembŗa demonstrācijām Rīgā un Liepājā. Rīgā jau vairākus mēnešus okupācijas varasvīri mēģinājuši visādā veidā traucēt demonstrācijas ar draudiem, lai tās nenotiktu. Jau 18. novembŗa rītā nav atļauts braukt ar automašīnām, kam nav Rīgas numura. Apcietināti mācītāji Rubenis un Ludvigs. Rīkota pretdemonstrācija pret ASV. Čekisti ķēdes veidā un ar policijas suņiem nobloķējuši Brīvības pieminekļa apkārtni. Neņemot to visu vērā, bijuši ap 7000 drošsirdīgu demonstrētāju. Notikušas apcietināšanas un ļoti rupja apiešanās ar apcietinātiem. Tāpat tas bijis Liepājas centrā, kur vairāki ļoti smagi piekauti. Galvenās ielas bijušas miliču apsargātas.

Stāstījumu beidzot, R. Silaraups uzsvēra, ka rietumj morāliskais atbalsts pietiekams, bet materālais neapmierina. Viņš arī norādīja, ka nav jābaidās ievest video lentes, foto kameras, Bibeles un cita veida informācijas materiālus.

Jautāts, kas viņam devis spēku un iedvesmi kļūt par tik lielu nacionālu cīnītāju, Silaraups atbildējis: ,,Es nevarēju ciest, ka mana tauta tiek apspiesta.'' Viņš uzsvēra, ja cilvēki okupētajā dzimtenē riskē ar savām dzīvībām, no kā gan mums jābaidās? Viņš lūdza būt aktīviem un pievērst lielāku vērību demonstrācijām. Tāpat viņš ieteica nebaidīties Latvijas apciemotājiem — teikt patiesību kā tur, tā arī braucot mājās. Nekas ļauns nevarot notikt, sevišķi tiem, kam ārzemnieku pavalstniecība.

Čeka un vispār okupanti baidās, ka brīvā pasaule tiek informēta par apstākļiem apspiestajā Latvijā. Izteikta doma, ka par maz par 18. novembŗa notikumiem rakstīts šejienes presē. Silaraups atbildēja, ka viņš lasot ļoti daudz laikrakstus un kā bijis aprakstīts ļoti plaši kādā veidā izziņota 18. novembŗa demonstrācija un citas.

Ar brīvās preses ziņojumiem un raidījumiem 86-grupa paziņo un aicina, rietumos tikai publicēt. Viņš arī norādīja, mēs neiūdzam rīkot demonstrācijas, bet prasījām to, kas konstitūcijā paredzēts. Par atklātības polītiku, viņš teica — tā nav no Gorbačova labās gribas, bet spiesta, lai glābtu stāvokli un aizmiglotu rietumniekiem acis. Nekas nav manījies, mums ir jācīnās, ja mēs necīnīsimies, tad mēs brīvību nekad neredzēsim.

Ka ir Gorbačova galvenais balsts, spēka avots? Čeka ir spēcīga, bet ne visspēcīga. Čeka un armija ir tas, uz kā balstās Pad. savienības vara. Tika arī jautāts, kāds ir komūnists, un vai latviešu komūnists labāks nekā krievu? ,,Parasti tie ir latvieši, kas nodod savus tautiešus un sadarbojas ar čeku. Idejisku komūnistu gandrīz nav. Mani pratināja maj. Strautmanis, sliktāks nevar būt, kaut viņš bija latvietis. Un mani nodeva arī latvietis,'' teica Silaraups.

Kultūras sakarnieki netiek sūtīti, lai mūs iepriecinātu, bet gan, lai radītu šķelšanos. Par apcietināto Grantiņu viņš zināja stāstīt, ka tas pamatīgi piekauts, un vajadzīgs steidzīgs atbalsts no šejienes, rakstot senātoriem un valdības pārstāvjiem, lai par viņu iestājas, jo citādi tas varot būt ar bēdīgām sekām. Silaraupa atbildes bija, īsas kodolīgas un nosvērtas, bieži viņš saņēma spēcīgus publikas aplausus.

Atis Lejiņš savā īsajā uzrunā pastāstīja par apstākļiem pēc otreizēja apmeklējuma Afganistanā un kaŗu, kas turpinās jau 8 gadus. Pēc viņa aprēķina Latvijā katru gadu armijā tiekot iesaukti ap 8000 latviešu zēni un par 8 gadiem iznāk 64.000 latviešu jaunekļu, kuŗiem jādien Pad. savienības armijā. No šī skaita vismaz trešā daļa tiekot nosūtīta uz Afganistānu. Cik tur kritušo un ievainoto, ir grūti noteikt, nekādas ziņas nesniedz — viss tiek slēpts, kaut gan arī dzimtenē par gan arī dzimtenē parādījušies daži raksti par cinka mantelīem un, ka pa Rīgas ielām staigājot sakropļoti mūsu puiši. Padomju savienībā esot ap 50. miljonu musulmaņu, kuŗi tāpat cīnoties pret Pad. savienības iekārtu. Ar tiem mums būtu jāsadarbojas. Arī Lejiņš ieteica rakstīt senātoriem un kongresa locekļiem, lai pieņem un atbalsta rez. N. 169. Tika parakstītas četras petīcijas, kuŗas nosūtīs attiecīgiem senātoriem un prezidentam Rēgenam. Sarīkojumā piedalījās pāri par 200 dalībnieku, kuŗi, kājās piecēlušies ar spēcīgiem aplausiem godināja dedzīgo cīnītāju Rolandu Silaraupu. Paneli lietišķīgi vadīja prāv. Vārsbergs. Par maizītēm un kafiju bija rūpējusies Čikagas Latviešu biedrības dāmu komiteja.

Aleksandŗs Zaube

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Vizēt vizi, Ziemas svētki,
Kam tie gaiši nevizēsu,
Visu nakti sveces dega
Sidrabiņa lukturos.
(T. dz.)

DV Toronto nodaļas

EGLĪTES VAKARS

SESTDIEN, 19. decembrī, plkst. 19.00

DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO.

Svētbrīdis: Mācītājs Jānis Šmits.
Dzejas un dziesmas: māc. J. Šmita jaunaudze.
*Ziemas svētku vecītis * Pilna bufete*

DĀVANAS (PAŠAPDĀVINAŠANĀS — DĀVANAS AP $5.-)

Ieeja: $12.-, ieskaitot siltas vakariņas.

AICINA DV TORONTO NODAĻAS VALDE

TORONTO ZIŅAS

● Par Kultūras dienām Toronto, kas šoreiz risināsies ar vadmotīvu „Teici, teici valodiņa", ievadot 1988. latviešu valodas gadu, lēma LNAK Kultūras padomes sēdē 28. novembrī. Kā katru gadu, tās sāksies ar divām Draudzīgā aicinājuma teātŗa izrādēm, 30. un 31. janvārī Latviešu namā. Sandras Cifersones iestudējumā TLTA ģimnazijas drāmas kopa izrādīs Mārtiņa Zīverta 4 cēlienu lugu Cilvēks grib dzīvot. 6. februārī Latviešu namā būs referāts, lasīs M. Čulītis un panelis par latviešu valodas jautājumiem. Panelī aicinātas valodnieces un mūsu valodas kopējas Valerija Baltiņa-Bērziņa, Elfrīda Ezera, Anda Libere un Vera Streita. Pēc tam vakarēšana — Latviešu valodas bagātākais pūrs: Tautasdziesmas, mīklas sakāmvārdi u.c. Kultūras dienām attiecīgus zīmējumus izgatavot aicinās karikatūristu Ed. Keišu. Vakarēšanu vadīs Arvīds Memenis, bet visas dienas norisi Ingrīda Vīksna. Otrā dienā, svētdien, 7. februārī, Kultūras dienu sarīkojumu turpinājums Toronto latviešu centrā ar baltu filoloģes Valerijas Baltiņas-Bērziņas referātu: Latviskais gars un latviešu valoda. Otrs — mācītāja Arveda Celma referāts. Skolu jaunatnes priekšnesumi, piedaloties trim Toronto latviešu skolām, Sv. Katrīnu un Hamiltonas latviešu skolām. Šīs dienas norisi vadīs LNAK izglītības nozares vadītājs Jānis Mežaks. Padomes sēdē pārrunāja arī Kultūras fonda un Kanadas dziesmu svētku biedrības atbalstā rīkoto globalu lugu sacensību. Žurijas komisijā par iesūtīto darbu vērtētājiem piedalīsies Rasma Birzgale, Indra Gubiņa un Gunārs Vērenieks. No Kultūras fonda piešķirti 1000 dol. sacensības organizēšanas izdevumiem. Godalgām LNAK dos 2000 un Dziesmu svētku biedrība 3000 dol. Trīs labākos darbus godalgos: 1. godalga 3000 dol., 2. — 1500 un 3. godalga 500 dolaru. Nākošā LNAK Kultūras padomes sēde pēc Kultūras dienām, sestdien, 13. martā, pl. 13:00 Latviešu namā.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes 28. novembŗa sēdē Latviešu namā Liepājai veltītu pēcpusdienu nolēma rīkot nākošā gada 20. martā, pl. 16:00 DV namā ar pilsētas īsu vēsturisku apskatu, atmiņu stāstījumiem un priekšnesumiem. Sarīkojuma vadību aicināja uzņemties Žani Zentiņu. Iepriekšējais LPB Kanadas kopas novadu vakars bija veltīts Rīgai, ko novērtēja kā labi izdevušos. DV Toronto nodaļa nākusi pretī arī telpu ziņā. Jelgavas pēcpusdienu nolēma rīkot 24. aprīlī, pl. 16:00 DV namā, savienotu ar Kr. Barona prēmiju godalgotā romāna Uz akmeņa stāvēdama, autores rakstnieces Indras Gubiņas godināšanu. Šo sarīkojumu vadīs Lolita Gulbe. Kopas priekšniece Inta Purva ziņoja par LPB centrālās valdes vēlēšanām. Vēlēšanu komisijā darbojas J. Turķis, V. Rušēvics un J. Ķinens. Sēdē uzņēma par biedru Arvīdu Memeni. Pārrunāja arī LPB Kanadas kopas apkārtraksta izdošanu. Osvalds Akmentiņš bija atsūtījis rakstu par kultūras darbiniekuk kapa vietu apzināšanu. Šādas vietas apzinātas jau vairākās zemēs — Eiropā, Austrālijā un ASV. Trūkst vēl ziņu par Kanadu. Šādas ziņas paredz sakopot un dokumentēt atsevišķā izdevumā. Hugo Miķelsons nolasīja kādu sacerējumu par Ložmetējkalnu, neminot raksta autoru. Nolēma atsākt preses kopaş internos saietus reizi mēnesī. Pirmais šāds saiets, Vārdu dzirksts, paredzēts 28. februārī, pl. 15:15 Latviešu centrā, kas šādam mērķim atļāvis brīvas telpas.

● DV Toronto vanadžu kopas valde savā pēdējā sēdē Ziemsvētku aprūpei izdalījusi 2560 dolaru. Atbalstīts LNF Zviedrijā, Bērzaine Rietumvācijā, Rode un Vadoņa ģimenes un R. Silaraups.

● Latviešu kara invalidu apvienība Kanadā uzsākusi savu gadskārtējo Ziemsvētku ziedojumu vākšanu, piesūtot ziedotājiem apvienības žurnālu. Apvienība arī šogad cer uz tautiešu atsaucību saviem pasākumiem. Iepriekšējais gads bijis viens no sekmīgākajiem.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš 28. novembrī baznīcas abās zālēs pulcināja daudz apmeklētāju. Arī ienākumi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nav mazinājušies. Par ēdienu gatavošanu bija rūpējušās draudzes dāmas ar saimnieci Eriku Reinfeldi. Bufeti pārzināja Venta Luce, pie galdiem apkalpoja draudzes jaunieši. Lielu atsaucību guva arī K. Bružes vadītā mantu loterija, tāpat piparkūku un cepumu novietne. Liela rosība bija daiļamatniecības un dažādu izstrādājumu novietnēs, kuŗās bagātīgā izvēlē bija latviskās rotas lietas, keramika, koka izstrādājumi. Gleznotājs Valdis Teteris bija iekārtojis gleznu skati ar 24 gleznām, no kuŗām lielu daļu ieguva apmeklētāji. M. Lipomane bija izstādījusi 27 mazāka izmēra akvareļus no kuŗiem 24 ieguva īpašniekus. Grāmatu galdi bija pašu draudzei un DV grāmatnīcai. Sk. Paudere vadīja Saulaines ražojumu novietni, St. Vasarājam bija medus galds. Ž. Bērziņa dāvinātās 15. marc. 5 unces ezera foreles svara noteikšanas sacensībās no 76 minētājiem sekmīgākais bija A. Lauze. Marta Kundrate un Zelma Zlemīte pie ieejas vāca ziedojumus palīdzības darbam Latvijā. Dāmu komitejas priekšniece Livija Jansone pateicās dzrbiniecēm, tirdziņa dalībniekiem un apmeklētājiem.

● Sv. Jāņa draudzes mācītājam F. Kristbergam ar draudzes vokālo ansambli viesojoties ASV, dievkalpojumu draudzes dievnamā 29. novembrī vadīja archibīskaps A. Lūsis. Ar Bībeles lasījumiem piedalījās Jonass Lūsis. Dziedāja draudzes jauniešu koris.

● Latviešu Dzelzskrusta kavalieŗu savienības biedru gada sapulcē 22. novembrī DV namā piedalījās 20 savienības biedri. Sapulci vadīja valdes priekšsēdis ltn. Egons Treilons ar sekretāru Stanislavu Leimani. Ziņojumā par valdes darbību priekšsēdis atzīmēja savienības piedalīšanos mūsu kopējo pasākumu sekmēšanā. Sanāksmē bija klāt arī virspulkvedis Arturs Silgailis, kam 13. novembrī jau apritēja 92 mūža gadi. Biedrzinis Valdis Bembers ziņoja, ka savienībā tagad 61 biedrs, Dzelzskrusta kavalieŗi un 1 biedrs vecināts. Pavisam apzināti 835 ar Dz. Kr. apbalvotie, kas izkliedēto dažādās zemēs. Sapulce atstāja līdzšinējo valdi: priekšsēdis E. Treilons, vietnieks A. Line, sekretārs St. Leimanis, kasieris J. Lama, biedrzinis V. Bembers, revidents A. Bērziņš.

● Kurzemes cietokšņa Ziemsvētku kauju 43 gadu atceres svētbrīdis mācītāja A. Celma vadībā 9. janvārī, pl. 17:00 pie Kritušo kaŗavīru piemineķļa Saulainē. Piedalās DV vīru koris ar diriģentu Ausekli Pērkonu un Stanis Butkevics ar deklamācijām. Pēc svētbrīža sadraudzības vakars Saulaines sabiedriskajās telpās.

● Šogad, 1. decembrī, pagāja divi gadi kopš veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs ievācās pirmie astoņi pastāvīgie iemītnieki. Šo dienu sapulcētiem iemītniekiem uzrunā pieminēja administrātore Māra Zariņa. I. Balgalve nolasīja īpašu humoristisku sacerējumu šim gadījumam. Klātesošajiem pirmajiem iemītniekiem pasniedza pa neļķes ziedam, kopīgi nodziedot Nevis slinkojot un pūstot. Miķelsonu Broadview Delikatessen veikals bija atsūtījis divas lielas šokolādes kastes. Pēc dzimšanas dienas kliņģera iebaudīšanas skanēja dziesmas un deklamācijas. Šo atceres sarīkojumu bija izkātojušas Biruta Vasarāja un Edīte Zariņa, kas māca vingrošanu un dziedāšanu. Tai pašā dienā arī atvēra sabiedrisko klubu mītnes telpās ar dažādām nodarbībām laika īsināšanai.

● Apvienoto nāciju Cilvēku tiesību dienas demonstrācija svētdien, 13. decembrī, pl. 13:00 Toronto pilsētas valdes laukumā. Demonstrācija materiālu sagatavošana pl. 9 rītā Latviešu namā. Tajā pašā dienā, pl. 15:30 tikšanās ar Rolandu Silaraupu Latviešu namā, ietveŗot arī 14. jūnija un 23. augusta notikumus Rīgā un Grupas Helsinki-86 darbību.

● Svētdienu referātu ciklā 6. decembrī Latviešu centrā interesantu referātu par ķermeņa pretestību un cīņu ar slimībām lasīja žēlsirdīgā māsa Marta Ķuze (R.A. ART). Ar referenti iepazīstināja pēcpusdienas vadītāja Silvija Zeltkalne. Referente apskatīja pareizas barības lietošanu un nepareizi sagatavotu, piem. pārgrauzdētas maizes šķēles un liesmās ceptu gaļu, kur attīstās veselībai kaitīgā darva. Kaitīgi arī ķīmiskajām vielām apmiglotie dārzāji un augļi, kuŗi pirms lietošanas nomazgājami etiķūdenī. Arī augļu sulās atrodas kaitīgā vielas, kas tur iekļūst, ja lieto nemazgātus augļus. Vērība pievēršama arī dabīgajiem ārstniecības līdzekļiem, piem. baldrians palīdz pret augstu asinsspiedienu.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba šīs sezonas otrās tītaru šaušanas sacensības Bērzainē risinājās 28. novembrī. Sacentās ap 50 šāvēju. Rezultāti: Valentīns Krauklis 5 tītari, Boriss Kapa — 4, Arturs Mīme un Jānis Luste — katrs 3. Sacīkstes vadīja Alberts Brencis ar palīgiem Ingrīdu Leiti, Lauru un Ivaru Eglīšiem.

Pie Kritušo kaŗavīru piemineķļa Saulainē svētbrīdi vadīja māc. A. Celms. Ziedus un vainagus nolika organizāciju pārstāvji un atsevišķas personas. Toronto DV nodaļa ziedoja jaunu karoga mastu un karogu. **Foto L. Ozols**

Jaungada sagaidīšanas balle

ceturtdien, 31. decembrī, no pl. 20.00 līdz 2.00

DV namā, 125 Broadview Ave, Toronto.

Pārsteigumi

Jautrība

Loterija

Dziesmas

VALIJAS MĒRNIECES DEKORĀCIJAS

Elmāra Zakuļa DEJU MŪZIKA

Piedalīšanās $30.-, ieskaitot šampānieti un auksto galdu.

GALDIŅI REZERVĒJAMI PIE AINAS SELGAS, TEL. 759-0460 LĪDZ 28. DECEMBRIM.

AICINA DV TORONTO NODAĻAS VALDE

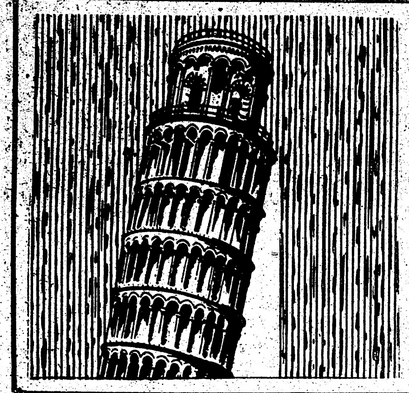

Arnis Akmentiņš

Citronziedu zemes gūstekņi

(12. turpinājums)

Jaunajā vietā, kas atradās tieši blakus dziļajai smilšu bedrei, starp pilnīgi svešiem vāciešiem sastapu vienīgi igauni Aino Ainsāru un arī tos ungārus, ar kuriem kopā tiku ierakstīts ,,melnajā kara noziedzniekū'' listē. Manas prombūtnes laikā bija pazudusi mana sega. Tās vietā atradu pilnīgi izdilušu, netīru un skrandainu lupatu.

Mitinājāmies krietni lielākās teltīs nekā iepriekšējās, te ērti varēja novietoties vismaz divpadsmit gūstekņu, un telts vidū pieaudzis cilvēks spēja stāvēt kājās. Atkal kaut kādas neizprotamas sagadīšanās dēļ mums tieši iepretim gadījās kāds Amerikas vācietis, kurš stāstīja, ka tikšot sūtīts atpakaļ uz Ameriku, un tur viņam vajadzēšot atbildēt tiesā un izciest sodu par to, ka brīvprātīgi cīnījies ,,Jaunās Eiropas'' pusē un ticējis Vācijas uzvarai. Svešais pīpēja amerikāņu cigaretes un grauza sālītos, taukšķētos zemesriekstus un reizēm arī pārējiem labprāt piedāvāja visādus gardumus, kuŗu viņam nekad netrūka. Visu to viņš izskaidroja tā, ka prot amerikāņu valodu, var ar saviem īstajiem tautiešiem aprunāties un tie, lāga zēni būdami, neskopojas ar sīkām dāvanām. Mēs ar Aino tūliņ nolēmām no šī vīra uzmanīties. viņš nekas cits nevarēja būt kā gūstekņu vidū iefiltrēts spiegs, kuŗa uzdevums vākt apsūdzības materiālus pret tādiem kaŗa gūstekņiem, kuŗus amerikāņi uzskatīja par kaŗa noziedzniekiem.

Ceļmalā mūsu aploka stūrī — visiem gaŗāmgājējiem labi redzamā vietā — atradās no dzeloņstieplēm pītais stingrā aresta būris, kur zeme bija klāta ar biezu asu samaltu granīta šķembu kārtu. Gūstekņi, kuŗi tur mita jau trīsdesmit un vairāk dienu, izskatījās ļoti novājējuši, jo viņiem vajadzēja pārtikt tikai no ūdens un čauganās amerikāņu baltmaizes. Nelielu telti uzcelt viņi drīkstēja, tikai tumsai iestājoties. No rīta, gaismai austot, to jau atkal vajadzēja nojaukt un visu dienu bez mazākās ēnas paciest Dienviditalijas svelmaino sauli.

Iepretim, otrpus ceļam, mazliet pa labi no lielās smilšu bedres varēja redzēt citu, diezgan plašu aploku, kur koka barakās mitinājās italiešu fašisti — tie paši, ar kuŗiem mēģinot sarunāties, man izgadījās divas dienas ,,nest mugursomu'', kaut nemaz nepratu italiešu valodu. Bet salīdzinot ar stingro arestu, šis sods bija tīrais nieks. Tagad tur kādā pievakarē novērojām interesantu paskatu. Nezin no kurienes ieradušies korpulenti un tik greznos uzvalkos tērpti kungi kā filmu aktieŗi ar raibām kakla saitēm un smalkām platmalēm, sev līdzi nesa vairākus kofeŗus. Uz gaŗiem koka galdiem tika izbērtas visas šajās somās noglabātās bagātības, un amerikāņu kaŗavīri tās uzmanīgi revidēja. Šķita, ka šī izrīcība bija drīzāk rēgulāra muitas kontrole nekā parastā gūstekņu aplaupīšana, kas šad un tad vienmēr no jauna tika atkārtota. Mūsu nojautas apstiprinājās, kad no blakus aploka uz zīmju valodā noraidītu jautājumu kāds italietis atkliedza: Mafiosos di America! Vēlāk noskaidrojās, ka amerikāņi, izmantodami savas uzvarētāju tiesības, bija patukšojuši savus cietumus un deportējuši visus par dažādiem noziegumiem sodītos italiešu tautības Ņujorkas un Čikagas mafijas bandu vadoņus.

No šī aploka man neļāva vairs iet darbā uz nometnes administrācijas kartotēku. Gūstekņu skaita pārbaude te notika divas reizes dienā, jo laikam mūs uzskatīja par bīstamākiem vīriem, vai arī amerikāņi vēlējās pārliecināties, vai pievakarē kāds no mums mežonīgajā saules tveicē nav izkusis... Dažreiz vēl ārpus kārtas vajadzēja pulcēties un ilgi stāvēt ierindā ar dubultām un trīskāršām atstarpēm tā, lai speciālas amerikāņu kontroles delegācijas varētu labi izpētīt visu klātesošo ģīmja pantus. Ko šie vīri ar tumšajām saules acenēm un bargajām sejām te meklēja, tas mums palika noslēpums.

Mans likteņa biedrs Aino sūdzējās par stiprām sāpēm, bet tās spītīgi pacieta un pie ārsta atteicās iet. Viņa dziļā, apaļā deguma brūce padusē bija kļuvusi melna un nelabi smirdēja. Pa visu kreiso plecu plētās sarkanīgs iekaisums un satūkums. Naktīs šis gaišmatainais zēns no igauņu Valkas murgoja, trūkās augšā no miega un pēc tam ilgi nevarēja aizmigt. Es dažreiz uz rīta pusi cietu no aukstuma, jo guļot uz kailas zemes, caurumainā lupatu sega maz sildīja. Kādā vakarā, kad mūsu Amerikas vācietis atkal stāstīja par tālās aizjūras zemes bagātībām, es neizturēju un viņam skaidri pateicu, ko domāju par visu dižo uzvarētāju varenību, polītisko aklumu un netaisno rīcību pret tādiem kaŗa gūstekņiem, kas nav bijuši viņu ienaidnieki.

Jau nākamajā dienā man izsniedza pilnīgi jaunu tumši brūnu biezas kamieļvilnas segu, kuŗu abos galos šķērsoja gaišas svītras, un ar rupju kokvilnas diegu vidū bija iešūta liela piecstūraina zvaigzne un trīs burti: USA. Amerikas vācietis ar pārākuma apziņas smaidu sejā teica, ka, aprunādamies ar saviem tautiešiem, viņš daudz ko varot panākt.

Bieži — dažu dienu pat divas reizes — mani sauca uz pratināšanu. Pratinātājs gandrīz vienmēr bija cits, kas atkal un atkal pavēlēja, lai atkārtoju savu dzīves stāstu. Tā tas turpinājās līdz apnikumam. Uz galda vienmēr atradās kaudze ar mašīnu aprakstītu lapu, un kādreiz nācās atbildēt arī uz diezgan āķīgiem jautājumiem. Bet parasti šie virsnieki klausījās ar tādu vienaldzību, ka brīžiem šķita, ka viņi būtu aizmiguši, jo viņu acis aiz tumšajām acenēm nevarēja redzēt. Tikai tad, ja pēkšņi apklusu, saņēmu laipnu aicinājumu: Turpinait! Turpinait!

Kādu dienu barakas gaitenī nejauši sastapu Holandes goda konsulu, kuŗš mani priecīgi apsveica ar labām ziņām, kādas esot pienākušas no Prāgas. Turienes policisti patiesi attiecīgo viesnīcu grāmatās esot atraduši ierakstus, kas apliecinot, ka es tur tiešām esot mitinājies ilgāku laiku.

— Pacietieties vēl mazliet! — lādzīgais Ņujorkas žīds mani mierināja. — Vēl tikai dažas dienas... Varbūt arī pāris nedēļas... vai mazlietiņ vairāk! Un jūs noteikti varēsit braukt uz Holandi pie sava radinieka. Attiecīgās formālitātes ir jau ievadītas. Vēl trūkst tikai dažu komandieŗu parakstu...

Es klusībā pie sevis nožēloju, ka toreiz šīs formālitātes nekārtoju un parakstus nevācu, kad mani pārpratuma dēļ saņēma gūstā.

Bet atkal viss iznāca pavisam citādi nekā iecerēts.

Jau nākamajā dienā pēc rīta pārbaudes aploka vecākais — vācietis izsauca kādu piecdesmit gūstekņu vārdus un pavēlēja tiem savākt savas mantas un gājiena kolonnā nostāties viņa telts priekšā.

Arī mēs ar Aino bijām starp izsauktajiem.

Brīdi vēlāk ieradās kāds amerikāņu kaprālis vai seržants un mūs visus ar zīmēm uzaicināja viņam sekot. Vispirms apstājāmies pie noliktavas barakas. Tur katram izsniedza bagātīgu pārtiku vai divi dienām, amerikāņu armijas sausās devas, ieskaitot gaļas konservus, šokolādi, cigaretes un citus labumus, kādus ilgi nebijām redzējuši. Pēc tam piebrauca divas smagās transporta mašīnas, kuŗās mums vajadzēja iekāpt.

Par sargiem šai gūstekņu kolonnai atkal norīkoja mazos dzeltenīgos aziātus, kuŗi pa četriem novietojās tupus nelielos divriteņu gumijratos, kas ar trīs metru gaŗām dīselēm bija piekabināti kravas mašīnu aizmugurē. Drīz devāmies ceļā.

Vērodami brauciena virzienu, nespējām saprast, uz kurieni mūs ved. Sākās dažādi minējumi.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

60.

Sudrabota upe tek
Caur zaļaju priedulāju;
Sudrabs tek tekumā,
Zelts pa virsu vizināja.
42012[3] Suntažu Rg.

Upe upe, meita meita,
Abas vienu daiļumiņu:
Upe nesa sīkas olas,
Meita zīļu vainadziņu.
31027 Inčukalna Rg.

Uz Ventiņas laba dzīve,
Tur migliņa ilgi stāv:
Var miedziņu izgulēt,
Var darbiņu padarīt.
31028 Raņķu Kld.

Man patyka tāva sāta,
Dzymtuo dymnu ustobeņa;
Dūd, Dīveņ, man myužeņu
Šai sātā i nūdzeivuot.
37702 Baltinavas Abr.

Neviens mani nedzirdēja,
Kad jūrā gavilēju;
Jūŗas kāpas tās dzirdēja,
Silā sīki priedulāji.
30934 Bigauņciema Rg.

*

Vērpu vilnas kodaliņu,
Ar māmiņu runādama;
Mīksta vilnas kodaliņa,
Jauka mātes valodiņa.
3261 Unguru D.

Saulīt' silta, māmiņ' jauka,
Abas vienu mīļumiņu:
Saulīt' silta sildīties,
Māmiņ' jauka parunāt.
3235 V.K.Z.

Silta mātes istabiņa,
Liepas malku kurināta;
Vēl jo silta valodiņa,
Ar māmiņu runājot.
3243 Skrundas Kld.

Kas kaitēja man dzeivuot
Pi eistuos muomuliņas?
Bites saņ duorziņā,
Tautas zvona pogolmā.
37658 Vārkavas D.

Saulīt silta, māmiņ' mīļa,
Kaut mūžam palikuse!
No saulītes siltumiņis,
No māmiņas mīļi vārdi.
3236 Priekules Lp.

*

Drīzi braucu labu zirgu,
Nevar drīzi sabarot;
Drīzi cēlu ienaidiņu,
Nevar drīzi saderēt.
39346 Lielvārdes Rg.

Nasab' eidu bīd'ejama,
Ni m'ežā, t'eirumā;
Dīvs man d'av'a drūšu pruotu,
Laima gudru podūm'eņu.
6642 Ozolmuižas Rz.

Divi ceļi, bāleliņ,
Kuru ceļu man bij iet?
Ej, māsiņa, to celiņu,
Kur rasiņa nobirusi.
3477 Cēsis

Divi ceļi, bāleliņ,
Kuru iet, kur' atstāt?
Ej, māsiņa, to celiņu,
Kas no kalna lejiņā.
3476 Ērgļu C.

Dzeniet agri ciema gani,
Notrauciet rīta rasu,
Lai jāj manis bāleliņš,
Lai kājiņas nesamirka.
3478 Sinoles Vlk.

Latvijas Kara skolas dibināšanas 68 gadu atceres vakars 28. novembrī Toronto. Vakara jundā piedalījās 25 bijušie virsnieki. Sarīkojuma dalībniekus uzrunāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un virspulkvedis A. Silgailis. Foto R. Šteinbergs

Sarīkojumu Kalendārs

12. decembrī pl. 19 Koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā. Piedalīsies baritons Pauls Šķetris, draudzes vokālais ansamblis dir. Brigitas Alkas vadībā, ērģelniece Anita Rundāne.

13. decembrī Zelta svētdiena Latviešu Centrā. Azaids no pl. 11.30—15.00. Centra dāmu komiteja pārdos piparkūkas. Pl. 15.00 tradicionālā Ziemas svētku dziesmu dziedāšana māc. F.T. Kristberga vadībā.

13. decembrī pl. 15.30 Latviešu Namā tikšanās ar R. Silaraupu.

17. decembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saiets. Ziemsvētku sarīkojums. Ieeja $4.00 biedriem, viesiem $5.00.

20. decembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā par labu stipendiju fondam. Paziņos mākslas darbu laimestus.

31. decembrī Latviešu Namā jaungada sagaidīšana.

DAUGAVAS VANAGI

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

LONDONA

31. decembrī pl. 19 Jaungada sagaidīšana Easter Star Temple telpās, 800 Fanshawe Road East, Londonā.

1988.g.

12. martā Latviešu Centrā vīru kora Viesturs koncerts.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1988.g. 19. janvārī (otrdien) Latviešu Kamermūzikas koncerts: J. Vītola Stīgu kvartets, T. Ķeniņa Kvartets nr. 2 un J. Mediņa Kvintets klavierēm un stīgām. Izpildītāji: Paul Meyer un Mark Skazinetsky — vijoles, Arturs Jansons — altvijole, David Hetherington — čells un Arianna Goldiņa — klavieres.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds**, baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

Čellistes Lindas Aļļes koncertā

Šā gada 1. decembrī Jane Mallet teātrī Toronto latviešu koncertapvienība bija aicinājusi čellisti Lindu Birutu Aļļi un pianistu Olle Sjöbergu. Kaut Aļļes īstās mājas ir Filadelfijā, kur dzīvo viņas ģimene, tās darbības lauks pašreiz ir Eiropā. Līdz šim viņa bijusi koncertmeistare kādā no Vācijas simfoniskiem orķestriem, bet uz priekšdienām māksliniece nodomājusi savu karjeru veidot tikai kā koncertējoša soliste.

Vakara programmā bija lasāmi vienīgi latviešu komponistu vārdi. Tā ir reta parādība, kas jau pirms koncerta sākuma varēja klausītājā sakāpināt gaidāmo mūzikālo pārdzīvojumu.

Ja Jāzepa Vītola mūzikālais devums kā balsij, koriem, klavierēm, vijolei un orķestrim ir labi pazīstams, tad maz ir zināms par viņa čello kompozicijām. Izrādās, ka te tikai divi darbi: Skice un Stāsts. Ar pēdējo arī iesākās koncerta pirmā daļa. Darbs ir īss, vienkāršs, bet iespaidīgs ar melodisko daiļumu.

Sekoja Helmera Pavasara Fantazija. Abu mākslinieku līdzsvarotā priekšnesumā labi izcēlās komponista romantiskās ieceres.

Pirmās daļas noslēgumā Tālivalža Ķeniņa Sonāta — solo čellam — pirmatskaņojums Kanadā. Saistīja šā darba īpatnējais dzīvīgums. Spraigā izteiksmē, ar ļoti skaidru frazējumu, māksliniece klausītāju apziņā it kā „ielēja" kompozicijā izteiktās domas un izjūtas. Komponista savdabīgais stils, diemžēl, mūsu klausītājos radījis pārpratumu, ierindojot viņu modernistos. Vairākkārt T. Ķeniņš uzsvēris, ka, lietojot šā laika modernisma mērauklas, viņš tajās iekļaujas kā īsts tradicionālists. Kā tāds viņš arī ir novērtēts internacionālā mūzikas pasaulē. Jāatceras, ka radoši mākslinieki bieži vien iet klausītājiem vairākus soļus pa priekšu.

Klavieru solo priekšnesumam Olle Sjöbergs bija izvēlējies Volfganga Dārziņa Trelūdes (Prelūde, Interlūde un Postlūde). Mākslinieks tās atskaņoja labā izpratnē un teicamā technikā, izceļot visas Dārziņam īpatnējās stila iezīmes. Žēl, ka spēlēts tika no lapas. Tomēr jāsaprot, ka pagrūto darbu bija iestudējis mākslinieks, kas nepieder pie mūsu tautas un varbūt arī — pārāk īsā laika sprīdī.

Noslēgumā — Jāņa Mediņa sonāta čellam un klavierēm. Sonātai klasisks, trīsdaļīgs iedalījums: Tranquillo; allegro appassionato; Lento; Allegro molto.

Čellistes vitālais tonis, gan pielāgojot to dziedoši melodiskajām daļām, kā arī plašā vērienā izceļot skanīgos sonātas posmus, Mediņa mūzikai radīja krāšņu izskaņu. Pilnā mērā viņu atbalstīja Olle Sjöbergs, izteiksmīgi un reizē smalkjūtīgi daloties izcilajā priekšnesumā.

Piedevās — Rachmaņinova Vokalīze, kas labi piekļāvās atskaņotās programmas saturam. **Marta Tūtere-Kundrate**

TORONTO ZIŅAS

● Latvisko paražu kopēju Burtnieku Ziemsvētku svinēšana 20. decembrī, pl. 16:00 DV namā.

● Mācītājs J. Cālītis izvadīja pārpelnošanai 25. novembrī no dzīves aizsaukto inženieri Jāni Verneru Švanku, kas bija piedzīvojis 90 gadu ilgu mūžu, dzimis 1897. gada 11. jūlijā Liezerē. Morly Bedford bēru mājā no aizgājēja atvadījās Latviešu inženieru apvienības priekšnieks N. Zoldners, no Akadēmiskās vienības Austrums — Andris Roze. Nelaikis atstāj divas meitas, Maiju Švanku un Veltu Zichmani un divas mazmeitas.

● Latviešu skolas Valodiņa rudens pilnsapulcē 6. novembrī, vadīja A. Zaķis. No 46 ģimenēm Valodiņā pašreiz mācās 83 bērni no kuriem 1 trešā daļa ir latviski mazrunājošie — sadalīti trīs pakāpēs Mēs Mācāmies latviski, un trīs ceturtdaļas no skolas sastāva ir zem 9 gadu vecuma. Ar šādu skolnieku sastāvu Valodiņa ir jaunākā skola latviešiem trimdā un uzliek tai pienākumus, kuri dažkārt ir grūti veicami. Skolā darbojas 18 skolotāji, kuru vidū ir 2 koordinātores Aija Mazsīle-Legzdiņa un Inga Upeslāce. Viņu uzdevums — mācības vielas saskaņošana un liecību vienveidošana. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu skolā ir pieaugums par 18 proc. Mācībām paredzētās 10 telpas Latviešu Centrā ir visas aizņemtas. MML skolēniem tautas dejas māca Kristīne Kirsch-Stivriņa. Kasiera E. Bērziņa ziņojums uzrādīja budžeta pieaugumu par 10 proc. Sakarā ar Valodiņas 10. darbības gadu, izraudzīta komiteja gadskārtas atzīmēšanai. Tajā ieiet Dr. A. Rubenis, Ruta Fogele, Liliana Stārasta, Aija Mazsīle-Legzdiņa un A. Legzdiņš.

● Brīvās Latvijas laikā žēlsirdīgo māsas skolu beigusi Marta Ķuze, 3. decembra pensionāru saietā referēja par tematu, Kā mūsu ķermenis pretojas slimībām. Savu stāstījumu viņa pamatoja ar darba gaitām Bērnu un Toronto Austrumu slimnīcā. Viņa pieskārās cilvēka ķermeņa dabīgiem aizsarglīdzekļiem, kuri papildināmi pēc ārsta norādījumiem ar ieteiktu zāļu lietošanu. Ilga mūža noslēpums sastāv individa fiziskā un garīgā darbīgumā, laba gara stāvokļa uzturēšanā un atpūtā.

Modernā laika Leprai līdzīgā slimība AIDS ir nopietns drauds cilvēka veselībai, aprādīja referente un turpinājumā minēja vēl citas slimības — mazasinība, alerģijas, vēzis un ieteica dažādus aizsardzības līdzekļus pret saslimšanu, ieskaitot uzņemamo uzturvielu vērtību vai kaitīgumu. Referātu papildināja gaismas bildes. Lielā klausītāju saime to uzņēma ļoti atzinīgi. Sekoja jautājumi. Saietu vadīja Biruta Komarovska.

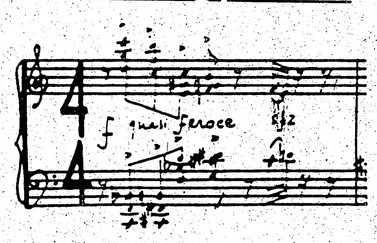

VISA KANADA DZIRDĒS T. ĶENIŅA SKAŅDARBU

Profesora Tālivalža Ķeniņa „GLORIA", kuru nesen Roy Thomson zālē atskaņoja Toronto Mendelsona koris, Kanadas CBC radiofons pārraidīs **svētdien, 3. janvārī starp 8.12—10 no rīta programmā Choral Concert.** Raidījums dzirdams uz visa tīkla stereo raidstacijām, no krasta līdz krastam. Toronto klausītājiem **CBC FM viļņis 94.1.**

MIRIS EDUARDS LĪCIS

No Londonas svētdienas vakarā pienāca telefoniska ziņa, ka 25. novembrī tur miris mūsu vecākās paaudzes žurnālists un rakstnieks, rūjenietis Eduards Līcis, piedzīvodams 103 gadus un 8 mēnešus. Viņu apbedīja 2. decembrī Brokvudā, Anglijā.

Eduards Līcis ilgus gadus bija Liepājas apriņķa lauku pašvaldību vecākais, vēlāk tādā pašā amatā Madonas apriņķī, bet pēdējā laikā, pirms Latvijas atstāšanas, Liepājas pilsētas finanču nodaļas vadītājs. Uz Angliju izceļojis no Vācijas, ģimene palikusi Latvijā. Dēls kritis 2. Pasaules karā Latvijas aizstāvēšanās cīņās.

Visiem

RAIBĀ NEDĒĻA

GORBAČOVS VAŠINGTONĀ

Lielā starptautiskās politikas revija Vašingtonā šonedēļ saista visas pasaules uzmanību. Šajā šķietami pretrunīgā un nenoliedzami populārā uzvedumā galvenās lomās ir Ļaunuma imperijas cars Michails Sergejevičs Gorbačovs, tērpies Eiropas skrodeļu darinātās glaunās drēbēs ar smaidu uz lūpām un ar neizsmeļamu retorikas municiju, kuŗā grūti atšķirt patiesību no saltas propagandas meliem. Tikpat svarīga loma ir arī viņa mājastēvam, kuŗu liberālā prese savā laikā nodēvēja par reakcionārāko ASV prezidentu šai gadsimtā — prezidents Rēgens to nav ņēmis ļaunā.

Par Ronaldu Rēgenu pēdējās nedēļās viņa paša republikāņu partijas konservātīvā spārna politiķi atklāti pauda bažas, ka amerikāņu politiķis, kas Kremli pirms pieciem gadiem sāka dēvēt par Ļaunuma imperiju, tagad, Ļeņina vārdiem runājot, esot kļuvis par noderīgu idiotu Maskavas propagandai. Protams, tie ir galēji pārspīlējumi, kaut vienam otram amerikānim palika mute vaļā, kad televīzijas raidījumā bezdievis Gorbačovs pieminēja, ka šogad Krievija taču atskatīšoties uz tūkstoš gadu kristietības jubileju. Protams, viņš aizmirsa pieminēt tos priesteŗus, kas kopš Oktobŗa revolūcijas sisti krustā, smakuši Gulaga nometnēs un nomocīti čekas cietumos. Viņš neminēja arī to, ka Maskavai paklausīgais okupētās Latvijas Kulta lietu direktors biedrs Kokars tieši tagad Latvijā sācis plaša apmēra luterāņu mācītāju vajāšanas.

Tas, ka tūkstošiem baznīcu boļševiku varas laikā pārvērstas par kino teātŗiem, zirgu staļļiem, traktieŗiem un naktslokāliem, ir tikai vēsturiski dzīves sīkumi.

Kroni visam Gorbačovs uzlika, izkāpdams no lidmašīnas Andrjū gaisa spēku bazē Vašingtonas tuvumā, savu īso uzrunu nobeidzot ar vārdiem: „Lai Dievs dod, ka mūsu sarunas būtu auglīgas!" Un tas nāca no ateista komūnistu partijas ģenerālsekretāra mutes.

Atbruņošanās līguma parakstīšanai pagaidām ir tikai simboliska nozīme, jo atomieroču arsenāla samazināšana pagaidām nozīmē tikai apm. 5 proc. šo nāves ieroču izņemšanu no apgrozības.

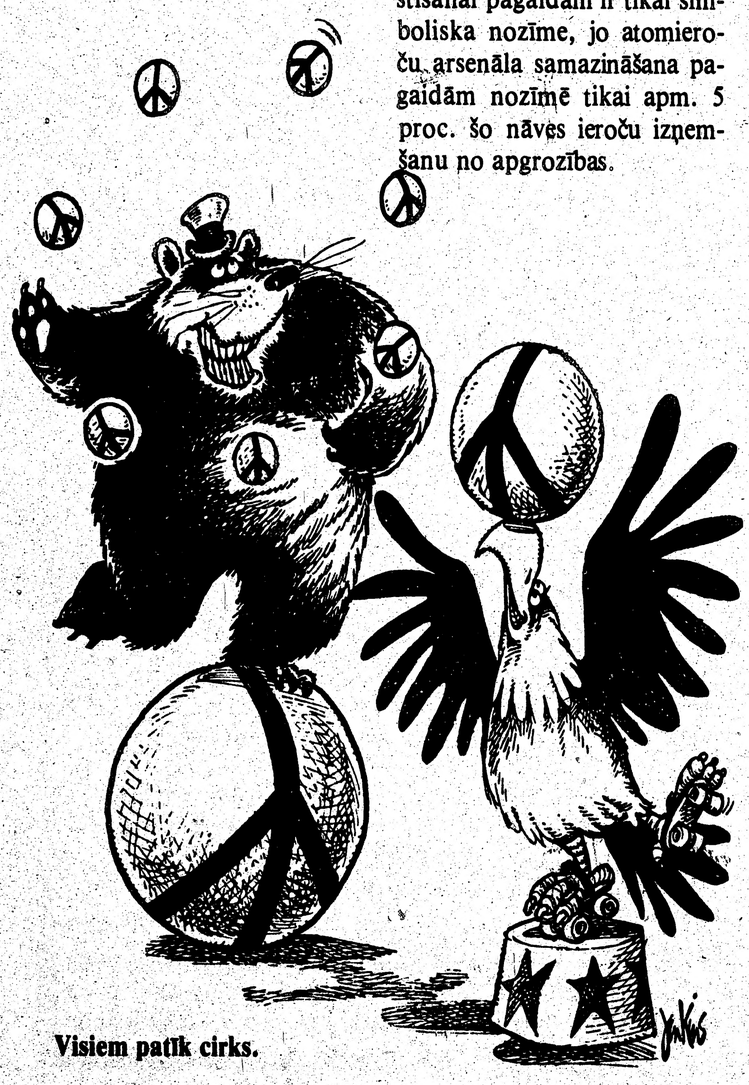

Visiem patīk cirks.

Zīmīgi, ka Gorbačovam pie sāniem bija viņa ģenerālstāba priekšnieks maršals Achromejevs, bet Rēgena atbruņošanās speciālistam Maksim Kapelmanim vēl nav piešķirts pat ne kapteiņa vai pulkveža tituls.

Ir tiesa tiem komentātoriem, kas Gorbačova un Rēgena tikšanos tomēr vērtē pozitīvi, jo ar to nenoliedzami ievadīts jauns posms lielvaru attiecsmēs. Nav domājams, ka Rēgens metīsies Gorbačova ierosinātās detantes apkampienos, bet abu lielvaru konsultācija var mazināt militārās konfrontācijas draudus un radīt pasaulē labvēlīgāku dažādo politisko režīmu eksistences klimatu.

Pat Rēgena uzticamā atbalstītāja britu premjēre Margrieta Tačere aicināja Gorbačovu uzturēties dažas stundas Londonā, lai lidlaukā pieņemtu britu kaŗavīru godasardzi un noklausītos Pad. savienības himnu. Tačerei nav nekādu illūziju par Pad. savienības ekspansijas tieksmēm kā pagātnē, tā arī vēl šodien, bet viņa dēvē Gorbačovu par pirmo Maskavas režīma augstāko pārstāvi, ar kuŗu var runāt. Viņa patiesi tic, ka Gorbačova perestroika un glasnostj, ja ne Gorbačova valdīšanas laikā, tad gaŗākā gadu periodā, ievadīs radikālas saimnieciskas pārmaiņas Pad. savienībā, kas atsauksies arī uz Kremļa politisko struktūru un cilvēka tiesību respektēšanu.

Gorbačovu pavada viņa jaunie varenie galma kungi — bij. sūtnis Vašingtonā Dobrīņins un bij. sūtnis Otavā Jākovļevs. Protams, klāt ir arī vienmēr smaidīgais Ševerdnadze, kas tagad aizstāj ve īgo Gromiko, un amerikāņu diplomātiem vairs nav jādzird šā bij. ārlietu ministra sark stiskās piezīmes un noraidītājas atbildes.

Lai cik veikls būtu pats Gorbačovs un viņa šarmantā dzīvesbiedre Raisa, nav jāaizmirst rūgtā patiesība, ka Gorbačovs ir komūnistiskā režīma auglis, kas nemēģina reformēt valsts iekārtu, bet tikai ar savām perestroikas reformām mēģina dabūt uz sliedēm klibojošo saimniecību.

Atzīmēsim, ka Gorbačova Vašingtonas dienās amerikāņu galvaspilsētā notika lielākā demonstrācija tās vēsturē, kuŗā ap 200.000 politisko aktīvistu prasīja cilvēka tiesību ievērošanu un savu apspiesto tautu atbrīvošanu no padomju jūga. Šīs demonstrācijas kodolu veidoja apbrīnojami labi organizētie amerikāņu žīdi, kas iestājās par savu tautasbrāļu likteni Pad. savienībā. Demonstrantu vidū redzēja arī Kanadas žīdus ar Kanadas nacionālo karogu un Kanadas sūtni Vašingtonā Gotlību, uzrunājot tos, kas prasa Kremlim atļaut izceļot uz rietumiem tur aizturētiem žīdu tūkstošiem. Diemžēl, neredzēja Kanadas latviešu demonstrantus, jo tie acīm redzot bija aizņemti ar lielāku lietu plānošanu. Demonstrācijā bija redzami ukraiņi, afganistāņi, armēņi, igauņi, lietuvieši un arī ASV latvieši.

Jācer, ka Rēgens paklausīja senātora Dola vēstulei un iemeta Gorbačovam acīs arī Baltijas valstu jautājumu un latviešu nacionālistu vajāšanas okupētajā Latvijā.

Vai šī Gorbačova un Rēgena tikšanās ir tikai sākums lielvalstu tālākai veselā prāta politikai — nāves ieroču arsenālu iznīcināšanai — to rādīs nākotne. Nav šaubu, ka arī pēc šīs konferences neuzticības mākoņi paliks virs Vašingtonas un droši vien arī virs Maskavas.

RADĪTS BRĪVAS TIRDZNIECĪBAS LĪGUMS

Pēc divu gadu ilgām sarunām Kanadas pilnvarotais Simons Rīsmans un ASV pilnvarotais Pīters Merfijs pirmdien paziņoja, ka beidzot panākta vienošanās par ASV un Kanadas brīvās tirdzniecības līguma tekstu. Šis līgums vēl jāapstiprina kā Kanadas, tā arī ASV likumdevējiem. Var gadīties, ka ar šo nozīmīgo paktu konservātīvo partijas līderis ministru prezidents Br. Malrūnijs nodrošina sev paliekamu vietu Kanadas vēsturē. Viņš bija tas, kas jau 1985. gadā sarunās ar prezidentu Rēgenu ierosināja muitas barjēru nojaukšanu abu valstu starpā.

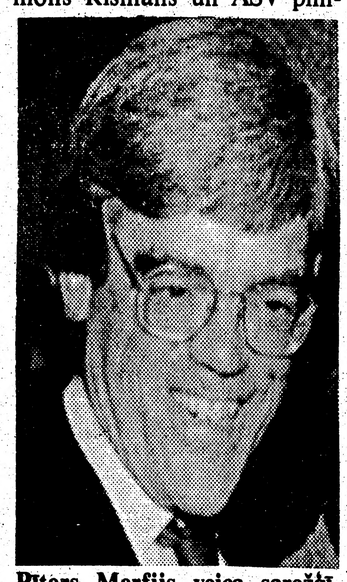

Pīters Merfijs veica sarežģītu uzdevumu.

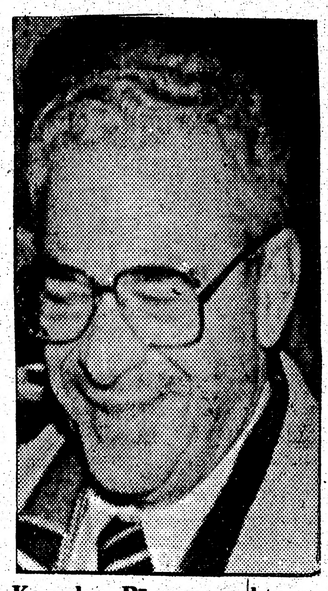

Kanadas Rīsmans paktu uzskata par labāko Kanadas interesēm.

Kaut brīvas tirdzniecības līguma pilns teksts nebija vēl zināms un vēl tagad nav publicēts, liberāļu partijas līderis Džons Terners jau piedraudēja, ka, viņam nākot pie varas, līgums tikšot ignorēts. Vēl vairāk vaimanāja sociālistu NDP partijas līderis Ed. Brodbents, apgalvojot, ka Malrūnijs esot iztirgojis Kanadu amerikāņiem par illūzoriem ieguvumiem, pat upurējot Kanadas suverēnitāti.

Lietpratēji domā, ka tieši Kanada būs lielākā ieguvēja, jo muitas vaļņu noārdīšana radīs jaunas darba iespējas, un patērētājiem būs jāmaksā mazāk par precēm, kas ievestas no ASV.

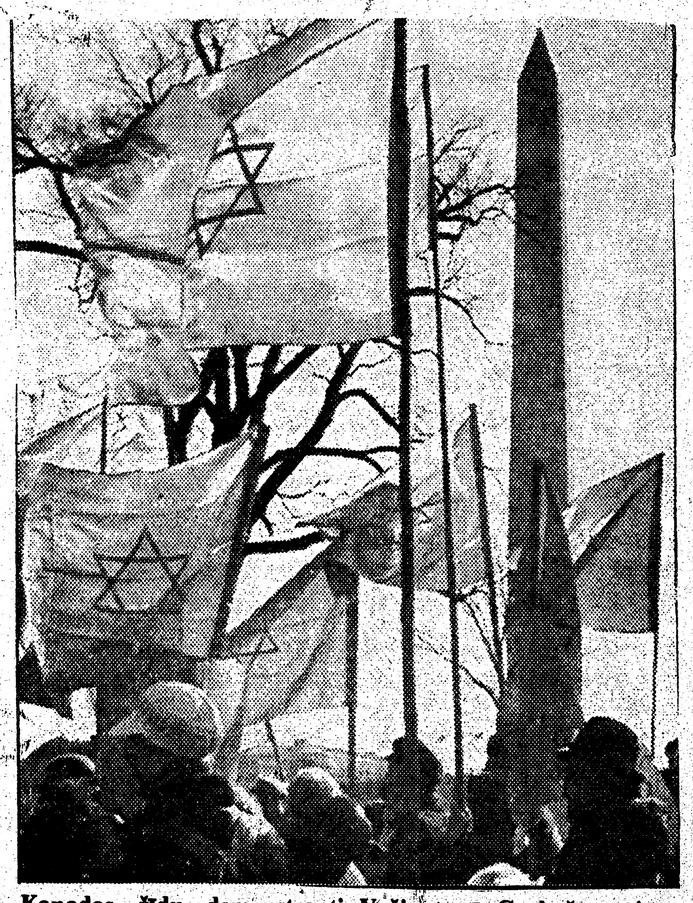

Kanadas žīdu demonstranti Vašingtonā Gorbačova viesošanās laikā.

Balsis no viņas puses

Ko domā latvieši Latvijā? Kāds ir mūsu tautas vairākuma patiesais stāvoklis? Rietumus tagad sasniedzis padomju iestāžu necenzētais izdevums Auseklis — 1987. gada pirmais numurs. Izdevumu parakstījuši Ivars Žukovskis, Lidija Doroņina-Lasmane un Ausma Krēsla. Tas pieteikts kā ,,sabiedrisks politisks un literāri reliģisks neatkarīgs žurnāls'' un izdots mašīnrakstā, 20—30 eksemplāru lielā tirāžā.

Mūsu prese jau pieteikusi šī žurnāla eksistenci un pārspiedusi šo to no satura. Ne visiem tas paticis. Dezinformācijas mēģinājums? Galu galā tādu jau nav trūcis, kaut gan līdz šim šādi vanckari mēģināti perēt Rietumos. Atliek tikai atcerēties kaut vai Laikmetu, ,,sabiedriski kritisko žurnālu'', ko salika Rīgā, bet pierakstīja lielā mērā mūsu pašu trimdas ,,neatzītie'', ,,nenovērtētie'', ,,pievīlušies'' un ,,jaunu ceļu meklētāji ar Dzimteni''. Tādēļ, varbūt, lietderīgi pašķirstīt šo izdevumu.

Auseklja pirmie raksti veltīti šīs vasaras 14. jūnija demonstrācijai un Helsinki-86 grupai. Šķirstu un lasu: ,,(...) nevaram nepieminēt noslepkavotos tūkstošus, jo Latvijā nav cilvēka, kam vismaz kāds no radiem nebūtu izsūtīts.'' — ,,Vairākkārtīgu aplausu pārtraukts, viņš runu nobeidz ar seno latvju tautas lūgšanu 'Dievs, svētī Latviju!' '' — ,,Šie, tik ilgus gadus atklātībā nedzirdētie vārdi izraisīja ovāciju vētru.'' Jā, tautas lūgšana jau bija tāds vācu okupācijas gados radīts apzīmējums Latvijas valsts himnai, jo vāciešu plānos jau nebija atjaunot kaut kādu Latvijas valsti.

Šķirstu tālāk. Daži dati no Latvijas statistikas gada grāmatas 1939. gada izdevuma. Tur, starp citu, var lasīt, ka 1937. gadā uz vienu iedzīvotāju Latvijā producēja 85 kg gaļas, kamēr PSRS 21 kg., Latvijā ražoja 15,2 kg papīra, PSRS — 5,0 kg u.t.t. Tālāk komentāri par komentāriem oficiālajā presē pēc 14. jūnija demonstrācijām. ,,(...) gribētos vēl atbildēt uz 17. jūnija Cīņā publicēto ekonomijas zinātņu kandidāta J. Zeļonkas kareivīgo rakstu. (...)

Viņa topošajam domubiedru klubam mēs piedāvājam nosaukumu 'Melnā sotņa' jeb arī ,Sarkanā sotņa' (...). Tagad viņš draudīgi vicina ideoloģisko zobenu un taisās spļaut mums sejā.'' — Jā, arī šeit tūristi no Rīgas stāstīja, ka pēc Zeļonkas vēstules parādīšanās daudzi lasītāji izrādījuši savu neapmierinātību, zvanot Cīņas redakcijai.

49. lappusē acis uzduras vietai — ,,Krimas tatāru deportācijas notika neiedomājami cietsirdīgā veidā. Ceļā uz nometinājuma vietām aizgāja bojā gandrīz puse Krimas tatāru tautas.'' Dažas lappuses tālāk lasām — ,,Gunārs Astra tika apsūdzēts un tiesāts par pretpadomju apmelojoša satura grāmatu glabāšanu un izplatīšanu nolūkā graut un vājināt padomju varu'' — ,,Valsts drošības komitejas priekšsēdētājs Astras aresta laikā bija Boriss Pugo — tagadējais Latvijas KP CK pirmais sekretārs.''

Gunārs Astra ir politisks cīnītājs, un par šo politisko darbību savas zemes labā viņš arī tiek notiesāts. Pēc sprieduma pasludināšanas viņš savā pēdējā vārdā starp citu saka: ,,Skaļi reklamētā 'internacionālisma ķīla' — divvalodība — praksē kļūst par obligātu divvalodību tikai latviešiem'' — ,,Mordovijā vienīgi nomaļākās sādžās ir skolas ar mordoviešu mācībvalodām, un arī tad tikai līdz 4. klasei'' — ,,Mordovijā mordovieši kaunās lietot savu dzimto valodu, cenšas uzdoties par krieviem.'' Viņš min vēl piemērus no Baltkrievijas un Ukrainas, un no teiktā izriet, ka tāds pats liktenis sagaidāms latviešu tautai nākotnē.

Tālāk Astra vispār apšauba padomju varas legālitāti Latvijā. ,,Apsūdzības raksta 21. lp. teikts: '1981. gadā Astra savā dzīves vietā izplatīšanas nolūkā pārfotografējis ārzemēs izdotās Agņa Baloža pretpadomju satura grāmatas Baltijas republikas Lielā Tēvijas kara priekšvakarā tekstu un izgatavojis šīs grāmatas teksta fotonegatīvus.'' Astra to darījis tādēļ, ka tur esot konkrēti un argumentēti pastāstīts par tiem faktiem, no kā izriet viss pārējais, ieskaitot šo tiesas procesu. ,,Būdams Latvijas pilsonis ar nacionālu un demokratisku pārliecību, nevaru ignorēt augstāk minētos apstākļus''.

Astras lietā publicēta arī ,,Atklāta vēstule'' rakstniekiem un kultūras darbiniekiem. Tur jautāts — ,,Vai lielkrievu šovinisma analize un kritika būtu padomju varai naidīgi uzskati, kas krimināli sodāmi? — Vai nacionālas intereses un problēmas jāpārdēvē par nacionālistiskām un tādā veidā jāpiemēro LPSR kriminālkodekss?'' Tālāk publicēti Andra Vējāna un Arvīda Griguļa līdzīgi Staļina slavināšanas dzejoļi, kas nostādīti pretstatā Andreja Eglīša dzejolim Saule.

Nodaļā par reliģiju izgaismota pašreizējā kontrversā luterāņu baznīca un garīdznieku grupas ,,Atdzimšana un atjaunošanās viedoklis'', kas oficiālajā presē pilnīgi noklusēts. Vēstures nodaļā turpretim žurnāla izdevēji pilnīgi seko Gunāra Astras pēdās: ar dažiem īsinājumiem un pārveidojumiem tur pārspiests gabals no Baloža grāmatas par Hitlera-Staļina pakta priekšvēsturi un šī pakta slepeni protokoli. Līdz ar to katram lasītājam Latvijas inkorporācija Padomju savienībā parādās pavisam citādā gaismā nekā oficiāli izbazūnētā ,,sociālistiskā revolūcijā''.

Žurnāla redakcija raksta arī par tā saukto ,,45 baltiešu memorandu'' un domā, ka latvieši ārzemēs nav to pietiekami propagandējuši: ,,Mēs gaidījām, ka pēc Dziesmu dienām Minsterē š.g. jūlija beigās viņi tik kuplā skaitā, demonstrējot Berlīnē — pilsētā, kurā dzima noziedzīgā līguma ideja — atcerēsies '45 baltiešu memorandu'. Diemžēl, nācās pievilties.''

Vai to visu un tādā veidā rakstītu līdzīgs izdevums kā Laikmets vai varbūt Atbalss? Nekādā ziņā! Bet varbūt daži latvieši Rietumos iebildīs, vai tā var teikt, ka šis ir ,,pirmais necenzētais izdevums Latvijā kopš 1934. gada''! Vai arī jāizsaka pateicība Latvijas paverdziņātājam Gorbačovam!

Saprotams, apgalvojums par ,,pirmo necenzēto izdevumu Latvijā kopš 1934. gada'' nav taisnība. Tad jau mēs ignorējam visu pagrīdes presi kaut vai vācu okupācijas laikā, un arī Auseklis jau nav nekāds valdīšanas atzīts vai pat tolerēts izdevums. Tā saturs ir daudzējādā ziņā tik nepatīkams padomju varai, ka diez' vai arī vieglā paklanīšanās Gorbačovam tur daudz ko varēs pārmainīt. Būtu tomēr jauki, ja šī patiesā saite ar ,,tautu Latvijā'' nepārtrūktu un mūsu rokās nonāktu vēl citi Auseklja numuri.

Gunārs Gāle

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Ziemas svētku laikā Kreditsabiedrības darba stundas College ielā un Centrā būs sekojošas:

Ceturtdien	24. decembrī	11.00 līdz 16.00
Piektdien	25. decembrī	slēgts
Sestdien	26. decembrī	slēgts
Ceturtdien	31. decembrī	11.00 līdz 16.00
Piektdien	1. janvārī	slēgts
Sestdien	2. janvārī	slēgts

Hamiltonā

Ceturtdien	24. decembrī	11.00 līdz 15.00
Ceturtdien	31. decembrī	11.00 līdz 15.00

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone 922-2551
TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone 439-7342

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒDINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ventiņu uzstāšanās Bostonā

To vēl nebija darījuši ne piebaldzēni, ne ērglēnieši, ko piedzīvoja Bostonas Daugavas Vanagu apvienības rīkotā Mārtiņu vakara dalībnieki. Viss vakars piederēja ventiņiem, viņu ziņģēm, viņu mēlei, un viņu nekronētais karalis — Kārlis Zvejnieks, ar pieņemtu vārdu Kuraž Kriš — turēja publiku kā grožos, visu uzmanību vēršot uz sevi. Kārlim Zvejniekam (tāds vārds var tikai pie ūdeņiem rasties) līdz bija viņa klusā dzīvesbiedre Biruta, kā arī grāmatas ,,Lustig Dzīvošen'', no kuŗām plūda ārā šai publikai aizturēts dzīves prieka slavinājums. Ar prieku var izlasīt viņa jauno grāmatu, ko pats izdevis ar karikatūrista Reiņa Birzgaļa zīmējumiem, kas tik labi sapass, kā ,,dūre uz aci''. Šiem abiem autoriem klāt nāk pats dzīvais priekšnesumu sniedzējs, kas ne mirkli nēgurdināja Mārtiņdienas līksmotājus. Viņš juta tīri instinktīvi, kad jānoiet no skatuves, kad jādod laiks aplausiem u.t.t. Tāpēc var droši sacīt, ka vanagiem sarīkojums izdevās.

Sarīkojumu atklāja DV apvienības priekšnieks Arvīds Mačs, ievadvārdos pieminēdams Mārtiņus mūsu tautasdziesmās, bet ar tālo viesi publiku iepazīstināja ventiņš Artūrs Treize, kas teicās, ka ar Kārli Zvejnieku viņam esot pat kopēji radu raksti. Bija ieradies arī Reinis Birzgalis, kas arī izpelnījās atzinību gan no autora, gan publikas, jo viņa devums ar karikatūrām šim izdevumam ir neatsveŗams.

Kārlis Zvejnieks, kas pēdējā laikā ievērību ieguva ar fantastisko romānu Baltā pils, bija atvedis arī dažus ,,Lustig dzīvošen'' eksemplārus, ko īsā laikā izpirka. Viņš vakarā satika vairākus ventspilniekus, studiju biedrus un akadēmiskās biedrības Rāmave piederīgos. K. Zvejnieks vāc materiālus no ventspilniekiem sakarā ar Ventspils 700 gadu jubileju. Arī Bostonā viņš dabūja redzēt pats sevi Ventspils ģimnazijā un bij. režisora Kārļa Valdmaņa sabiedriski kultūrālās darbības foto attēlos.

Autors krāj materiālus arī savam jaunajam romānam par 1905. gadu un tā varoni, kas mīlestības dēļ pametis Bostonu un devies uz mūža mežiem Kanadā. Ziemeļu vide mīlestībai gan nav tik izdevīga, kā tas bijis Indonēzijā, kur autors reiz bija spiests uzturēties, dodoties ar DP izceļotājiem no vācijas uz Austrāliju.

Ar humora apveltītu cilcēku ir patīkami parunāties, kaut citādi Kārlis Zvejnieks ir pavisam nopietns cilvēks. Klusā Florida ar Orlando pilsētiņu viņu gan no Dakotas aukstumiem pārņēmusi savā varā, bet ar balto gulbīti — auto viņi iepeld latvju ciemos, lai vārētu būt kopā ar ventiņiem, viņu draugiem un padziedāt kopā kādu ventiņu peršu.

Osv. Akmentiņš

MAPLE LEAF TRAVEL
Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351
655 St. Clair Ave W.

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Toronto ziņas

● Koncerts Ziemsvētku ieskaņai, kuŗu Sv. Jāņa baznīcā rīko draudzes dāmu komiteja, notiks 12. decembrī, pl. 19:00. Koncertā piedalīsies Anita Rundāne ar ērģeļu solo un pavadīs kopā ar čellistu Juri Ķeniņu arī draudzes vokālā ansambļa atskaņotās divas viduslaikos komponētas dziesmas. Baritons Pauls Šķetris dziedās latviešu komponistu V. Ozoliņa, J. Beloglāzova un A. Žilinska dziesmas, kā arī cittautu komponistu darbus. Sv. Jāņa draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā piedalīsies ar 17 dziesmām, sākot ar Vikduslaiku klasisko mūziku līdz latviešu komponistu Bruno Skultes, Daces Aperanes un Andreja Jansona skaņdarbiem; no cittautu komponistiem Bach, Holsts, Rutters u.c. Faurē 15. g.s. Ziemsvētku dziesmai tekstu latviski tulkojis archibīskaps A. Lūsis. Dziesmai Tur Betlemē, silītē aranžējumu devis Juris Ķeniņš.

● Mācītājs A. Celms 16. novembrī uz Victoria Lawn kapsētu, Sv. Katrīnās, izvadīja 11. novembrī no dzīves aizsaukto Ernu Vīksni, dzim. Zēmanis. Viņa bija dzimusi 1918. gada 9. oktobrī Petrogradā. Aizgājēja atstāj vīru Augustu, meitu Maiju un dēlu Uldi ar ģimenēm.

● Zelta svētdienas sarīkojums Latviešu centrā šogad būs 13. decembrī, sākums pl. 13:00. Dāmu komitejas pāšcepto piparkūku pārdošana, laimes rats un loterija. Pl. 15:00 tradicionālā kopēja Ziemsvētku dziesmu dziedāšana, ko vadīs mācītājs F. Kristbergs. Piedalīsies Sv. Jāņa draudzes vokālais ansamblis. Šī gada pēdējais svētdienas azaids Centrā 20. decembrī, pl. 11:30 par labu latvisko zināšanu fondam. Paziņos mākslas darbu loterijas rezultātus. Centra azaidu ciklā 29. novembrī notika filmas Deceiving America atkārtojuma izrāde.

● DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars 19. decembrī, pl. 19:00. Svētbrīdi vadīs mācītājs J. Šmits. Sarīkojumu ar dziemām un dzeju kuplinās mācītāja Šmita jaunaudze. DV biedru pašapdāvināšanās, ņemot līdz dāvanas, sākot ar 5 dol. vērtībā. Svētku veltes izdalīs Ziemsētku vīriņš. Vanadzes rūpēsies par svētku ēdienu galdu. Nodaļas Jaungada sarīkojums 31. decembrī pl. 20:00 DV namā ar Elmara Zakuļa deju mūziku. Galdiņi rezervējami pie nodaļas kasieres Ainas Selgas, tālr. 759-0460.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

12. decembrī Ziemsvētku ieskaņas koncerts.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Sprediķis bērniem.

20. decembrī, 4.Adventa svētdienā, mūzikas dievkalpojums: Kristus piedzimšana Bībelē un dziesmā. Dziedās: Svētdienas sk. bērni, Jauniešu grupa, iesvētes klase, Sv. Jāņa dr. vokālais ansamblis.

24. decembrī pl. 16 pirmais Kristus piedzimšanas svētku priekšvakara dievkalpojums. Dziedās Sv. Jāņa dr. vokālais ansamblis, diriģente B. Alka.

Pl. 18 otrs dievkalpojums. Spēlēs bračists Arturs Jansons.

Abos dievkalpojumos ērģeles spēlēs A. Rundāne.

25. decembrī pl. 11 Kristus piedzimšanas svētku dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes bērnu eglīte.

20. decembrī pl. 15 4.Advents svētdienas dievkalpojums. Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Dzied koris.

24. decembrī pl. 18 svētvakara dievkalpojums. Koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus piedzimšanas svētki. Plkst. 13.30 dievkalpojums angļu valodā.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums.

31. decembrī pl. 19 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1988.g. 3. janvārī pl. 15 Jaungada dievkalpojums. Dzied koris.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

13. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Jēkaba vēst. 5:7—10; Mat. 11:2—11.

19. decembrī (sestdien) pl. 15 draudzes eglīte un priekšnesumi.

20. decembrī dievkalpojums nenotiks.

24. decembrī pl. 18.00 Svētā vakara dievkalpojums. Tit. 2:1—14; Lūkas 2:1—20.

27. decembrī dievkalpojums nenotiks.

31. decembrī Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Rom. 8:31—39; Mat. 4:18—25.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ontario, M1S 1Z6, tālr. 299-3780.

Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes: Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. (1 bloku uz rietumiem no Donlands pazemes stacijas).

Dievkalpojumi svētdienās pl. 14. Bībeles un lūgšanas sanāksmes trešdienās pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

12. decembrī (sestdienā) pl. 14 Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena Templa baptistu draudzes telpās.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

20. decembrī pl. 13.30 Ziemsvētku dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

HAMILTONAS DRAUDZE

Mācītājs Ivars Gaide, Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South. Biroja telefons 527-5810, māja Toronto 1-656-4489. Mācītāja runas stundas (iepriekš telefoniski sazinoties): otrdienās no pl. 10—12, trešdienās no pl. 17—19 un ceturtdienās no pl. 17—19.

13. decembrī pl. 11 3. Adventa dievkalpojums ar Svētdienas skolas piedalīšanos.

20. decembrī pl. 16 koŗa Ziemsvētku koncerts svecīšu gaismā. Solisti. Dziesmu lapiņas.

24. decembrī (ceturtdien) pl. 16 un pl. 18 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojumi. Koris, solisti. Dz. lapiņas.

25. decembrī (piektdien) pl. 10 Ziemsvētku dievkalpojums angļu valodā; pl. 11 Kristus dzimšanas dienas dievkalpojums māc. A. Dūmiņa vadībā. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

27. decembrī dievkalpojuma nebūs.

31. decembrī (ceturtdien) pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu grāmatas.

3. janvārī pl. 11 draudzes dievkalpojums. Svētdienas skola. Bībeles klase.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

24. decembrī plkst. 16.30 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

LONDONAS DRAUDZE

Londonas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston St., St. Catharines, Ont. L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 13.30 Trīsvienības baznīcā, 746 Colburne ielā, Londonā. Draudzes priekšn. R. Epneris, 59 Langarth E., London, Ont., tel. 438-4560.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

13. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziesmu grām.

20. decembrī pl. 16 4.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes un skolas eglīte. Dziesmu lapiņas. Māc. E. Langes 80 g. jubilejas atzīmēšana.

24. decembrī pl. 18 Kristus piedzimšanas dievkalpojums. Dziesmu lap.

25. decembrī pl. 10 Ziemsvētku rīta dievkalpojums. Dziesmu grām.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Dz. lap.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svetd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.

TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Jo jums šodien Pestītājs dzimis Dāvida pilsētā, kas ir Kristus, tas Kungs. (Lk. 2:11).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

Pateicība

Sirsnīgs paldies visiem, kas dalījās mūsu sērās, aizvadot kapu kalniņā manu vīru, mūsu tēvu

Miervaldi Treigutu

Paldies par ziediem, līdzjutības apliecinājumiem un atvadu vārdiem, paldies māc. F.T. Kristbergam par izvadīšanu, Rutai Āzei par sēru mūziku, DV vīru korim, diriģentam Dr. A. Pērkonam un DV Toronto nodaļai par pēdējām ardievām.

Pateicība visiem, kas aizgājēja piemiņai ziedojuši Saulainei un Rīgas 72. skautu vienībai (mazskautu pulciņam).

Austra Treiguts ar ģimeni

Dieva mierā aizgājusi bijušā Nacionālā teātŗa aktrise un bijušā Toronto Latviešu Nacionālā teātŗa režisore

Milda Bērziņa-Muižarāja

dzimusi 1901. gada 4. februārī Bauskā,
mirusi 1987. gada 24. novembrī Toronto.
Apbedīta Jorkas kapsētā 30. novembrī.

**Es domāju, es nomiršu,
mani apraks... bet es nu
tomēr dzīvošu caur to labo,
ko es tev esmu mācījis.**
R. Blaumanis

Pateicībā un mīlestībā piemin
bijušā TLNT saime

Mūžībā aizgājusi mana mīļā sieva, mūsu māte un vecmāmiņa

Emma Grīnbergs, dzim. Mieriņš

dzimusi 1910. gada 21. maijā Zaubē,
mirusi 1987. gada 19. novembrī St. Catharines, Kanadā.

**Tavs mūžs, mīļā māmuliņa,
Bija mūsu sētas prieks,
Un tu mums svētā atmiņā,
Ko vārdi neaizsniegs.**

Viņu mīļā piemiņā paturēs
**vīrs Nikolajs,
bērni Biruta, Aivars, Valda un
Jānis ar ģimenēm Kanadā, ASV,
kā arī radi Latvijā**

Latvijas valstssvētki Čikagā

Latvijas valsts 69 gadu atceres svētku svinības Čikagā notika 15. novembrī Latviešu namā, ko rīkoja ČLOA. Svinības sākās ar skautu un gaidu karogu ienešanu. Lūgšanu teica māc. R. Andermanis, pieminot mūsu varonīgos cīnītājus, kuŗi izcīnīja mūsu valsts neatkarību. Tāpat viņš lūdza par mūsu tautu dzimtenē un tiem jaunajiem cīnītājiem, lai Dievs viņiem dod spēku un izturību uzvarēt. Uzrunu teica ČLOA priekšn. vietn. Inese Stokeș-Strautniece. Pieminot 1918.g. 18. novembri, mēs cildinām un godinām latviešu tautas lielāko vēsturisko notikumu tās gaŗajā vēstures gaitā — neatkarības pasludināšanu, izcīnīšanu un brīvo Latvijas republiku, kas joprojām pastāv kā starptautisko tiesību objekts. Mūsu tēvzemes izcīnītāji un Tautas Padomes locekļi pa lielākai daļai bija jauni cilvēki. Arī šodien jauni cilvēki nebaidās riskēt ar savām dzīvībām. Mēs esam cīnījušies visos kaŗos un revolūcijās, un ienaidnieku mums ir bijis tik daudz. Daudz ir bijuši bezcerības brīži, bet tomēr mēs vēl pastāvam un dzīvojam un dzīvosim, ja būsim vienoti un stipri kā toreiz pirms 69 gadiem.

Par savas tautas brīvību, par savu neatkarīgu valsti cīņā ejot, jāziedo visdārgākais, pat dzīvība.

Dievs, svētī Latviju!

Uzrunu angļu valodā teica ČLOA priekšsēdis I. Bergmanis. Sveica mūsu dienvidu kaimiņš lietuviešu konsuls V. Kleiza, Pasaules lietuviešu apv. priekšs. V. Kamantas, Ilinojas Apspiesto Tautu kom. priekšs. K. Oksas, Apvienotās igauņu kom. Ilinojā priekšs. E. Tomsalu, Ukraiņu kongresa kom. priekšs. Dr. M.Charkevics un Kubas pārstāvis Dr. Montredo Borgis. Sekoja ASV himna. Svētku runu teica PBLA valdes loc. Gunārs Meierovics. Viņš uzsvēra: ,,Atzīmējot mūsu tautas vissvarīgāko un nozīmīgāko dienu šogad 18. novembrī, varam teikt, ka kopš 1940. gada liktenīgajiem notikumiem nekad mūsu tautā nav bijis tāds nacionāls izvirdums pret okupācijas varu kā tas notika šogad 14. jūnijā un 23. augustā Rīgā demonstrācijās pie Brīvības pieminekļa.

Ja mēs šeit nebūtu tik enerģiski un neatlaidīgi, tad diez' vai kāds par Baltiešu likteni runātu un paceltu pasaules forumā. PBLA kā pilntiesīga organizācija varēja piedalīties Budapeštā, Vīnē u.c. Mēs esam panākuši, ka ASV valdība mūs respektē."

Meierovics arī uzsvēra, ka galvenā politiskā darbība mūsu labā notiek Eiropā. Baltijas tautu likteni nevar izkārtot bez Eiropas valstu atbalsta. Necerēsim uz brīnumiem, jo mums jāatceras, ka arī ASV pagāja gadu desmiti, kamēr mēs tikām pilnīgi uzklausīti.

Apbalvojumi. I. Bergmanis paziņoja, ka Tautas balva šogad piešķirta Helsinki-86 cīnītāju grupai. Sekoja spontāni aplausi. Brīvības Fonda atzinības rakstus saņēma: A. Raidonis un O. Rāviņa. ALA Zelta nozīmes piešķirtas un klātesošie tās saņēma: A. Vanders, E. un A. Venteri, L. Liepiņš, G.UN L. Brūveri, O. Rāviņa, J. Tums, E. Brēmanis, V. Švanbergs, ČLOA goda rakstus saņēma: A. Raidonis, J. Utināns, K. Legzdiņš, V. Zvejnieks un A. Kandrovičs. I. Bergmanis nolasīja arī rakstiskos apsveikumus, ko bija atsūtījusi mūsu labvēle Penija Pūlēna u.c.

Koncertā dziedāja Māra Mozga-Raskule, klavieŗu pavadījumus spēlēja V. Treimanis. Vijoles solo spēlēja trīs jaunietes: Laura un Andra Kūlēna un Kristīne Priede, Daces Kūlēnas klavieŗu pavadījumā. Andrejs Nīkurs dziedāja V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā.

Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts — pilna Latviešu nama Viestura zāle. Vakars noritēja draudzībā un sirsnībā. Arī diena bija jauka un saulaina.

A. Zaube

Sagaidīsim Jauno gadu

Latviešu Namā

491 College ielā, Toronto,

ceturtdien, 31. decembrī.

Plkst. 19.00 kokteilis.
Plkst. 20.00 siltas vakariņas.

Girgensona mūzika līdz plkst. 2.00 rītā.
Šampānietis * Atspirdzinājumu bufete * Loterija
Krāšņi dekorētas telpas.

Piedalīšanās 25.00 dol. no personas.

PIETEIKŠANĀS LĪDZ 28. DECEMBRIM PIE:

S. ZAĶA KUNDZES — tālr. 293-2513
un A. DUBROVSKA KUNDZES — tālr. 922-2931.

VISUS LAIPNI AICINA
NAMA VALDE UN
DĀMU KOMITEJA

Valstssvētku dievkalpojums Čikagā

Svinīgs Latvijas valsts 69 gadu atceres dievkalpojums 18. novembŗa vakarā Ciānas baznīcā sākās ar karogu ienešanu 6. Gaujas gaidu vienības un 70. Staburaga skautu vienības vadībā. Dievkalpojumā piedalījās Aglonas Dievmātes katoļu draudzes prāv. B. Baginskis, Baptistu draudzes māc. R. Andermanis, Ciānas ev. lut. draudzes prāv. V.Vārsbergs, Sv. Jāņa ev. lut. draudzes māc. A. Liepkalns, ev. lut. Miera draudzes māc. A. Sudārs un Sv. Pāvila ev. lut. draudzes māc. A. Rautenšilds.

Ievadvārdus teica prāv. B. Baginskis, liturģiju un Svēto rakstu lasījumā piedalījās mācītāji R. Andermanis, A. Liepkalns un A. Rautenšilds. Svētrunu teica prāv. B. Baginskis. Viņš norādīja, ka 18. novembris ir lielākā svētku diena. Katru gadu mēs nākam, lai šo dienu atcerētos. Gadiem ejot, mūsu jūtas tiek nospiestas. Mēs kļūstam kā atlūzušais zars no Latvijas ozola. Mums vairāk jāturas pie Kristus un viņa mācības, tad mēs nezudīsim, un tikai ar Dieva gādību mēs pastāvēsim un brīvību atgūsim.

Sirsnīgus lūgšanas vārdus par mūsu dzimteni un mums visiem teica prāv. V. Vārsbergs. Svētīšanu izdarīja māc. A.Sudārs. Dievkalpojumu nobeidza ar Dievs, svētī Latviju!

Dievkalpojumu kuplināja Ciānas draudzes koris ar trim dziesmām un V. Landmanes solo dziedājumu. Ērģeles spēlēja V. Treimanis. Altāri ar skaistiem ziediem bija dekorējušas Čikagas vanadzes. Kopējais dievkalpojums bija ļoti labi apmeklēts, piepildot Ciānas plašo dievnamu līdz pēdējai vietai.

Draudzes kollekte arī bija lielākā — $668.00, kuŗu kopā ar kapu svētku atlikumu nosūtīs dzimtenes baznīcas atbalstīšanai.

A. Zaube

Latvijas Brīvības Fonds ir Latvijas dzīvības fonds

Ziemsvētku un Jaunā gada apsveikuma kartīšu vietā iemaksājuši Latvijas Brīvības fondam:

Dr. G. Siliņš	$100.00
Ed. Tiltiņš	$ 25.00
H. un E. Lejiņi	$100.00
P. un A. Strautmaņi	$ 30.00
R. Šilders	$ 30.00
K. un K. Gāles	$ 30.00
A. un J. Markevici	$ 50.00
A. un K. Lekseri	$ 50.00
A. un Z. Kalni	$500.00

Ziedojumus lūdz rakstīt uz Latvijas Brīvības Fonda Ltd. vārda un čeku sūtīt: **Dr. A.M. Šteins, 10 Moonstone Byway, Unit 162, Willowdale, Ont. M2H 3J3, tel. 498-7600.**

GAŖEZERS

● 18. novembŗa atcere ciema Latvija un ciema DV apvienības izkārtojumā notika 15. novembrī Kalpaka zālē. Sarīkojumu atklāja un vadīja Dr. V. Medenis, uzrunu teica ciema vecākais K. Salna, svētbrīdi vadīja R. Kalnmals, svētku runu teica rakstnieks E. Aistars par tematu Latvijas tapšana un neatkarības gadi. Pēc pārrunām sekoja īsrunas par 18. novembŗa nozīmi un brīvības atgūšanas centieniem paaudžu skatījumā. Pēc akta visi kopīgi nodziedāja Tev mūžam dzīvot, Latvija. Sekoja mielasts pie dalībnieku sanestiem groziņiem. Sarīkojums bija kupli apmeklēts.

● Gaŗezera padomes sēde notika 7. novembrī. Dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēdis O. Cakars ziņoja, ka ir izstrādājis svētku rīkošanas noteikumus un amatpersonu pienākumu aprakstus. Kasiere V. Bērzkalne (arī 9. dziesmu dienu kasiere) sniedza pārskatu par devīto dziesmu dienu financēm. Ieņemts $8529.—, izdots $7367.35, atlikums $1161.65 sadalīts līdzīgās daļās Gaŗezeram un Koŗu apvienībai, kuŗa par savu daļu pirks Gaŗezera akcijas. D. Hāzners ziņoja par izglītības nozari un Gaŗezera vasaras vidusskolas vajadzībām. Gaŗezera izlozē ienācis $14,483.80, mazāk nekā iepriekšējos gados. Kronvalda ēkas augšstāva izbūve (mūzeja telpas) virzās labi uz priekšu, ir ievilkta jauna elektrības līnija, kas izmaksāja $2100. Sprīdīšu būvei visas atļaujas ir saņemtas. Lai sagatavotu Sprīdīšu būvlaukumu, austuves ēka ir pārvietota pie traktoru šķūņa, ir novākti koki un sagatavota apkārtne celtnei. Pārrunājot turpmāko darbību, Gaŗezera prezidents G. Strautnieks ziņoja par piešķīrumu iespējām Mičigenas pavalstī. Arī Gaŗezeram ir iespēja, bet jādabū Fabius pašvaldības atbalsts. Arī Latviešu studiju centrs to ir izmantojis. D. Hāzners ziņoja par datora nepieciešamību Gaŗezera biroja vajadzībām — korespondencei, apkārtrakstiem, Gaŗezera Ziņām, izlozes vajadzībām, kā arī adrešu sarakstiem. Būtu vēlams Makintoša dators, kam ir dabūjami arī latviešu burti. Tad arī visas Gaŗezera rīcībā esošās adreses varētu ielikt datorā. Gaŗezera vajadzībām piemērots dators maksās 5000 dol.

● Par Jāņa Medeņa dzeju 28. oktobrī Studiju Centrā referēja Dr. Vidvuds Medenis, dzejnieka jaunākais brālis. Jānis Medenis dzimis 1903. g. 31. maijā Praulienas pagastā. Publicētas dzejas grāmatas: Torņi pamalē (1926. g., erotiskas dzejas), Tecila (1934. g., latviešu strēlnieku leģendārās cīņas, saņēma Kultūras fonda godalgu), Varmācība (1936. g., saņēma Kultūras fonda un arī Brigaderes prēmiju), Mūžīgā diena (1938. g.), Teiksmu raksti (1942. g.). Jānis Medenis devies bēgļu gaitās uz Kurzemi kopā ar dzejniekiem K. Skalbi un V. Cedriņu. Gaidot uz laivu, lai dotos uz Zviedriju, Medenis un Cedriņš aizgājuši meklēt bērniem pienu. Pa to laiku atnākusi ziņa, ka tūlīt jādodas jūrā. Tikai Skalbe ticis uz Zviedriju, Medenis un Cedriņš palikuši Kurzemē. Krieviem ienākot, abi apcietināti. V. Cedriņš nosūtīts uz Vorkutu, kur miris 1946. g. J. Medenis ievietots koncentrācijas nometnē Daugavgrīvā un Bolderājā. Sieva Alma varējusi apmeklēt savu vīru reizi nedēļā pie dzeļoņdrāšu žoga, caur kuŗu Medenis iedevis savas jaunākās dzejas iznešanai ārā. Šīs dzejas ar nosaukumu ,,Daugavgrīvas vainags'' (1947/48) šoruden iznāks kā Jāņa Medeņa Raksti III. Krājumā būs arī nodaļa ,,Cietumnieks savā zemē'' (par laiku Bolderājas koncentrācijas nometnē), kā arī kaŗa laika dzejoļi ,,Tērauda rozes'' (par laiku no 1942—45).

No Bolderājas J. Medenis 1948. g. nosūtīts spaidu darbos uz Noriļsku, kur 1953. g. pārcietis smadzeņu trieku. Šī laika pārdzīvojumi atspoguļojas dzejoļu krājumos Putnu ceļš, Noriļskas vainags un Ziemeļu eleģija. Šis Sibirijas krājums iznāks 1988. g. kā Jāņa Medeņa Raksti IV. Pēc Staļina nāves amnestēts un 1955. g. atgriezies Rīgā, daļēji paralizēts. Pēc gada atguvis publicēšanās tiesības. Miris 58 g. v. 1961. g. 10. maijā.

Laiks pēc izsūtījuma atspoguļojas dzejoļu krājumos ,,Atkal mājās'' (kur dzejnieks arī pēc amnestijas jūtas kā trimdinieks pats savā zemē) un ,,Uguns naktīs''. Šīs dzejas iznāks 1988. vai 1989. g. kā Jāņa Medeņa Raksti V. Par mirušā dzejnieka darbu izdošanu brīvajā pasaulē rūpējas viņa dzīvi palikušie brāļi. Tā Aiviekstes apgādā Arnolda Medeņa sakārtojumā un ļoti glītā ietērpā jau iznākušas divas grāmatas ar kādreiz brīvajā Latvijā publicētajiem darbiem: Jāņa Medeņa Raksti I (Torņi pamalē un Tecila) un Jāņa Medeņa Raksti II (Varenība un Teiksmu raksti). Nelielais metiens (500 eksemplāri) jau gandrīz izpārdots. Referāta beigās Dr. V. Medenis lasīja J. Medeņa dzejas ar īpatnējo Medeņa pantmēru jeb ritmu, kur mainās trochaji ar daktiļiem.

A. D.

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Silaraups Kalamazū

Helsinki '86 pārstāvis brīvajā pasaulē Rolands Silaraups viesojās Kalamazū latviešu biedrības izkārtojumā sabiedriskajā centrā 23. novembrī. Zāle bija pilna klausītāju no Kalamazū un apkārtnes.Silaraupu apsveica Latviešu biedrības priekšnieks H. Celms un dāmu komitejas priekšniece H. Pole ar ziediem.

R. Silaraups stāstīja par 14. jūnija demonstrāciju pie Brīvības pieminekļa, par ko bija arī video lente (bez skaņas), kur bija redzams Silaraups un citi demonstranti (ap 5000).

Kaut gan ziedu nolikšana 14. jūnijā skaitījās oficiāli atļauta, vakarā demonstrantus izklīdināja ar speciālām ūdens šļūtenēm. Drīz pēc tam Silaraups tika izraidīts no Latvijas.

23. augusta demonstrācija arī bija uzņemta video lentē, ar skaņu, bija dzirdami demonstrantu saucieni. Šoreiz milicija grūstīja demonstrantus (ap 10.000) un centās tos izklīdināt. Beigās arī šos demonstrantus izklīdināja ar speciālām ūdens šļūtenēm. Lai arī turpmāk pasaulē varētu ziņot par notikumiem Latvijā, nepieciešami video aparāti, video kasetes, video filmas.

R. Silaraups izteica izbrīnu, cik bailīgi bijuši latviešu tūristi 14. jūnijā Rīgā. Tie griezuši muguru un arī vēlāk baidījušies runāt par redzēto. Īstenībā šiem tūristiem ne no kā nebūtu jābaidās, arī par saviem radiem nebūtu jābaidās, jo nav vairs Staļina laiki. Tā kā padomju saimniecībai draud sabrukums un ir nepieciešama rietumu palīdzība, tad viņiem ir arī kaut cik civilizēti jāuzvedas. Šis ir laiks, kad nedrīkstam baidīties atgādināt pasaulei par mūsu likteni.

Ziņas, kas nonāk ārpasaulē, ir ļoti svarīgas, jo okupācijas režīms reaģē tikai uz ārpasaules spiedienu. R. Silaraups uzsvēra, ka bez ASV palīdzības arī viņš pats nebūtu vis izraidīts brīvībā, bet gan būtu Sibirijā vai pat zem zemes, ja par viņu nebūtu iestājies ASV prezidents Rēgans, senātors Riegle un citi.

Pēc videofilmām un referāta R. Silaraups atbildēja uz daudzu klausītāju jautājumiem, piemēram, ka ,,Kultūras fonda'' priekšsēdis Imants Ziedonis vāks naudu arī ārzemēs, kas, protams, aizies Maskavai, nevis latviešu kultūrai; ka trimdinieku saziedotā nauda Ave Sol dziedātājiem tiem atņemta, ierodoties atpakaļ Latvijā, un tikai tiem, kas paspējuši nopirkt kādu mantiņu, ticis kāds labums.

Bija apbrīnojams šī jaunā cīnītāja nacionālpolitiskais briedums un izpratne. Silaraups arī aizrādīja uz ačgārnību, ka trimdas latvieši saziedojuši Ave Sol ap simt tūkstoš dolaru, bet cīnītāji par brīvību Latvijā nesaņem nekā. Viņš arī spēja likt nokaunēties Latvijas braucējiem par viņu bailīgumu, ka tie baidās aizvest uz Latviju pat Bībeles, kas tur ir ļoti vajadzīgas. Silaraupa pārliecinātā un drošā uzstāšanās stiprināja arī visus klātesošos ticībā mūsu taisnajai lietai. Viņam klausītāji pateicās ar aplausiem, kājās piecēlušies. Bija arī organizāciju aploksnes, ko R. Silaraups solīja nodot palīdzībai Helsinki-86 grupai.

A. D.

Kas turpmāk vadīs mūsu biedrības?

DV apvienība Bostonā rīkoja pirmo reizi diskusiju vakaru ,,Paaudžu sasaukšanās'', lai noskaidrotu, kāpēc jaunā paaudze ir atturīga un nepiedalās biedrību un vietējo organizāciju darbā. Ilggadējie biedrību vadītāji, kas še uzcēluši namus, baznīcas, lai varētu pulcēties latviešu paaudze, jūt, ka drīz viņu laiks būs aiziet. Kas aizstās viņu vietas. Šis smagais jautājums nomāc ne vien bostoniešus, tas jūtams visās latviešu dzīves vietās. Pieminēja t.s. ,,zudušo paaudzi'', kas ir amerikānizējusies un vairs latviešu sabiedrībā neparādās. Tās vecāki pēc ieceļošanas Amerikā vēl cerēja uz atgriešanos dzimtenē. Toreiz minēja 1. pasaules kara bērnus, kas bija dzimuši Krievijā, latviski neprata, bet atgriezušies Latvijā, visi palika sirsnīgi latvieši. Taču šī nostāja bija liktenīga, un asimilēšanos piedzīvojusi vesela paaudze.

Paneli vadīja ilggadējs skautu darbinieks, tagad DV apvienības jaunatnes nozares vadītājs Aivars Oga, un tanī bija Artūrs Treize, bij. DV apvienības ilggadējs priekšs., Valda Straumēna — ilggadēja vanadžu darbiniece, Olģerts Kutcers — rotkalis, kas ik vasaras piedalās par lektoru jauniešu vasaras nometnēs, bet no jaunās paaudzes Inga Grīnberga, akadēmiski izglītota, Iliana Eglīte un Andris Grots, kas beiguši latviešu skolas ASV un Eiropā, piem. Minsterē, kā arī darbojušies kā stipendiāti ALA birojā Vašingtonā. Visi paneļa dalībnieki reprezentējās ar savām biografijām un latvisko pieredzi. Viņi visi ir bijuši sabiedrības lutekļi, atbalstīti ar stipendijām, ceļa naudām uz kongresiem u.t.t.

Paneli atklāja DV apvienības priekšn. A. Mačs. Bija ieradušies vietējie biedrību vadītāji, kas ar dziļu interesi sekoja pārrunām. Viņu vidū bija arī jaunieši, ne vairs pusaudžu gados, bet vecumā, kad jāskatās pēc sievas. Savās pārrunās vecā paaudze vēl nesaņēma gaidītās atbildes, un jaunie ir vēl viņu parādnieki. Tie ir kā rūgstošs vīns, kas vēl savu ceļu latviešu sabiedrībā nav nosprauduši. Daži no viņiem izteicās, kā jaunie baidoties iestāties pastāvošās biedrībās, bet iemeslus neteica. Jaunieši esot domājuši arī par 18. novembŗa atzīmēšanu un bija ar mieru piedalīties demonstrācijā, lai atbalstītu Helsinki-86 kustību Latvijā.

O. Akmentiņš izteica izbrīnu, ka jaunieši šinī vēsturiskajā laikā, kad par tiem tik daudz ziņo amerikāņu prese, ir tik vienaldzīgi, kas notiek Rīgā.

Mūsu visu morālisks pienākums ir viņus atbalstīt, jo Helsinki-86 cilvēki cīnās par to pašu, par ko mēs, trimdinieki.

Jaunieši pozitīvi novērtē dotās stipendijas, kas tiem devušas iespēju satikties skolās ar savas paaudzes tautiešiem, bet dzīve kolonijās tos neiepriecina. Netiek novērtētas vecākās paaudzes pūles, vairāki viņi ar sajūsmu runā par pavadīto laiku skolās, dziesmu svētkos, kur viņi visi bija svētkos zināmā mērā sabiedrības uzmanības centrā. Sevišķi tas sakāms par tiem, kas saņēma ALA stipendijas vasaras praksei Vašingtonā. Tur viss veicās citādi, bet uz vietas biedrības darbs ir neinteresants, tas jāvelk kā vezums. Kā to raksturoja A. Mačs, pie šī darba vajadzīgs patriotisms. Sākās arī dzīvas debates no publikas ar ierosinājumiem un saudzīgu kritiku. Rādās jautājums, kāpēc paši jaunieši neorganizē savu biedrību, piem. A. Mangulis stāstīja, ka agrākos gados Bostonā pastāvējusi latviešu studentu biedrība.

Inga Grinberga teica, ka viņa vairs nestudējot, bet ka jaunieši kaut kur satiekoties bez jebkādām formālitātēm. Viņiem neesot ne kases, ne protokolu grāmatas. Katrs nākot, kad gribot. Biedrību pārstāvji žēlojās, ka jaunie nebūt netiekot atraidīti, bet tieši gaidīti. Tomēr viņiem maza interese, ko dara biedrība, un pēc dažām valdes sēdēm viņi vairāk nerādoties.

Kas tam par iemeslu? No jauno puses bija dzirdamas pat balsis, ka viņi baidoties iestāties vietējās biedrībās. Liekas, jaunie nezina mūsu biedrību mērķus, tāpēc būtu sagādājama pilnīgāka informācija. Kāds jauns cilvēks publikā teica: ,,Mums neinteresē runāt par Latvijas brīvību, bet mēs gribam būt kopā, parunāties, varbūt tad appreceties.''

ALTS darbinieks L. Tomsons ieteica jauniešus vest ciemā uz Latviju, L. Eglīte — noorganizēt lekciju ciklu par folkloru un citiem sabiedriskiem jautājumiem, V. Šime — radīt cilvēciskākas attiecības pašu starpā, to pašu arī teica vanadžu priekšn. I. Jansone. V. Straumēna ieteica dot jauniešiem iespēju ,,valdīt'' vienu nedēļu vai vienu mēnesi valdes amatos.

Pārrunas bez asumiem sekoja arī pēc oficiālās daļas pie cienasta galdiem, jo daudzi jautājumi palika karājamies gaisā, tomēr no visiem bija dzirdams vienprātīgs atzinums, ka līdzīga diskusija būtu rīkojama arī nākamā gada februārī un katru gadu, sabiedrisko sezonu sākot.

O. Akmentiņš

Ugunsgrēks...

(Turpinājums no 4. lp.)

tumsā ienaidniekam izdodas ielauzties Vanagos, taču tūlīt sekojošā pretuzbrukumā gūstā paliek kāda pretinieka rota ar visu rotas komandieri, un gruzdošajās māju paliekās atkal nostiprinās kocnieši. Šis ir pēdējais vaņku uzbrukums grenadieriem vecā gada naktī. Šinī brīdī ikviens, kas atrodas ne tikvien 6. pulka grāvjos, bet arī pārējos pulkos, instinktīvi jūt, ka drausmīgi noasiņojušā ienaidnieka pusē pamazām iestājas sāpīgs nogurums un nespēka dusmās gandrīz biedējošs klusums.

Melnajā tumsā pāri granātu sajauktajiem tīrumiem vēl iziet varākas spēcīgas izlūkgrupas. Nervozē vienīgi krievu priekšposteņi, un kaut gan pārdrošajiem izlūkiem acis ir kā vilkiem un lūša dzirde, nekā vairāk nav pat pāris kilometru dziļā aizmugurē kā vien klusums, un šur tur netālu no pirmajiem grāvjiem novietojušās nelielas krievu trauksmes grupas. Tātad trešā lielkauja Kurzemē beigusies, un ar šo ziņu viņi, tikko valdīdami sirdis, vēl pirms jaunā gada rīta gaismas steidzas atpakaļ pie saviem cīņās nogurušajiem draugiem. Bet ieroču lizdās tomēr nekas sevišķs tāpēc nemainās, sejas arī paliek bez smaida, vienīgi jaunajam gadam par godu pēkšņi deviņpadsmitnieki visās divīzijas pozicijās sarīko īsu, spožu uguņošanu, kas brīdi spokaini apgaismo tumšo nakti, kuŗas viļņošana esot nobiedējusi pat pretī mums drūmi glūnošos ienaidniekus.

Izlūki nebija maldījušies. Kaujas nākošajās dienās vairs neatjaunojās. Viena latviešu divīzija savās robežās bija atsitusi uzbrukumam speciāli sagatavotas 10 kājnieku divīzijas, 1 tanku korpusu un izturējusi arī diendienā nepārtrauktos ienaidnieka lidmašīnu uzbrukumus. Protams, cīņas nebija bez dzīvības upuriem. Tūlīt gan jāpiezīmē: Kritušo nebija tik daudz, varbūt kopā kāds simts, toties ievainoto cīnītāju skaits sniedzās stipri pāri tūkstotim. Turpretī ienaidnieka upuŗus neviens neskaitīja, bet katrā ziņā tie bija milzīgi un ilgi palika neapklabāti sēgainajā starplaukā. Kurzeme spītēja tālāk. Pienavas puse dināja, tinās dūmos.

1944. gada Ziemsvētku kaujas, kuŗās grenadieŗi apliecināja visas tautas pastāvēšanas gribu un tēvzemes mīlestību, paliks mūžīgi mūžos vēsturē dokumentēts, citām jaunām paaudzēm neaizmirstams notikums.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

● Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes rudens svētkos programmā piedalījās ciemiņi no Detroitas — vanadžu ansamblis Dziesma un pianists E. Lizlovs. Ansamblis Dziesma Astras Kalniņas vadībā dziedāja vairākas dziesmas. Astra Kalniņa (soprāns) dziedāja solo dziesmas. Programmas beigās ansamblis Dziesma nodziedāja V. Bērzkalna Ai zaļā bērzu birze, Astras Kalniņas Es adīju raibus cimdus, A. Žilinska Bēda mana, liela bēda, L. Garūtas Vār', māmiņa, piena putru un A. Žilinska Tur tālumā, kas bija jāatkārto.

● Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes sapulcē pēc dievkalpojuma 1. novembrī pārrunāja un balsoja par piedalīšanos Kalamazū latviešu sabiedriskā centra (KLSC) paju iegādē. Atbildes uz sapulces dalībnieku jautājumiem deva KLSC būvkomisijas priekšsēdis Zigfrids Jirgens un juridiskais padomnieks advokāts Imants Minka. Pēc spraigām debatēm klātesošo vairākums aizkātā balsošanā izteicās pievienoties KLSC. Tā kā nebija ieradies pēc statūtiem nepieciešamais kvorums (167), tad jautājumu izšķīra draudzes padome, ar 17 par un 7 pret balsīm, nolemjot iestāties KLSC ar organizācijas iemaksu $5000.

● Gunāra Meierovica referāts ,,Sadarbība ar ASV un Eiropas valstu valdībām — ko tas mums var dot?'' notika 4. novembrī Latviešu studiju centrā. Referāts, semināru ietvarā, bija obligāts studentiem, bet bija atklāts arī publikai.

● Krišjānis Brūveris miris 5. nov. Viņš dzimis 1902. gada 12. oktobrī, Aknistē, Latvijā, beidzis LU, Latvijā strādājis par mežzini. Kalamazū dzīvojis kopš 1949. gada, strādājis KVP Sutherland Paper Co. Viņš piederēja pie Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes un savā laikā bija tās priekšnieks. Bija Kalamazū latviešu biedrības biedrs un Fraternitas Rusticana filistrs. Viņu pēdējā gaitā no Langelanda bēŗu nama uz Riversaida kapiem 9. novembrī izvadīja māc. L. Vīksne.

● Kalamazū latviešu biedrības tradicionālais Mārtiņvakars notika 7. novembrī biedrības telpās. Ieradās arī ķekatnieki maskās, bija dziesmas, dejas, rotaļas un loterija.

● Kalamazū latviešu sabiedriskā centra līdzekļu sagādes sarīkojums notika 14. novembrī centra telpās un bija ļoti kupli apmeklēts. Iecienītie Piltenes prāģeŗi (12 vīri) R. Roļļa vadībā dziedāja visu iemīļotās dziesmas. Pārtraukuma laikā uzstājās Čaukstenes (Olga Gruele un Mirdza Krasta) ar O. Grueles sarakstīto sievu sarunu par dzīvi ciemā ,,Latvija'' pie Gaŗezera.

SAVIENOTĀS VALSTIS

Ņujorkas redakcijas vadītājs V. Irbe,
6D Millholland Drive, Fishkill, N.Y. 12524, U.S.A.
tālr. 1-914-838-2411.

Latviešu demonstranti Losandželosā 18. novembrī. Pa kreisi Inguna G. ar meitiņu Madru.
Foto T. Liliensteins

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Mirušo piemiņas dienas svētbrīži notika 22. novembrī Grīnvuda kapsētā Bruklinā priekšpusdienā māc. R. Zariņa vadībā un pēcpusdienā Fernklifa kapsētas kapličā Vestčesterā prāv. A. Ozola vadībā. Arvien vairāk Ņujorkas latvieši mirušos pārpelno un urnas apglabā Latviešu karoga invalidu apvienības iekārtotajos Brāļu kapos Katskiļos. Piemiņas brīži Katskiļos pulcina lielu apmeklētāju skaitu.

Fernklifa kapsētā apbedīto latviešu skaits ir 421, Grīnvudā 371, ieskaitot mauzolejā novietotās pelnu urnas. Rozdeilas kapsētā Ņudžersijā, kur piemiņas brīdis notika 28. novembrī, apglabāti 78 latviešu mirušie. Pēdējā gada laikā, no 1986. gada novembŗa līdz šā gada novembrim,Ņujorkas draudzes trīs mācītāji apbedījuši 63 latviešus, gadu iepriekš mirušo skaits bijis 56.

● Latviešu pareizrakstības vārdnīcas komisijas priekšsēdis Dr. P. Norvilis Ņujorkā norāda, ka pareizrakstības vārdnīca nodota salikšanai Augstuma spiestuvē Linkolnā. Vārdnīcai būs vairākas speciālas zīmes izrunas apzīmēšanai. To paredzēts iespiest 1000 eksemplāros; iespiešanas izdevumi uzņemti ALAs apgāda budžetā. Iepriekšpieteikšanās akcijā pieteikušies pāri par 400 abonentu, bet skaits varētu palielināties līdz šā gada beigām, kad beidzas pieteikšanās laiks. Vārdnīcas izdošanu ar līdzekļiem atbalstījušas vairākas organizācijas un privātpersonas. **Vk**

● DV namā Bronksā 15. novembrī Rolands Silaraups stāstīja un rādīja video uzņēmumus par Helsinki-86 darbību un demonstrācijām Rīgā. Zāle bija pārpildīta, daudzi stāvēja kājās aizmugurē, starp apmeklētājiem daudz jauniešu. Kaut bijis atļauts nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa Rīgā, čeka darbojueis pre to, aizturot vai uzliekot mājas arestu Helsinku grupas vadībai. Nedrīkstēja lietot sarkanbaltsarkanās lentes ap ziediem, kā arī nevarēja lietot plakātus. Ziediem aptina lentes, ko atrirināja pie pieminekļa. Bija divi uzraksti: Dievs, svētī Latviju, un otrs bija veltīts 14. jūnija upuŗu piemiņai. Ziedus varēja nolikt līdz pusnaktij, pēc tam miliči mēģināja ziedu licējus apcietināt. Pēc ziedu nolikšanas Helsinku-86 vadības grupa nometās ceļos un gribēja godināt aizvestos ar vienas minūtes klusuma brīdi. Tai laikā piebrauca kāds skaņu auto, kas sāka spēlēt mūziku.

Ziedus nolikt pie Brīvības pieminekļa 23. augustā traucēja sabraukušie autobusi pieminekļa tuvumā. Valdemāra iela bija satiksmei slēgta.

Silaraupa atbildes uz jautājumiem bija interesantas, ātras, loģiskas. Viņa tēvs bijis apcietināts, jo bijis noskaņots pret krieviem, bet māte baidījusies no šādas darbības. Silaraups vērojis notiekušo un jutis, ka pietiek. Pēc tam tas apcietināts un pieslējies Helsinku-86 grupai.

Vairums demonstrāciju notikušas Rīgā, bet tādas bijušas arī Liepājā un Rūjienā, kur laba sadarbība ar igauņiem. Turpretim ar lietuviešiem ir domstarpības, un sadarbība varētu būt labāka. Silaraups novērojis, ka arī rietumos sadarbība ar lietuviešiem nav pārāk laba. Rīgā bijušas ziņas arī par nemieriem Alma Atā. Kad cilvēki pie Brīvības pieminekļa 23. augustā šķīrušies, tie solījuši tikties 18. novembrī.

Miliči 23. augustā dažus demonstrantus grābuši aiz rokām, bet publika atturējusies no vardarbības vai izlēcieniem. Divas žīdu grupas solījušas demonstrēt Maskavā pie bijušā Latvijas sūtniecības nama. Daudz palīdzējušas amerikāņu kongresa rezolūcijas, kas cilvēkiem deva cerības un atturēja čeku no asākas izrīcības. Apsikusi sadarbība ar ukraiņiem, toties ir labas attiecības ar poļiem un somiem. Latvijā varētu vairāk lietot video lentes un filmas, foto aparātus, arī dažādu literatūru, ko tūristi no rietumiem varētu ievest. Derīga arī nauda.

Silaraups asi nostājās pret dažiem turienes rakstu kalpiem. Kādā rakstā Pēters asi uzbrucis 14. jūnija demonstrantiem, bet tādu rakstu atteikusies rakstīt kāda krievu žurnāliste. Pašreiz ir atkušņa laiks, kas būtu jāizmanto, un tikai šī iemesla dēļ Silaraups tagad var runāt brīvajā pasaulē, citādi viņš būtu izsūtīts uz Sibiriju. Tagad jārunā, cik var, ka latvieši nav apmierināti ar krievu varu un virskundzību. Var gadīties, ka drīz tas būs par vēlu. Pēc referāta un jautājumiem apmeklētāji uz listēm ziedoja Helsinku-86 vajadzībām līdzekļus. **-be**

GRAND RAPIDI

● Latvijas valsts dibināšanas atceri ievadīja 15. novembŗa priekšpusdienā ar dievkalpojumu Aglonas Dievmātes baznīcā. Pēcpusdienā Latviešu biedrības namā valstssvētku akta norisi vadīja jaunās paaudzes pārstāve Vanda Dauksta, lūgšanas vārdus teica māc. J. Mednis. Svētku runu — „18. novembris laika tecējumā" teica Dr. Zigfrīds Zadvinskis. Pēc godalgoto apbalvošanas sekoja latviešu skolas bērnu priekšnesumi — dzeju skandējumi un dziesmas un Grand Rapidu latviešu koŗa dziesmas, diriģējot Monikai Dauksteii-Strautniecei un Rob. Zuikam.

Tieši 18. novembŗa rītā valstssvētku ietvaros notika karoga uzvilkšanas ceremoniāls pie pilsētas valdes nama, Calder Plaza laukumā, un pēc tam sadraudzības stunda Aglonas Dievmātes baznīcā, kur viesmīlīgi ļaudis bija izkārtojuši tikšanos ar kafiju un brokastīm. Vakarā notika valstssvētku dievkalpojums luterāņu baznīcā, dziedāja draudzes koris.

Vērojot visas šīs svinību norises, jāpiemin dažas iepriecinošas parādības: visas pulcēšanās bija labi apmeklētas, kopējā darba darītāji un plānotāji pa lielākai daļai bija vidējās paaudzes ļaudis, to vidū daži jauktu laulību partneŗi. Šoreiz bija izkārtots transports tiem, kam braukšana rada grūtības nokļūt sarīkojuma vietā. **V. Z.**

KALAMAZŪ

● Lāčplēšu atceres dievkalpojums notika 8. novembrī Sv. Jāņa latv. ev.-lut. draudzes baznīcā. Prāv. J. Turks spredikī pieminēja kritušos varoņus — gan Latvijas brīvības cīņās, gan latviešu leģionārus, gan ASV armijā kritušos latviešus, visus apvienojot ar vienu vārdu: latviešu kaŗavīrs. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas zālē bija Lāčplēšu dienas akts DV izkārtojumā. Aktu atklāja Kalamazū DV apv. pr-ks Z. Jirgens. Pēc Latvijas himnas uzrunu teica R. Jankavs, minot, ka šoreiz īpaši atceramies ASV armijā kritušos latviešus. Aivaru Salenieku (Korejā), majoru Gunti Bērziņu (Korejā) un kapteini Konstantinu Lubavu (Vietnamā).

Plkv. Vilmārs Kukainis pasniedza ASV Kongresa rakstu Korejā kritušā A. Salenieka māsai nodošanai viņu tēvam, kas atrodas aprūpes namā. Plkv. Kukainis arī nolasīja viņam adresēto ģen. Ray Davis (Marine Corps) vēstuli sakarā ar Aivara Salenieka piemiņas godināšanu. Aivaram Saleniekam par varoņdarbu Korejas kaŗā, kur viņš zaudēja savu dzīvību, ir piešķirts Distinguished Service Cross. Viceprezidents Bušs (George Bush) bija atsūtījis Sv. Jāņa draudzes mācītājam prāv. J. Turkam īpašu rakstu, kuŗā cildināts A. Salenieka varoņdarbs Korejā. Plkv. Kukainis arī nolasīja Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības priekšnieka A. Laura pateicības rakstu Kalamazū tautiešiem par Lāčplēšu atceres dienas rīkošanu.

Aivara Salenieka brālēns Rūdolfs Salenieks referēja par tematu „Lāčplēšu gars — lāčplēšu kaŗš vēl nav beidzies".

Pēc tam visi devās uz Riversaida kapiem, kur plkv. V. Kukainis, kopā ar plkv. Arnoldu Rupertu nolika vainagu pie Aivara Salenieka kapa, kā arī ziedus pie kpt. Konstantina Lubava un salutēja vietējās amerikāņu veterānu apvienības pārstāvji ar karogu un šauteni. Pēc tam latviešu pārstāvji vēl apmeklēja arī Latvijas brīvības kapus, kā arī latviešu strēlnieku pulku dibinātāja J. Goldmaņa kapu, kuŗš atdusas Riversaidas kapos.

11. novembŗa pēcpusdienā bija Lāčplēšu piemiņas svētbrīdis Riversaida kapsētā pie LKOK R. Blankenburģa kapa. Svētbrīdi vadīja prāv. J. Turks, pēc kam Kalamazū organizāciju pārstāvji un Latviešu virsnieku apvienības Mičiganā pārstāvis nolika ziedus, pēc tam apmeklējot arī LKOK A. Laša kapu. 11. nov. vakarā bija īpašs Lāčplēšu dienai veltīts dievkalpojums Sv. Jāņa latv, ev.-lut. draudzes baznīcā (prāv. J. Turks). Kā 8. nov., Tā 11. nov. dievkalpojumā piedalījās Kalamazū DV apv. un Latvijas ciema DV apvienība ar saviem karogiem.

● Kalamazū latviešu sabiedriskajā centra (KLSC) sapulcē no 173 biedriem piedalījās 55, apmēram puse bija no jaunās paaudzes. Bija dzīvas pārrunas. Līdz šim saziedots 163.900 dol. No Amerikas latviešu palīdzības fonda izdarīti divi aizņēmumi, kopsummā par 175.000 dol. nama vērtība ir 400.000 dol. Kalamazū latviešu ev.-lut. draudze ir pievienojusies KLSC ar organizācijām paredzēto iemaksu 5.000 dol.

Būvkomisijas priekšsēdis Z. Jirgens ziņoja par būves gaitu, bet kasieris J. Kiņēns ziņoja par ienākumiem, izdevumiem un kases stāvokli. Centrā jau darbojas pilna laika bērnu dārzs (5 dienas nedēļā) Andras Zommeres vadībā, kā arī latviešu sestdienas skola, ko vada Dace Koplande (Copeland). advokāts Imants Minka ziņoja par KLSC statūtiem.

Sabiedriskais centrs atvēra savas durvis ieinteresētai Kalamazū publikai, 13. novembrī, kad ieradās arī amerikāņu pašvaldības pārstāvji, kā arī pārstāvji no Mičigenas pavalsts parlamenta Lansingā.

● Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums notika 21. novembrī jaunajā Kalamazū latviešu sabiedriskajā centrā. Pēc karogu ienešanas svētbrīdi vadīja prāv. J. Turks, uzrunu teica Kalamazū latviešu biedrības priekšnieks Harijs Celms. Pēc Latvijas valsts himnas svētku runu teica Baltiešu brīvības līgas (Baltic American Freedom League) valdes loceklis Māris Mantinieks. Viņš oponēja pēdējā ALAs kongresā izteiktai domai, ka latviešu nacionālpolītiskajā darbā ASV jau viss ir sasniegts, ko var sasniegt, un turpmāk jāpievēršas vairāk Rietumeiropai, kur daudzi uzskata Gorbačevu par miera draugu, bet ASV prezidentu Rēgenu par miera apdraudētāju. M. Mantinieks nobeidza savu runu ar Oļģerta Pavlovska vārdiem, ka nekad nedrīkstam izbeigt prasīt to, kas ir mūsu.

Koncerta daļā dziedāja Kalamazū apvienotie koŗi Jāņa Zuikas un Roberta Zuikas vadībā. Sarīkojums bija ļoti kupli apmeklēts.

● Austrālijas latviešu gleznotājas Margaritas Stīpnieces darbu skate notika Kalamazū latviešu biedrības telpās. Izstādi atklāja 20. novembrī Arnolds Sildegs. **A. D.**

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $6.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225

Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIEŠIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Grāmatas dāvanām

V. Pāvuls — Neptūna kalps	$28.50
A. Silgailis — Latvian Legion	$25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
L. Ozolkalne — Kur tu esi	$19.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	12.50
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
Jānis Daliņš	$16.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
Laiks, telpa, laudis IV daļa	40.00
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams	$18.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi	$18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt	$ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas	$14.00
E. Grīslis — Dieva paspārnē	$25.00
Dear God I wanted to live	$11.00
G. Janovskis — Laudis pie jūras	$25.00
E. Aistars — Šoreiz ar īsto	$20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem	$19.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi	$14.00
V. Jankevica — No Ārlavas līdz Nujorkai	$17.00
Dainu izlase — Ozols	$12.00
Dainu izlase — Liepa un pārējie koki	12.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
Latvija — sienas kartes	$12.50
U. Ģērmanis — Pakāpies tornī	$25.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00
O. Perro — Neuzvarēto Traģēdija	$20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.
svētdienās no pl. 12.00 līdz pl. 15.00

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: ● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju klingerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 733-4516
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš
Veikals atvērts:
No pirmdienas līdz ceturtdienai no pl. 9—6 vakarā, piektdienās no pl. 9—8 vakarā, sestdienās no pl. 9—5 pēcp.

RM NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Leonija Ozolkalne

KUR TU ESI?

Autore mums ir ļoti labi pazīstama ar grāmatu Ugunī. Tāpat arī šoreiz ļoti raitā valodā aizved lasītāju kara un pēckara bēgļu gaitās, rādot vecākās un vidējās paaudzes cīņu par brīvu Latviju.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $19.00.

PIEPRASAIT SAVAM GRĀMATU PIEGĀDĀTĀJAM

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**

Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

Thermo Windows 534-2926

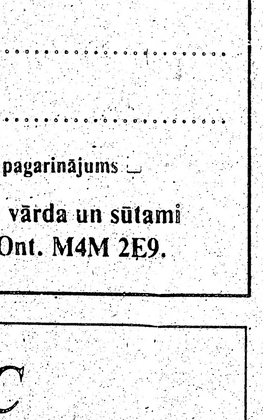

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARKĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

Īpašnieks Artūrs Mīme
229 DUNDAS ST. W., TORONTO, M6R 1X6

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

RATAS OPTIC

Īgauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktā lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

APSTĀŠANĀS ZVIEDRIJĀ

(Turpinājums no 3. lp.)

Notiek dažādi sarīkojumi, latvieši meklē latviešus. Pamazām latvieši pošas uz pārjūru, visvairāk uz Kanadu.

Arī Jankevici sadomā doties uz Ameriku, kaut Valija norāda: „Zviedrija ir man kā otra tevzeme" (207). Latvieši un daži cittautieši iegādājušies kuģi „Kaija", lai kapteiņa Briezes vadībā dotos uz Jauno Pasauli. Kā sagatavošanās, tā pats brauciens sagādā grūtības, bet 1950. gada 4. augustā kuģis atstāj Zviedriju. Amerikas piekrastē uznāk vētra, kuģis bojāts, krasta sardzes pavadībā tie iebrauc Bostonā. Bez likumīgiem ieceļošanas papīriem braucējus nelaiž krastā, bet nogādā Elisa salā Nujorkā.

Grāmata labi lasās, bet tai ir pieturas zīmju trūkums, dažā vietā arī valodas neglumi. Vārdā minētas daudzas personas, labākie apraksti ir par uzturēšanos Zviedrijā un ceļojums pāri okeānam.

V. Irbe

Valentīna Pāvula

NEPTŪNA KALPS

ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kurā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: „Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību..."

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $28.50.
Pieprasait savam grāmatu piegādātājam.

VALUPE JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi

ALDONA KORMS un TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

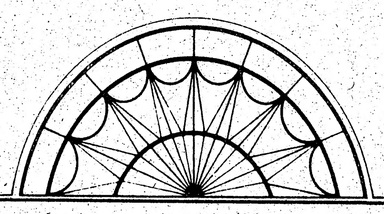

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

BAFALO

● Daugavas Vanagu rīkotais valstssvētku sarīkojums šogad notika Internacionālā Institūta telpās 20. novembrī. Par Kronvaldu Ati kā latviešu tautas audzinātāju runāja Dr. Izolde Zīversa-Preisa. Programmas otrā daļā bija solistu koncerts — no Toronto viesojās Ženija un Alberts Vītoli un ar vijoles solo iepriecināja jaunā vijolniece Inga Malēja (13 g.v.), pie klavierēm Jānis Beloglāzovs. Nobeidzot — latviskā deju mūzika un vanadžu cienasts.

Kr.

IZNĀKUSI

ELMĀRA ZAKUĻA TREŠĀ STEREO KASETE
(60 minūtes)
ATPŪTAI UN DEJAI.

Dabūjama latviešu grāmatnīcās.

Īpaša izpārdošana un liela izvēle
„LIETUVIEŠU ZELTAM" — DZINTARAM

Colonnade Gold Jewellery
Upper Colonnade
131 Bloor St.W.,
tel. 922-8431

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

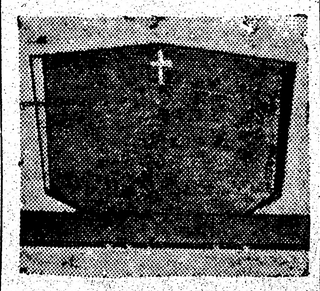

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ticiet Latvijas brīvībai

Valstssvētki
Londonā, Anglijā

Londonas un apkārtnes latvieši pulcējās Latvijas valstssvētku svinībās ceturtdien, 19. novembrī, vispirms dievkalpojumā Sv. Augustīna baznīcā, pēc tam svētku aktā un koncertā Baden-Powell namā, kur vēl aizvien ir skatāms Triju zvaigžņu ordenis, ko Latvijas valsts piešķīra skautisma dibinātājam ģenerālim Robertam Baden-Powell'am.

Svētku dievkalpojumu vadīja prāvests R. Mužiks, mācītājam J. Gailim piedaloties liturģijā. Svētrunas pamatā prāvests lika Sv. Pāvila vārdus par nešaubīgo ticību grūtībās un bēdās, kur stiprinājumu dod Dieva vārds.

Svētku akts bija pulcinājis vairāk nekā divisimt tautiešu. Tos sagaidīja jaunieši tautas tērpos. Aktu ievadīja Londonas latviešu koris ar diriģentu Lesliju Īstu (East), nodziedot J. Vītola Gaismas pils. Sekoja Latvijas sūtniecības vadītāja P. Reinharda uzruna, kurā viņš angļu valodā apsveica klātesošos viesus — cittautiešus un deva pārskatu par pēdējā laika politiskiem notikumiem, kas vienā vai otrā veidā atsaukušies uz Latvijas un latviešu stāvokli. Baltijas valstu jautājuma pacelšana Eiropas parlamentā, Eiropas padomē un citās politiski nozīmīgās instancēs atbalsojās kā trimdas latviešu, tā dzimtenē dzīvojošo darbībā. Runātājs pieminēja demonstrācijas Rīgā un Liepājā. Uzrunā tautiešiem latviešu valodā sūtniecības vadītājs izteica atzinību jaunajai paaudzei dzimtenē un trimdā par drosmi un uzņēmību, savas tautas tiesības aizstāvot. Viņš aicināja visas paaudzes saslēgties kopīgā darbā ticībā Latvijas brīvībai, to apliecinot ar mūsu valsts himnas vārdiem — Dievs, svētī Latviju! Ar sevišķu prieku P. Reinhards sveica viesi Igaunijas ģenerālkonsulu Jaksonu no Ņujorkas, kā arī citu tautu diplomātiskos pārstāvjus: Lietuvas lietvedi V. Balickas ar kundzi, Igaunijas sūtniecības pārstāvi A. Taru kundzi, Polijas trimdas valdības ārlietu ministru Skopjaku un apspiesto tautu organizāciju pārstāvjus.

Mākslinieciskо programmu ievadīja vijolnieces Rasmas Lielmanes koncerts ar grieķu pianistu Kr. Georgiades kā pavadītāju. Mūsu izcilā māksliniece bija izvēlējusies svētku gadījumam ļoti piemērotu programmu: pirmajā daļā viņa atskaņoja J. Vītola, H. Pavasara, J. Ķepīša un J. Graubiņa kompozicijas, starp kurām sevišķu atsaucību izpelnījās Graubiņa divi tautasdziesmu apstrādājumi: „Čuči, mana līgaviņa" un „Ar vilciņu Rīgā braucu". Otrā programmas daļa bija veltīta Nicolo Paganini darbiem, kur vijolniece lieku reizi varēja parādīt savu virtuozo techniku. Programmu nobeidza Londonas latviešu koris ar četrām latviešu komponistu dziesmām: J. Vītola, A. Jēruma, Daces Štauveres-Aprānes un J. Zālīša.

Tautas balvas piešķiršanu Helsinki-86 grupai, ko paziņoja LNPL priekšsēža vietniece M.A. Zariņa, svētku brīža dalībnieki apsveica aplausiem. M.A. Zariņa pasniedza LNPL piešķirtās balvas Londonā un tās apkārtnē dzīvojošiem: žurnālista Arvīda Paukuļa balvu — jaunās paaudzes žurnālistam Andrim Mellakaulam, par latviešu valodas pārbaudījuma nolikšanu — Andrim Bērziņam, Dainim Bērziņam un Ingrīdai Tērmanei; par augstākās izglītības iegūšanu — Jānai Teterei, B.A. (hon.) mūzikā; LNPL sacensību dalībniecei Ingai Millerei, 9 g.v., par ļoti labi izstrādāto „Ģimenes ciltskoku". Laimona Ozoliņa piemiņas balva, ko piešķir par teicamiem veikumiem tēlotājās mākslās, šogad saņēma Inta Āriņa-Ivena, kas sarakstījusi un illustrējusi bērnu pasaku grāmatu „Zaļā tilta noslēpums".

Pēc sarīkojuma oficiālās daļas sūtniecības vadītājs aicināja viesus pakavēties pie glāzes vīna. Sakarā ar pēdējā laika notikumiem tautiešiem bija daudz ko pārrunāt un stāstīt cittautiešu viesiem. Arī iepriekšējā vakarā notikušais ugunsgrēks Londonas Kingskrosa pazemja stacijā bija satraucis Londonas latviešu prātus. Cik noskaidrots, nelaimē bojā gājušo 30 personu skaitā latviešu upuru nav. Kuplais jauniešu pulks svētku sarīkojumā deva uzmudinājumu ticībai, ka mums ir nacionāla un apzinīga jaunatne, kuras drosme un ticība spēs pārvarēt visas grūtības. **A. Liepiņa**

Latviešu Preses biedrības Anglijas kopas biedri — balvu ieguvēji.

LPB Anglijas kopa ar gandarījumu atzīmē divu savu jaunāko biedru panākumus žurnālistikā un mākslā. Arvīda Paukuļa balvu žurnālistikā saņēma Andris Mellakauls, kas darbojies jauniešu izdevumos un ar rakstiem piedalījies vairākos latviešu laikrakstos un žurnālos brīvajā pasaulē. Andris ieguvis BA gradu Lankasteres universitātē — ar uzslavu — padomju studijās. Pašlaik viņš meklē materiālus par latviešu 1905.g. revolūcionāru gaitām Londonā no 1905.—1912.g.

Architekta Laimona Ozoliņa piemiņas balvu saņēma otrā LPB Anglijas kopas biedre Inta Āriņa-Ivens, kas izglītības gaitas sākusi nometņu laikos Vācijā, beigusi Anglijā un ieguvusi akadēmiskos gradus mākslā un daiļamatniecībā Koventrijas mākslas kolledžā. Vienu gadu studējusi Britu akadēmijā Romā, kur zīmējusi un restaurējusi izrakumos atrastos etrusku mākslas darbus. Tagad strādā par mākslas un mākslas vēstures skolotāju angļu vidusskolā un vakara institūtā. Precējusies ar angļu tēlnieku M.W. Ivenu un ģimenē izaudzinājusi divas meitas un divus dēlus. Atzīmējams, ka abas meitas saņēma apbalvojumus reizē ar māti 18. novembŗa svinībās DVF Straumēnos: 9 g.v. Ellene — par 10 tautasdziesmu illustrācijām un 14 g.v. Ilga par rakstu darbu „Manu tuvinieku piedzīvojumi bēgļu gaitās." Inta Āriņa-Ivena šogad izdeva bērnu grāmatu ar pašas tekstu un illustrācijām „Zaļā tilta noslēpums" un gatavo otru par „Rūķi Labdari". Viņa sarakstījusi tekstu apgāda Atvase izdevumam Daugmalieši, kā arī zīmējusi attiecīgās illustrācijas šim stāstījumam par senajiem latviešiem. **L. A.**

ATCERES SVĒTKI — INTERNACIONĀLĀ SARĪKOJUMĀ

Valstssvētku atcerēs pulcinot internacionālu sabiedrību, mūsu valstiskā ideoloģijā tiek sasniegts kaut kas vairāk nekā to spējam pašu tautiešu vidē. Latviešu kopa kopš pagājušā gada savus dievkalpojumus notur Skandināvu draudzes baznīcā West Barnstable (Cape Cod). 69.Latvijas neatkarības nodibināšanas atceri rīkoja internacionālā plāksnē. Atceres svinībās bija aicināti lietuvji, poļi, vācieši un skandinavi. Sapulcējušos cittautu sarunu temats bija par kopējām liktenģaitām. Atceres svinībās bija mūzikālā vadītāja Jāņa Ansberga ansambļa Tēvija koncerts. Koncertu atklāja ar lūgsnu Mūsu Tēvs. Liegi un izjutīgi Tēvija dziedāja Mežezeru. Ar manāmu sasprindzinājumu cittautu viesi noklausījās dziesmas latviešu valodā un oriģinālkompozicijās ar redzamu interesi.

Atceres svētbrīdi latviešu un angļu valodā ievadīja māc. Fricis Hervarts. Andreja R. Strīķa referātā angļu valodā bija uzsvars uz internacionāli nozīmīgiem notikumiem, par Hitlera un Staļina līgumu un latviešu attieksmēm ar kaimiņvalstīm Latvijas neatkarības laikā.

Lietuvju un poļu delegāti savos apsveikumos uzsvēra tautu likteņkopību. Poļu delegāts stāstīja par ierosinājumu Keipā nodibināt internacionālo paviljonu, kur tad visām etniskām organizācijām būtu paspārne. Latviešu sabiedriskai darbībai abi delegāti pasniedza aploksnes. Vācu un somu delegāti savās runās izcēla tagadnes un pagātnes sakarus. Klātesošie somi ielūdza 70 gadu valstssvētku svinībās.

Latvieši arī cittautu pulkā ar sirdsdegsmi vienojās lūgšanā Dievs, svētī Latviju.

Ar kaimiņvalstu un skandinavu baznīcas locekļiem pie kafijas tautieši nodibināja draudzību. Kontaktus ar etniskām organizācijām un sarīkojumu izkārtoja Arnolds J.Bērziņš. Ir nodibināta tautu etnisko organizāciju kopdarbība kopējo interešu virzienā.

Arnolds J. Bērziņš
Hyannisā

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

No mums šķīrusies

Emma Grinbergs

dzimusi 1910. gada 21. maijā,
mirusi 1987. gada 19. novembrī.

Un mūžības sapnī Dievs ieaudīs
Tev dzimtenes mirdzumu klusu...

Par viņu skumst
DV St. Catharines nodaļas
vanagi un vanadzes

Konferencē Ņujorkā

(Turpinājums no 2. lp.)

ir pienācis gals: Kremlī sēž cilvēks, kam netrūkst ne Ļeņina stratēģiskā instinkta, ne Staļina austrumnieciskās viltības. Mani pārsteidz, ka Rietumi atrodas tādā apmātībā par to, kas patiesībā nav — par radikālām reformām, kuŗu nav, par atklātību un liberālizēšanu, kuŗu arī nav.

Tik daudz par Avtorhanova teikto. Pēc viņa runāja bij. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra vietnieks Arkādijs Ševčenko. Viņš nepiekrita visam Avtorhanova teiktajam. „Mēs maldīsimies, ja domāsim, ka padomju sistēma nekad nemainīsies un nevar mainīties", — teica Ševčenko. Protams, var piekrist bijušajam padomju diplomātam, ka pusatklātība, ceturtdaļatklātība ir labāka par staļinismu. Arī tik kontrolētā republikā kā Latvijā, varēja daudz ko pateikt un pat demonstrēt, kas nebija iespējams agrāk. Daudzkas atkarīgs ne no vadītāju labās gribas, bet no apstākļiem, kādos nonākusi visa satrunējušā padomju sistēma. Šādos apstākļos pamostas cīnītāju gars, un brīvības alkas laužas uz āru.

Protams, nav neiespējams, ka Padomju savienība atrodas milzīgu pārvērtību priekšvakarā, bet ja process uz lielāku brīvību, kaut arī līkločiem, turpināsies, tas būs izrauts no valdošās partijas birokratijas ar varu un upuriem, nevis to dāvās labais tētiņš, vai nu tas ir krievu cars vai PSKP ģenerālsekretārs.

Man liekas, ka Ševčenko runā bija saklausāms bijušais padomju kadru činavnieks. Turklāt viņš pats zināmā mērā runāja sev pretim, sakot: „Nedrīkst aizmirst, ka padomju partaparatčiki vienmēr bija un paliks komūnisti, atklāti un tieši demokratijas un Rietumu ienaidnieki." Vai tad Gorbačovs, pēc viņa domām, būs tas milzis, kas tiks ar viņiem galā? Bet tādu jautājumu neviens viņam neuzdeva.

Kuluāros daži man jautāja, kāds ir mūsu viedoklis par pārkārtošanos, par tā saucamo „glasnostj". Latviešu, baltiešu uztverē, — es atbildēju — šīm parādībām ir vērtība par tik, par cik tās atvieglina mūsu cīņu par neatkarības atgūšanu. Citu kritēriju nav un nebūs, jo citādi Gorbačova pārkārtošanas laikā fiziski un garīgi atdzimusī krievu nācija, par ko runāja šeit konferencē, dos jaunus kolonistus, kas galīgi pārpludinās mūsu valstis, noslīcinās mūs krievu jūrā un galīgi atrisinās mūžseno tā saucamo Baltijas jautājumu. Turklāt Krievijā, īpaši centros — Maskavā un Ļeņingradā — vara var vairāk paspēlēties ar tā saucamo „glasnostj". Nacionālās republikās, īpaši Baltijā, kur atklāti atskanēja prasība pēc neatkarības, to arvien vairāk ierobežos. To teicu pirms mūsu neatkarības gadadienas. Notikumi Latvijā 18. novembrī teikto apstiprināja.

Nopietnā laikā

(Turpinājums no 1. lp.)

pietns, ka mums jāsakopo visi spēki. Ave Sol un citi sakarnieku mēģinājumi mūs šķelt — tie ir jāaprok.

Konstruktīva kritika nav jāuzskata par veicamā darba neatzīšanu. Šis laikraksts paliks mūsu nacionālo centienu sardzē arī tādēļ, ka to vēlas latviešu trimdas vairākums.

No Otavas avotiem saņemta informācija, ka Kanada un Pad. savienība drīzumā ratificēšot nolīgumu, kuŗa ietvaros federālās valdības ierēdņi varēs doties aiz dzelzs aizkara, savākt pierādījumus pret aizdomās turētiem nacistu kaŗa noziedzniekiem. Tieslietu ministra kancelejas šefs izteicies: „Mēs ceram, ka līdz šā gada beigām varēsim parakstīt šo nolīgumu.

Tas nozīmē, ka Jaunajā gadā varēs sākties raganu medības, kam priekšdarbus veica tiesneša Dešēna izmeklēšanas komisija, minot 20 aizdomās to noziedznieku vārdus, bet noklusējot tos atklātībai un piezīmējot, ka nebūtu par jaunu izmeklēt vēl 218 Kanadas pilsoņu darbību pagājušajā Pasaules kaŗā Eiropā.

Pad. savienības sūtniecības Otavā padomnieks Aļeksejs Makarovs paskaidrojis, ka pag. gada jūnija mēnesī Pad. savienībā jau bijuši Kanadas federālās valdības ierēdņi, un tagad tie varēšot atgriezties, lai tur varētu uzņemt video lentēs dokumentus, liecinieku izteicienus un līdz šim slepenībā turētu informāciju.

Ukraiņi ne bez pamata bijuši sašutuši par Vīzentāla un viņam paklausīgo iestādījumu apvainojumiem — nosaukt ukraiņus par antisemitiem, nacistu kollaborantiem un kaŗa noziedzniekiem.

Gadījās, ka 1984.g. federālā parlamenta vēlēšanās Vinipegā konservātīvo partijas kandidāte bija ukraiņu izcelsmes kandidāte Ļuba Fedirkova.

Tūlīt pēc Fedirkovas nominēšanas un divus mēnešus pēc vēlēšanām Vinipegas Sun parādījās ziņa, ka žīdu B'nai B'rit cilvēka tiesību līgas nozare izmeklējusi apgalvojumus, ka Fedirkova esot vainīga antisemītiskos komentāros. Fedirkova šos apvainojumus kategoriski noraidīja un iesūdzēja B'nai B'rit tiesā. Pag. nedēļā zvērināto tiesa atzina Fedirkovas sūdzību par pamatotu un piespieda B'nai B'rit viņai sāpju naudā samaksāt 400.000 dol. Tas ir lielākais naudas sods šādā gadījumā Kanadas vēsturē.

Gorbačova dienās Vašingtonā Austrumeiropas apspiesto tautu pārstāvji plecu pie pleca demonstrēja kopā ar amerikāņu un kanadiešu organizētiem žīdiem. Viens no populārākiem cietušiem žīdu vadoņiem Šaranskis daudzus gadus pavadījis soda nometnēs kopā ar latviešiem. Viņš neklusē, viņu uzklausa, bet viņš arī brīdina. Brīdina neticēt perestroikas un glasnostj dekorācijām, brīdina meklēt spēcīgākos sabiedrotos rietumos un aicina runāt apspiesto vārdā. Vai arī mums viņa brīdinājums un aicinājums nebūtu jāiegaumē? **A. Ķegumnieks**

JAUNS LATVIEŠU BĪSKAPS

Par Rīgas un Liepājas palīgbīskapu pāvests iecēla 24. novembrī monsinjoru Vilhelmu Ņukšu, kas līdz šim bija Rīgas Sv. Alderta draudzes prāvests, Rīgas dekāns un Garīgā semināra vicerektors. Viņš ir arī dogmatiskās teoloģijas profesors un māca latīņu valodu seminārā.

Monsinjors Ņukšs ir dzimis Kārsavā 1938.g. 16. janvārī Ludzas apriņķa Aizelkšņu sādžā zemnieku ģimenē. Nobeidzis Kārsavas pamatskolu 1952. gadā un Kārsavas vidusskolu 1956. gadā, viņš iestājās Rīgas katoļu garīgajā seminārā. Pēc viena gada studijām viņu iesauca kaŗadienestā, kur viņš palika trīs gadus. Pēc kaŗadienesta viņš atsāka studijas seminārā un tās nobeidza 1964. gadā, kad 25. martā Telšu bīskaps Pēteris Maželis Kauņas Sv. Pētera un Pāvila bazilikā viņu iesvētīja par priesteri, jo tanī laikā Latvijā katoļu bīskapa nebija.

Pēc iesvētīšanas viņš strādāja par vikāru Rīgā, vispirms Sv. Magdalēnas, tad Sāpju Dievmātes draudzē. 1967. gadā iecelts par Sv. Antona draudzes prāvestu un par lektoru garīgajā seminārā, tad kopš 1977.g. par profesoru. No 1977.—1979.g. studējis teoloģiju Gregoriānas universitātē. 1981.g. viņš atgriezās Romā nolikt licenciāta eksāmenus. Kopš vairākiem gadiem viņš ir Rīgas dekāns un ir pārstāvējis katoļus vairākās sanāksmēs, kā arī vairākas reizes pavadīja kardinālu J. Vaivodu ceļojumos uz Romu. Viņš pārvalda bez latviešu valodas arī krievu, poļu, italiešu un daļēji vācu valodu. **A. B.**

ŅUJORKA

● Bībeles stundā 25. novembrī Jonkeros bija ieradušies 30 dalībnieki. Pēc garīgās daļas sekoja Pateicības dienas mielasts, ko bija sagādājusi Ņujorkas draudzes Ziemeļu novada dāmu komiteja. Tur bija tītara cepetis ar visām piedevām, cepumi un vīns.

● Ņujorkas latviešu biedrība savā 21. novembŗa mēnešsanāksmē svinēja Mārtiņvakaru. Zoss vietā gan bija tītara cepetis, bez tam pīrāgi, cepumi un uzkodas. Rīkotāja šoreiz bija biedrība, kas kārtoja rēķinus. Sanāksmē pirms Mārtiņu svinēšanas DV namā Bronksā nolēma ziedot no biedrības līdzekļiem Helsinku-86 grupas dalībniekam R. Silaraupam simts dolarus. Biedrība pavasarī rīkos 95 gadu pastāvēšanas atceres sarīkojumu.

BAPTISTU DRAUDZE

20. decembrī (svētdien) pl. 14 Ziemsvētku dievkalpojums ar priekšnesumiem.

DAUDZKULTŪRA NOZĪMĒ ... BŪT KANADIETIM

Vēsturisko **Kanadas Daudzkultūru** likumprojektu (Canada Multiculturalism Act) nesen Federālā parlamentā iesniedza Hon. Davids Crombie, Kanadas valsts sekretārs un Daudzkultūru ministrs.

Šis likums apstiprinās konstitūcionālo brīvību ikvienas izcelsmes kanadietim izvēlēties un saglabāt, kopt un dalīties savā kultūrālā mantojumā.

Ierosinātais likuma projekts stiprinās mūsu vienību un mūsu kopējo kanadiešu identitāti, uzlabos mūsu saimnieciskās izredzes un ļaus atzīt Kanadas bagāto daudzkultūru dzīvē.

Šis nozīmīgais likumprojekts paredz:

- noteikt Kanadas daudzkultūru politiku;
- atzīt visus kanadiešus kā pilntiesīgus un līdzīgus partneŗus Kanadas sabiedrībā;
- uzlikt par pienākumu Federālai valdībai raudzīties, lai tās iestādījumi atspoguļo visas Kanadas daudzkultūru dažādību; un
- dot tiesisku bazi daudzkultūru programmām, kas bagātina Kanadas pilsonisko apziņu, palīdz saglabāt kultūru un apkaŗo diskrimināciju.

Kanadas Daudzkultūru likumprojekts... šodienai un 21. gadu simtenim.

Lai iegūtu vairāk informācijas par šo likumprojektu, lūdzu izgriezt un nosūtīt pievienoto kuponu.

Department of the Secretary of State of Canada
Multiculturalism

Secrétariat d'État du Canada
Multiculturalisme

Please send me more information, in English or in French, on the proposed Canadian Multiculturalism Act.

☐ English Literature
☐ French Literature

Name _____
(please print)

Mailing Address _____

_____

_____
(city, province and postal code)

Mail to: E 251
Canadian Multiculturalism Act
Department of the Secretary of State of Canada
Ottawa, Canada
K1A 0M5
819-997-0055

Canada

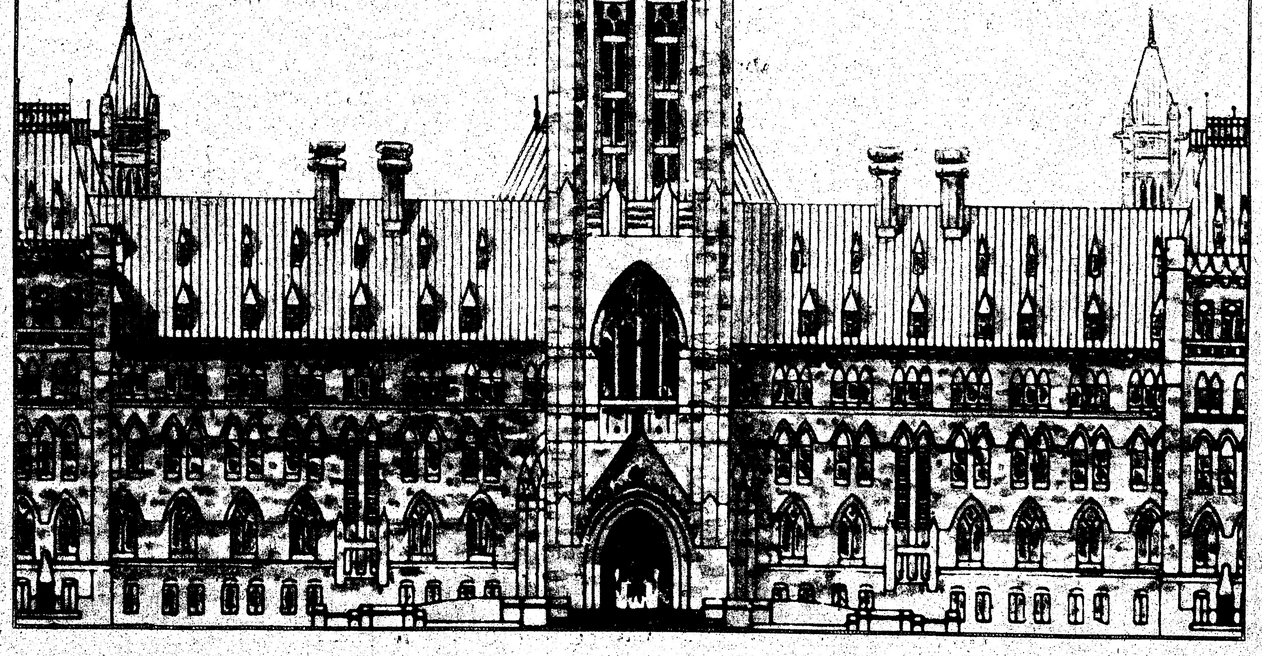

LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZE

ielūdz visus tautiešus

Kristus dzimšanas svētku dievkalpojumā

svētdien, 20. dec., pl. 14

TEMPĻA BAPTISTU BAZNĪCĀ, 14 DEWHURST BLVD.
(1 bloku uz rietumiem no Donland pazemes stacijas)

Māc. J. Šmits runās par tematu:

Kristus vienīgā cerība

Programmā: koŗa un bērnu priekšnesumi.